

14
71

FLACĂRA

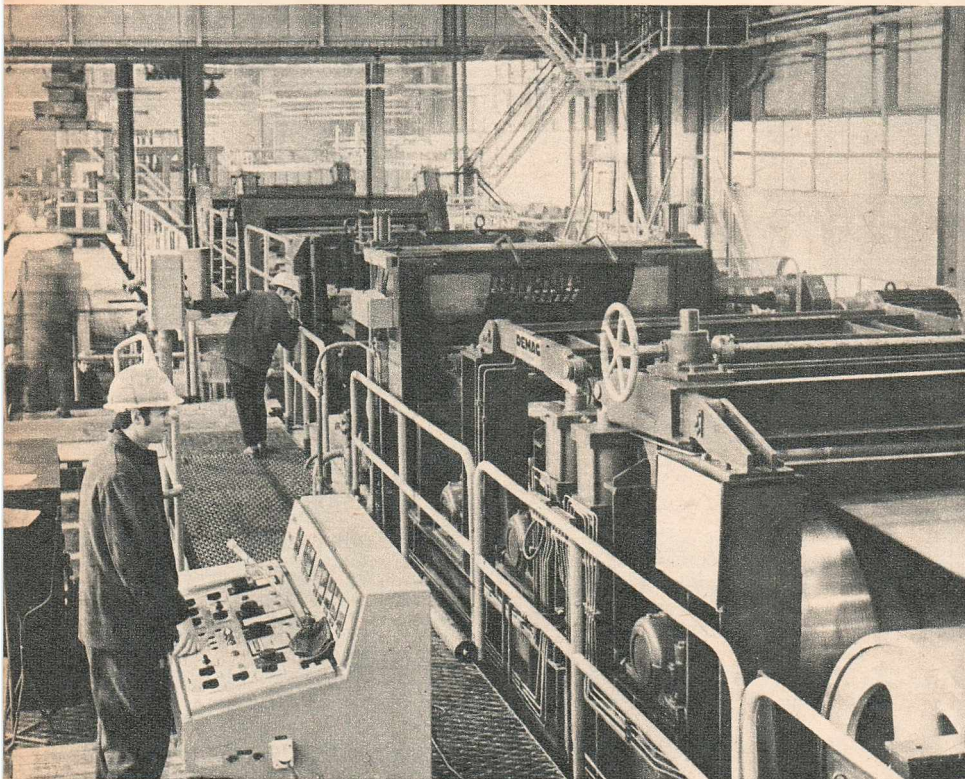
ANUL XX
NR. 826
3 APRILIE 1971

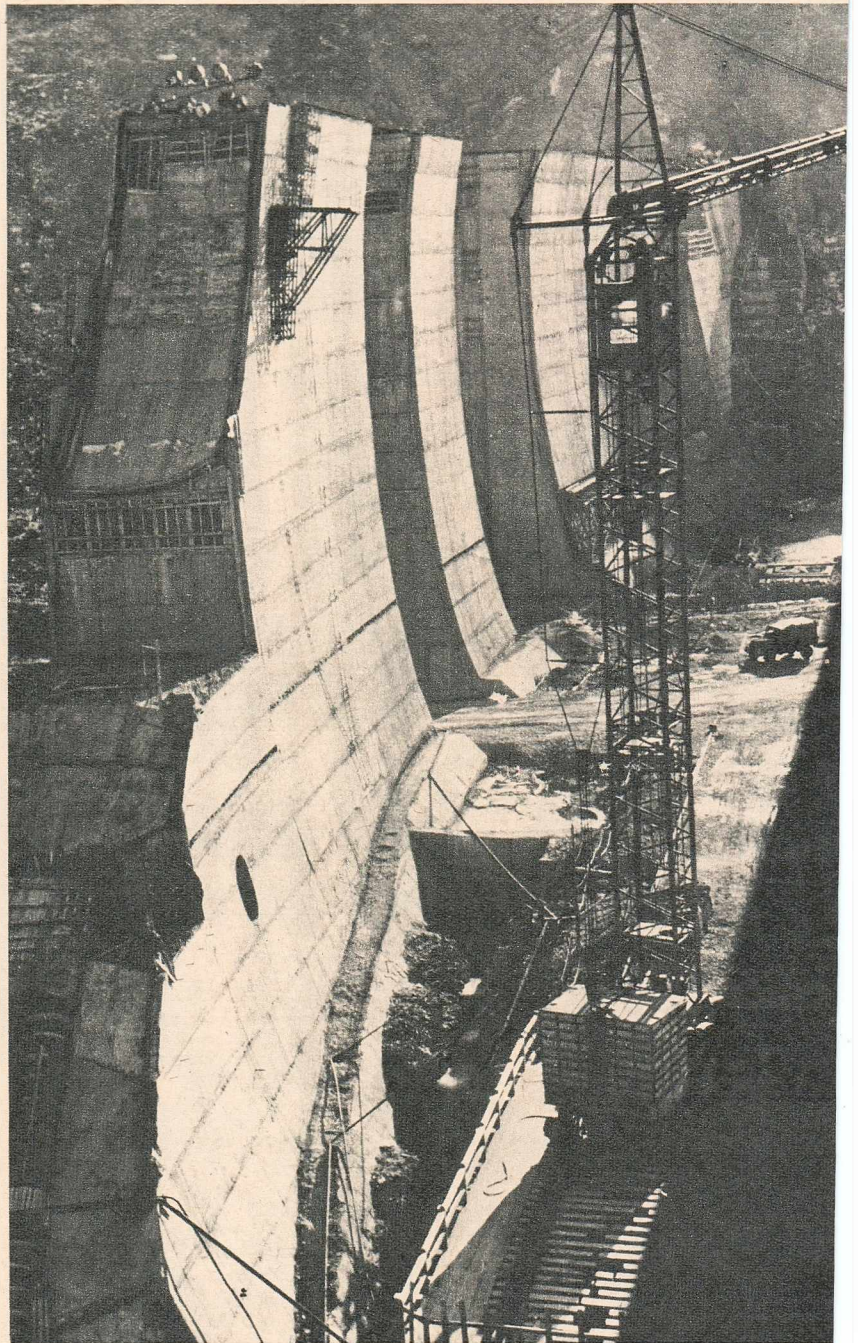
ȘAPTE ZILE ÎN IMAGINI

Un impresionant arc de beton ce nu încetează să crească: barajul de la Paltinu, județul Prahova. În spatele barajului se va forma un mare lac de acumulare cu o capacitate de 55 milioane mc. Scopul realizării acestui impunător complex: asigurarea alimentării cu apă a platformei industriale Ploiești-Brazi. În trimestrul II al anului viitor, nivelul apei din lacul de acumulare atinând cota de 649 metri, construcția va putea fi considerată încheiată.

S-au împlinit de curând zece ani de când excavatoarele au rupt primii metri de pământ, sus, pe platoul gălățean, anunțând nașterea uriașei cetăți de foc și oțel. De-atunci, în fiecare an, forța combinatului siderurgic a crescut neîncetat. În prezent, constructorii gălățeni pregătesc o nouă premieră: darea în exploatare a laminorului de benzi la cald (fotografia noastră). La ora actuală, au loc probele mecanice. Lucrările, de o mare importanță, urmează într-un ritm din ce în ce mai sporit, având în vedere angajamentul siderurgiștilor gălățeni de a da în exploatare noul obiectiv, în cinstea aniversării semicentenarului partidului nostru.

O uriașă suprafață transparentă, luminând orbitor sub razele soarelui primăvăratic. Complexul de sere-Brînceni, județul Teleorman. 6 hectare de sticlă sub care, sfidînd capriciile vremii, cresc roșii și castraveți. Cele patru cooperative agricole din Brînceni, care s-au asociat în exploatarea complexului de sere, au și recoltat circa 800 tone de roșii care au luat drumul pieței interne și externe.

O delegație a Partidului Comunist Român, condusă de tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, secretar general al Partidului Comunist Român, ia parte în aceste zile, la Moscova, la lucrările celui de-al **XXIV-lea** Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. În fotografie: la plecarea din Capitală, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** răspunde aclamațiilor mulțimii aflate pe Aeroportul Băneasa.

Încă o mare uzină de alumină

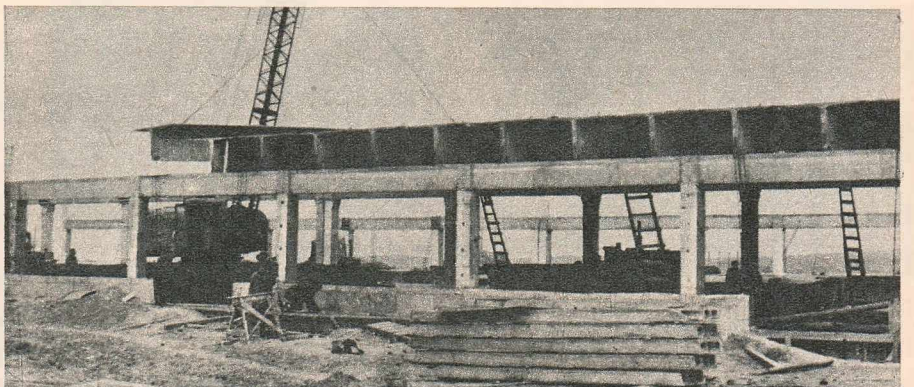
Ne aflăm pe șantierul de construcție al unui nou și important obiectiv industrial: Uzina de alumină-Tulcea. O întindere vastă, aproape de 50 de hectare, pe care au și început să se profileze primii piloni, primele ziduri. Peste doi-trei ani, când va începe să producă, uzina din Tulcea va deveni, alături de Uzina de alumină de la Oradea (creată și ea în ultimii ani), un important furnizor de alumină și siliciu metalic al mării întreprinderi producătoare de aluminiu de la Slatina.

Uzina aflată acum în construcție va fi mai mare decât cea de la Oradea, producând anual, în prima etapă, 250 000 tone alumină calcinată.

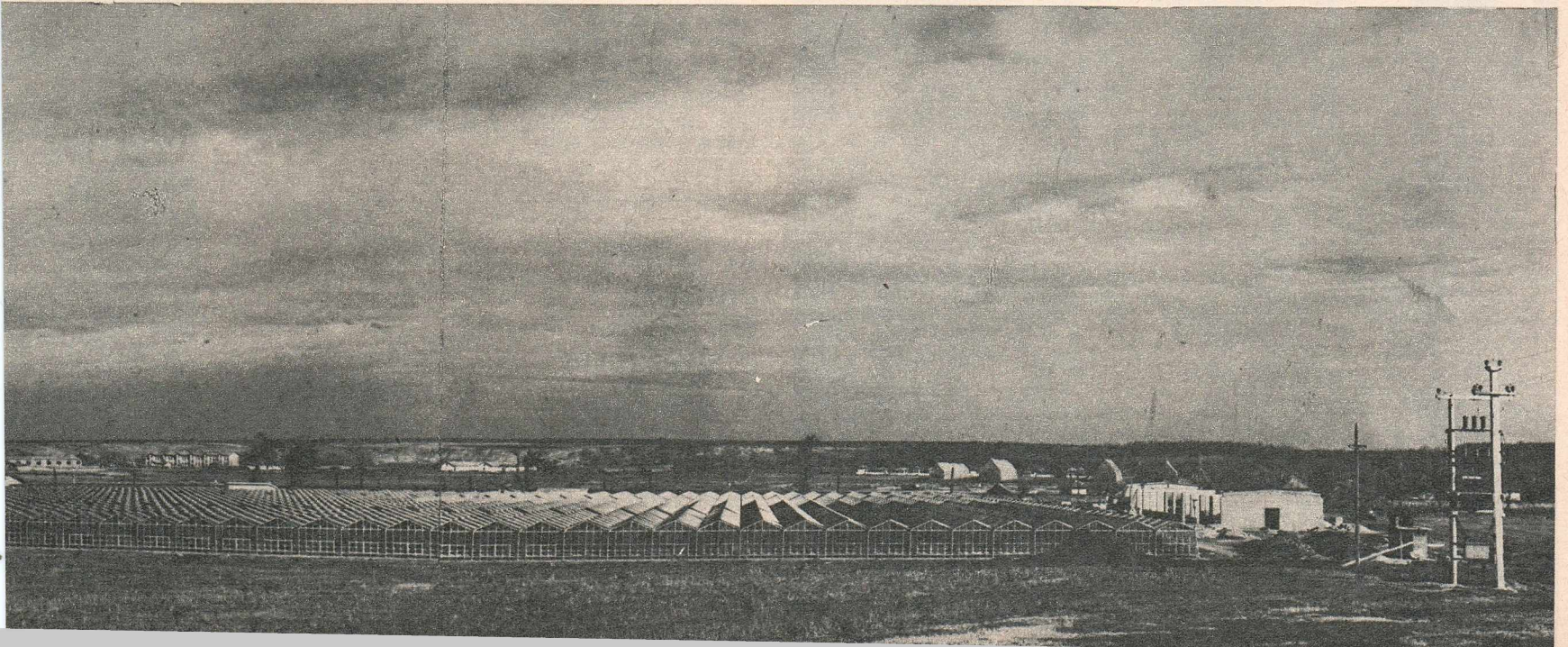
Pentru economia națională, fabricarea aluminiului — metalul secolului XX, cum i se spune — are o importanță deosebită. La ce nu-i folosit azi aluminiul? În electrotehnică, în construcția de mașini, avioane, automobile, în construcția de case, în fabricarea veselei de gătit, sau a sute de obiecte de uz casnic; pretutindeni aluminiul (metalul cel mai ușor) este din ce în ce mai necesar. Pe plan mondial, setea de aluminiu este atât de mare — ne spune ing. Mircea Șuteu, inginerul-șef al viitoarei uzine de alumină de la Tulcea — încât producția acestui metal se dublează din zece în zece ani. Deși tină, producția românească de aluminiu (peste 100 000 tone anual) se situează printre cele mai mari din lume pe cap de locuitor. Ca urmare a directivelor Congresului al X-lea al Partidului — ne declară în continuare inginerul-șef — industria aluminiului se va dezvolta în țara noastră într-un ritm susținut, urmînd ca în 1975 ea să ajungă la 180 000-200 000 tone anual. Tocmai pentru asigurarea acestei creșteri a producției românești de aluminiu se construiește acum Uzina de alumină de la Tulcea.

În ce fază se găsesc lucrările acestui mare obiectiv industrial? Sînt în curs, conform graficului, executarea fundațiilor la principalele secții ale viitoarei uzine; în unele sectoare au început chiar să se contureze construcțiile. Lucrarea, executată de Întreprinderea de șantiere-construcții-montaj Brăila, urmează să fie terminată la mijlocul anului 1973. Este demn de remarcat faptul că utilajul uzinei, aproape în totalitatea lui, se fabrică în țară de către uzinele U.Z.U.C. — Ploiești, «23 August», «Independența» — Sibiu, «Progresul» — Brăila, «1 Mai» — Ploiești.

F. URSEANU

Aspecte de pe șantierul viitoarei uzine de alumină.

ȘAPTE ZILE ÎN IMAGINI

fonoteca de aur

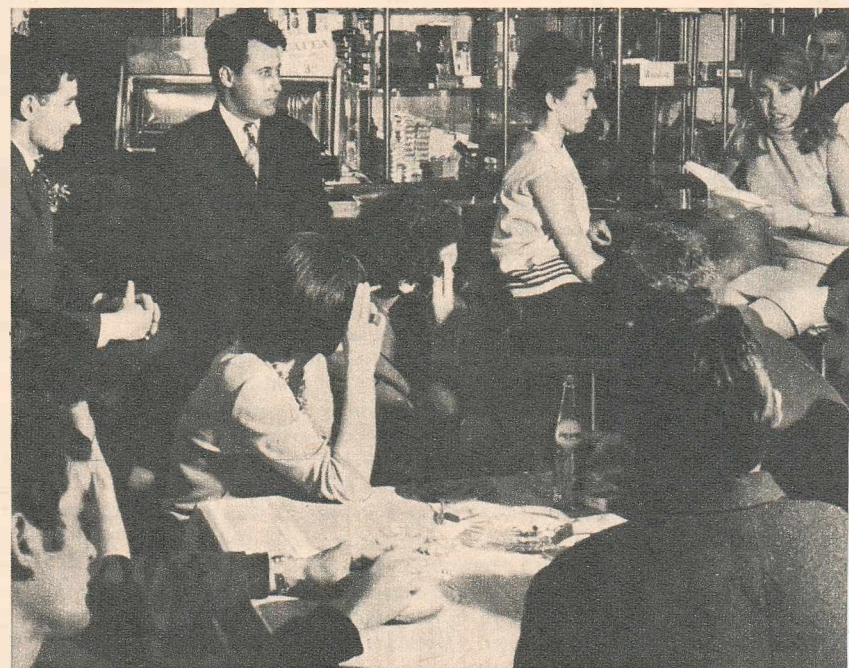
În a doua jumătate a lunii martie, Casa oamenilor de știință a inaugurat un ciclu de conferințe inedite intitulat «Evocări».

Prima emoționantă evocare din cadrul acestui ciclu a fost susținută de reputatul nostru scriitor, acad. Victor Eftimiu, care a vorbit auditoriului despre viața și opera unor valoroși reprezentanți ai literaturii noastre clasice. Următoarele conferințe vor fi susținute de academicienii Miron Nicolescu, Henri Coandă, Grigore Moisil, Elie Carafoli, Al. Philippide, Athanase Joja, Șerban Tițeica, Remus Răduleț, Ștefan Milcu, Al. Rosetti, profesorii Radu Voinea, Vintilă Mihăilescu, C.C. Giurescu, Dimitrie Cuclin, Șerban Cioculescu, Oscar Han și de alți oameni de știință și artă. În acest context, precizăm că directorul Casei oamenilor de știință din București, Constantin Damian, a arătat — la solicitarea noastră — că aceste valoroase evocări vor fi înregistrate pe bandă de magnetofon pentru a intra în «Fonoteca de aur». Aceste trei cuvinte marchează inițierea unui patrimoniu, deosebit de util viitoarelor generații pentru valoarea lui instructiv-educativă.

prolog festiv

Sub semnul manifestărilor dedicate semicentenarului partidului, Casa de cultură a studenților din București găzduiește, până la începutul lunii aprilie, expozițiile de artă grafică — «Fiii partidului», și de artă fotografică — «Visuri împlinite». Ele prezintă cele mai valoroase lucrări ale tineretului universitar bucureștean, ce au ca temă lupta ilegală a comuniștilor și înfăptuirea social-economice și culturale din anii edificării României socialiste.

În aceste zile premergătoare gloriosului jubileu, atât instituțiile de învățămînt superior cât și cluburile studențești din întreaga țară inițiază ședințe speciale ale cercurilor științifice studențești, simpozioane, seri de întrebări și răspunsuri, întâlniri cu vechi membri de partid, spectacole festive, expoziții de artă. În centrele universitare Cluj, Iași, Timișoara, Craiova și Galați se va desfășura, de pildă, montaje literar-muzicale și recitaluri de poezie românească contemporană cu o tematică adecvată marelui eveniment (fotografia noastră). Cinecluburile studențești vor realiza, la rîndul lor, filme de scurt metraj, inspirate din lupta și activitatea partidului. Sunt prevăzute, de asemenea, vizite la muzee, case memoriale și locuri istorice.

patru seri de film italian

Pentru că sîntem în 1971 am sperat, o clipă, că poate printre filmele ce au onorat Gala italiană se va strecura măcar una dintre creațiile recente ale celor «trei mari»: Fellini, Visconti, Antonioni. Nu s-a întîmplat așa, iar să lansăm întrebări retorice n-are rost. Ce-am văzut decît ecranizare plină de sensibilitate după Metello al lui Protolini, realizată de Mauro Bolognini, o glumă cu tîlc de Luigi Comencini, Copilăria, vocația și primele experiențe ale lui Giacomo Casanova, venețianul și două producții mai puțin semnificative: Val de căldură de Nelo Risi și Corbari de Valentino Orsini. Cîteva tinere prezențe actricești remarcabile: Ottavia Piccolo (laureată la Cannes), Massimo Ranieri (rivalul nr. 1 al lui Morandi) în Metello și Leonard Whiting (Romeo din ecranizarea lui Zeffirelli) în Copilăria, vocația...

un punct „unicat“ pe harta comercială a clujului

Rețeaua comercială a Clujului s-a lărgit cu o nouă unitate specializată. Este vorba de magazinul de plante medicinale și ceaiuri, care s-a deschis recent în strada Dr. Petru Groza nr. 7 și care oferă consumatorilor o foarte mare varietate de ceaiuri și plante medicinale. Noutatea constă în faptul că, la cerere, cumpărătorii pot consuma ceaiul dorit chiar în incinta magazinului, eventual însoțit de un gustos dejun dietetic. Unitatea, aparținînd Cooperativei de consum «Clujeana», este încadrată cu personal farmaceutic de specialitate, care dă recomandări competente privind modul de preparare și consumul ceaiurilor medicinale.

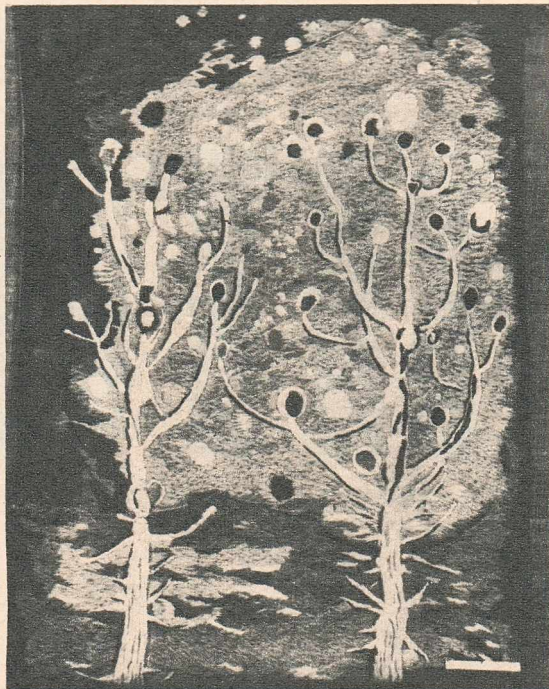
1971 va fi un an plin pentru MARGA BARBU. Admiratorii ei o vor putea întâlni nu numai în continuările «Haiducilor», ci și în serialul de televiziune Urmărirea, realizat de Radu Gabrea după un scenariu de Eugen Barbu.

Fotografie de S. STEINER

FLACĂRA. Redacția: București. Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

Prezentarea artistică:
V. OLAC

«Nuntă în sat» (pictură pe lemn) și «Pomul vietii», creații ale Antoanetei Păunescu.

Magiul artiștilor amatori

Un nou întâlnire cu arta plină de frăgezime, candori și — nu o dată — măiestrie a artiștilor amatori din Capitală, cadrul Bienalei de artă decorativă, deschisă în cinstea semicentenarului partidului. Peste 60 de expozanți — între care majoritatea elevi sau absolvenți ai Școlii populare de artă — expun panouri decorative, ceramică, pictură sticlă, sculptură în lemn, grafică, lucrări cu un simț al decorativului care dovedește o puternică înzestrare naturală dar și buna îndrumare pedagogică a școlii (profesoare: Maria Văgii, Cecilia Storck-Botez). O selecție riguroasă — excluzând cu hotărâre o serie de lucrări mediocre — o mai completă reprezentare a lucrărilor scenografice, ar fi dat desigur expoziției măsura ei cea mai înaltă. Semnalăm prezența unor reale talente — ca Hariton, Tudora Ionescu, Eliza Opreșescu, Const. Nicolaie, Smaranda Nicolescu (cu o excelentă ceramică), dar mai ales cea a Antoanetei Păunescu, creatoare a unor tapiserii și picturi pe lemn de o sensibilitate, un simț de compoziție și o delicatețe a gândirii artistice cu totul deosebite.

Cu o lună de zile în urmă am fost prezenți în sala de operație a secției a V-a chirurgicale a clinicii «Fundeni».

succese de prestigiu

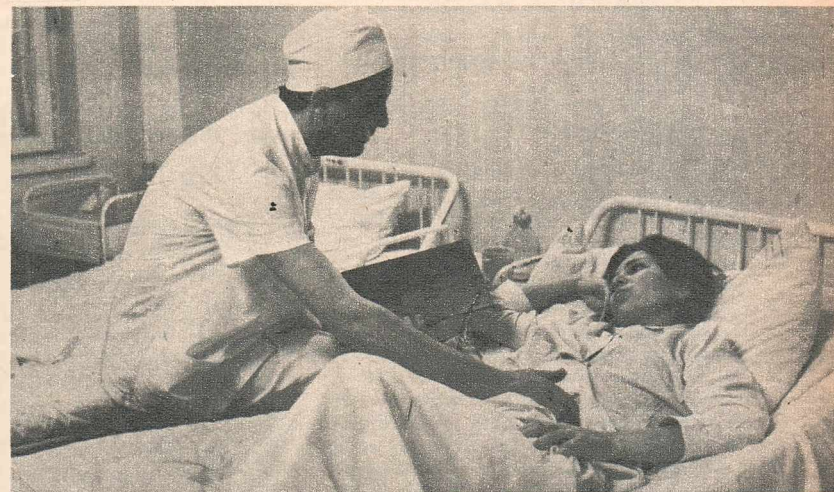
Grav, conștient de marea răspundere asumată, asistentul universitar doctor în științe medicale Gh. Popa opera un caz deosebit de greu, sosit în ceasul al 12-lea.

Liniste desăvârșită.
Se operează.

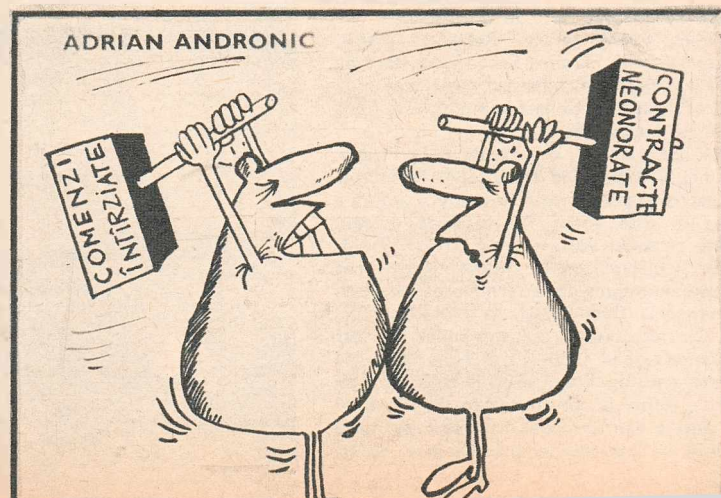
— Este vorba — ne-a declarat după operație chirurgul — de un bolnav operat până acum de două ori, fără succes, în mai puțin de doi ani. Pacienta mea, N.M. din București, are 32 de ani și sper că în curând durerile provocate de chistul hidatic hepatic, care a fost deschis în căile biliare, vor fi de domeniul trecutului.

Trei săptămâni mai târziu, când am revenit în clinica de la Fundeni, am avut bucuria de a găsi pacienta medicului Popa pe deplin însănătoșită.

— Peste trei zile, ne-a declarat chirurgul, tovarășa N.M. va putea să părăsească spitalul. Personal sint foarte mulțumit de evoluția postoperatorie a bolnavei mele supuse pentru a treia oară grelelor cazne chirurgicale. Fiecare asemenea reușită îți dă parcă curaj și siguranță în abordarea cazurilor dificile.

...greul a trecut.

*E o primăvară fierbinte.
Îi simțim pulsul accelerat, batem la unison cu el.
Este primăvara glorioasei aniversări a partidului nostru.
Și nu e chip să-i aducem un mai frumos omagiu
decît muncind mai intens ca oricînd,
gîndind mai fertil, preocupați neconținut
de perfecționarea noastră, a tuturor.
Căci munca, numai ea, este măsura tuturor lucrurilor.
Ea ne înobilează, ea face să rodească patria noastră,
România socialistă.*

CUCERITORII

Reportaj de Mihai HETCO
Fotografii de Elena GHERA

Sînt sute, mii. I-am întîlnit pe șantiere, în fabrici și uzine. Îi singularizează pasiunea pentru profesia aleasă, experiența, un veritabil spirit de apostolat ce se traduce prin dorința de a-i desăvîrși și pe alții în profesiune. Sînt rodați în meserie, greutățile nu-i sperie. Și din cînd în cînd migrează spre noile centre intrate în orbita industrializării sau se întorc spre locul de baștină care între timp a devenit de nerecunoscut. În noile fabrici, pe noile șantiere, aduc aceeași neobosită pasiune pedagogică, crescînd noi generații de muncitori, servindu-se de o experiență din an în an mai vastă. Sînt ei, SPECIALIȘTII — inginerii, tehnicienii, maiștrii acestor ani dinamici.

ÎNAPOI LA MATCĂ

— Așadar, v-ați reîntors acasă...
— Se putea altfel? Mă trăgea ața, ca pe tot omul.
— Și a fost greu, atunci, la început?
— Dacă a fost greu?!

Interlocutorul meu tace. N-a fost nici pînă acum deosebit de volubil. Se scuză. «Știți, n-am prea avut timp să mă gîndesc. Întrebările dv. m-au găsit puțin descoperit». Incitate însă, amintirile mai vechi, mai recente, încep să se ordoneze. Omul se relaxează, aprinde o țigară. Discutăm. Avem timp. Dincolo de geam, kilometrii contorsionați ai conductelor strălucesc sub un soare tînăr, violent, de primăvară. Trepidația și zgomotul instalațiilor ajung la noi estompate. Combinatul petrochimic — acea succesiune de turnuri și conducte argintii — distilează, distilează în cadență de metronom. Inginerul Ion Radu vorbește. Amintiri? Da, la 36 de ani e posibil să ai amintiri, și încă unele bogate. Totul este s-o iei metodic, să despartii ceea ce este cu adevărat esențial de anecdotic. Și inginerul meu reușește, metamorfizîndu-se treptat într-un interlocutor cu veritabil talent narativ. Relatează precis, sistematic. Nu mă mir. Specialistul, care de 12 ani trăiește în universul moleculelor de petrol și gaze fracționate la infinit, este obișnuit cu decantările.

— ...Sînt de fel de-aici, de lîngă Pitești. Atunci, în 1958, cînd am absolvit Facultatea de petrol și gaze, orașul nostru era umbra a ceea ce este acum. Mă tachinau colegii. «Măi, ce aveți voi acolo, la Pitești? Țuică, nu?» Și mărturisesc că altceva nici nu prea aveam. Am ajuns după terminarea facultății la rafinăria Dărmănești, în Moldova. Aici am deprins meseria. Am pus suflet, am fost promovată șeful unei secții. I-am văzut pe băieții aceia de țărani, sosiți în cojocile și cu ochii rotunzi de uimiți ce erau, transformați în puține luni în operatori chimiști, unii trimiși la specializare, mai departe, ajunși

maiștri. Nu chiar toți erau băieți de treabă. Leneșii, obraznicii, cei ce veniseră să se învîrtească, s-au autoeliminat, de fapt, în puțina vreme. Făceau corp străin de ceilalți. Imi amintesc de unul dintre ei, dintre mulții oameni cărora, fără falsă modestie, le-am predat primele precepte ale meseriei. Cum lua chenzina, 3-4 zile se făcea nevăzut. Apărea apoi cu fața răvășită, ochii roșii, zdreanță,

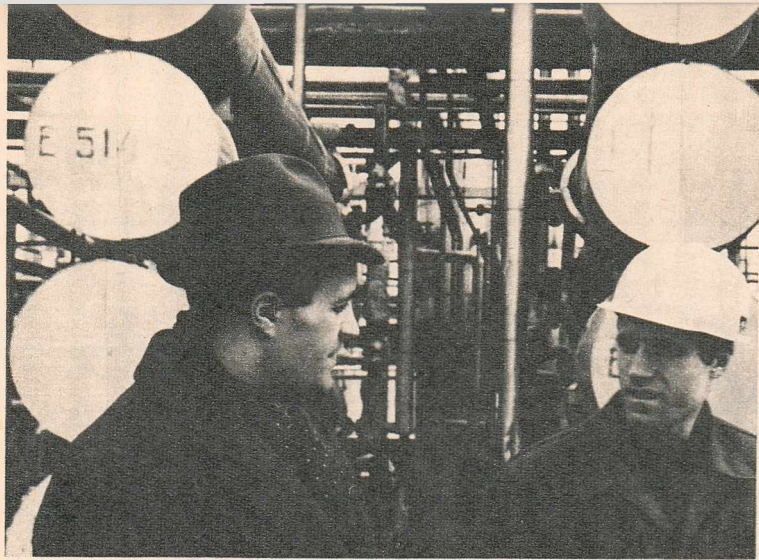
nu altceva. Ei bine, l-am convins să nu mai bea. Cum? La început l-am luat cu frumusețelul. N-a ținut. L-am criticat, de față cu ceilalți tovarăși. Aș! Ne rîdea în nas. L-am luat atunci deoparte și i-am spus, da' știți, foarte serios: «Uite ce-i, mă, de mine nu mai ai ce căuta aici. Îți iei suferțașul și-o-n-tinzi, așa, peste munte. Poți să mă reclami unde vrei». Omul s-a speriat. N-a mai băut,

sau cel puțin n-a mai venit băut la serviciu. În câteva luni a devenit unul dintre cei mai buni operatori chimiști ai mei. Puteam să dau pe mîna orice utilaj, nu-mi era teamă. Am devenit prieteni. Și, fiți atenți, era mare cu cîțiva ani decît mine...

Într-o zi, inginerul află că la Pitești se construiește un mare combinat petrochimic Piteștiul — și industrie! Vestea era însă adevărată. N-a stat pe gînduri, și-a cerut pe loc transferul. După 7 ani revenea «la matcă» în ținutul natal. Ce a văzut, l-a uluit. Orașul — un șantier uriaș, cu munți de materiale și moloz, mii de autoamioane și autobasculante, zeci de mii de constructori. Și undeva în afara orașului, în apropiere de comună Oarja, șantierul Combinatului petrochimic era în anul 1965.

— Am fost martorul primei lovituri de cazma, am văzut cupa primului excavator mușcînd din pămîntul acela ce nu cunoscus pînă atunci decît scaieți și mărăcini. Munceam pe brînci, cîteodată 14 ore în șir. N-aveam oameni suficienți, trebuia să fiu în același timp și diriginte de șantier, și inginer tehnologic, și profesor. Retrăiam momentul începutului meseriei, de-acolo, din Moldova. Tineri săteni din Oarja și Bascov veniți s

«...Da, acum, aici totul e-n regulă.
Cum era în urmă cu doi-trei ani? Asta-i altă poveste!»
(Șeful serviciului tehnic al
Combinatului petrochimic-Pitești — inginerul Ion RADU)

răstit, sînt din cale-afară de «oficiali». Totul neted, direct, acuzînd, în pofida vîrstei, o mare experiență cu oamenii. Era doar o impresie?

— Chiar de loc! Am nu mai puțin de 13 ani de meserie, îmi răspunde Roza Popa, tehnician constructor.

Piteșteancă, «pardon, rucăreancă! Piteșteancă prin adopție!», mă corectează zîm-

...În 1966 se întoarce și ea la Pitești. Nu i-a fost ușor. Se obișnuise la Borzești, se căsătorise, avea și un băiețel. A fost însă mai puternică chemarea țînutului unde copilărise. Și apoi voia să dovedească alor săi că pe unde fusese nu pierduse timpul de pomână. Astfel, deliberat, a luat iar «de la capăt» un combinat, renunțînd la viața, statornicită acum, de la Borzești. Din nou șan-

«Vă mirați de faptul că știu să-mi impun părerea,
că oamenii cu care lucrez mă stimează și mă ascultă?
Notați: am la activ aproape 13 ani de șantier!»
(Roza POPA, tehnician constructor la Combinatul petrochimic-Pitești)

invețe. Luni și chiar ani de eforturi pentru a-i deprinde pe acești oameni cu disciplina, cu mașinile, pentru a-i transforma în veritabili muncitori. Eșecuri și victorii. Descurajare și din nou încredere. Mă stimula însă faptul că-i știam aproape, unii îmi erau chiar consăteni. Și am dat, pot spune, tot ce-am avut mai bun în mine. Eram doar acasă, între ai mei. Trebuia să justific o calificare și-aproape zece ani de meserie... Știți ce regret acum, cînd, vorba aceea, sînt piteștean cu buletin în regulă, apartament la bloc, cu nevastă și copii?

— ?!

— ...Că n-am urcat și eu o dată munții aceia minunați, numai păduri și izvoare, ai Nemiradului, de-acolo, din Moldova, de lîngă Onești. Nu știu cum s-a făcut, dar n-am avut niciodată timp. Poate acum, cînd aici, la Pitești, la combinat, totul e-n regulă, în vreun concediu, cu familia...

*

O femeie tînără, cu ochi mari, negri, îmbrăcată într-un trenzi, în picioare cu cizme de cauciuc. Vorbește cu autoritate, dă indicații, controlează cu exigență stadiul unor lucrări de construcții. Nimic crispat, nimic din regia altora la fel de tineri, care pentru a-și asigura autoritatea se încruntă, vorbesc

bind, absolvă școala tehnică de chimie din București în 1958 și este repartizată la Borzești. 10 pe toată linia. «Bine-bine, asta-i una, producția altă căciulă», spuneau unii, văzînd-o atît de tînără — nici douăzeci de ani. Fata aceasta, de loc emotivă, plină de încredere în posibilitățile sale, i-a uimit pe toți. În doi ani devine maistru și șef de laborator. I se dă pe mină una din instalațiile cele mai pretentioase, mai dificile — cea de hidrogen. Orice neatenție se putea plăti cu vieți omenești. Erau necesari oameni bine pregătiți și mai ales extrem de disciplinați. Unde să-l găsești? Și mai ales cum să le impui tu, o fată?

— N-o să mă credeți, dar tocmai faptul că eram fată și atît de tînără le-a impus. Se jenau să le repet de două-trei ori același lucru. Voia care mai de care să-mi arate că și-a însușit bine cunoștințele. Așa am reușit în cîteva luni, poate un an, să alcătuim la secția respectivă un colectiv unit, bine pregătit din punct de vedere profesional. Examenele le-am absolvit cu toții în momentul dării în exploatare a unui utilaj sau în timpul reviziilor. Veneam în oraș verde de nesomn, plecam în zori înapoi la combinat. Așa a fost.

tiere, din nou o mie și una de probleme. Dirigintă de șantier. 8, 10, 14 ore pe cîmp, în bătaia vîntului, a ploii, a viscolului. A rezistat, mai mult, a avut tăria să-și urmeze un vechi vis: facultatea. În anul acesta termină A.S.E.-ul la fără frecvență. Muncește, învață, își crește băiatul...

— Acasă, toate bune?

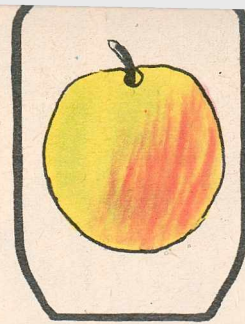
Uluit, o văd pe femeia aceasta energetică lăcrimînd. Nu, nu-i în ordine. Un accident stupid de mașină. În urmă cu aproape doi ani. Soțul... Cuvintele nu-și au rostul: «Tocmai acum cînd își termină studiile devenind economistă principală, cînd băiatul a crescut, cînd...» Cuvintele nu-și au rostul. Îmbărbătați? Ar fi deplasate din partea unui străin.

Tehnicianul constructor Roza Popa este chemată urgent. Trebuie să urmărească stadiul unor lucrări de construcții. Noi secții se dezvoltă într-un ritm febril. «E o primăvară dinamică, îmi spune. Lucrăm mai intens ca niciodată. Vrem să cinștim aniversarea partidului prin mobilizarea întregii noastre energii și experiențe». Ne luăm rămas bun. O urmăresc îndepărtîndu-se. Are de făcut, prin pămîntul răscolit al șantierului, vreo doi kilometri. De cîte ori străbate pe zi distanța asta?

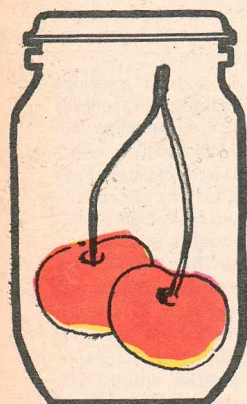
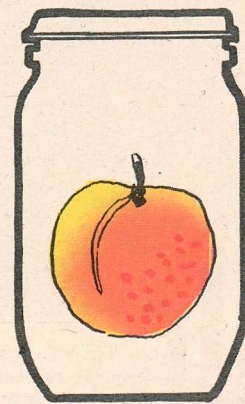
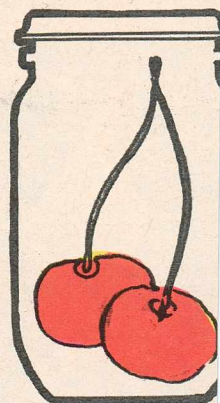
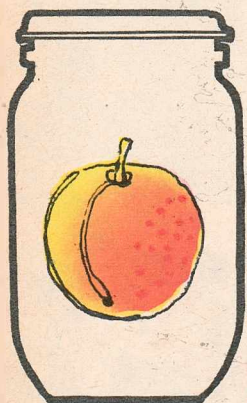
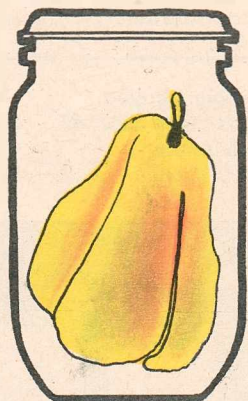
(Continuare în pag. 10)

«Da, sînt gălățean. Aici am terminat facultatea,
aici, pe marele platou siderurgic, vreau să fac treabă!»
(Inginerul Victor POPESCU de la laminorul de benzi la cald)

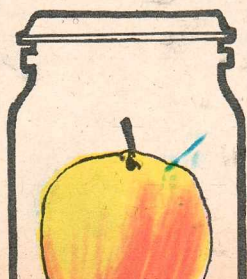
pofta
vine

mîncînd...
GEM!

pentru copiii dv.
ca și pentru dv.
GEM DE PIERSICI
GEM DE GUTUI
GEM DE CIREȘE
GEM DE CAISE

nou

**corn
flakes**

**fulgi de
porumb**

... un produs
cu deosebite
calități nutritive.
Cu un adaos de lapte,
cacao, gem de fructe,
smântină, iaurt, fructe
sau sirop de fructe,
fulgii de porumb
sînt un desert delicios.

RECOM

CUCERITORII

Urmare din pag. 7)

Își urmează cu siguranță drumul pe viscol, pe arșiță, pe ploii și pe vânt, asemenea altor sute de constructori reveniți în ultimii ani la Pitești să înalțe în locul târgului anonim de odinioară o citadelă de beton, oțel și aluminiu, vestitori de adevărată civilizație.

DIALOG LA +70°

...Cupa uriașă a convertizorului se leagă ușor. O ploaie de scînteii se împrășteie în jur. Magma incandescentă bolborosește, deasupra ei se înalță flăcări albastre, albe, roșii. O pală de căldură grea ne împresoară, apoi se retrage, o dată cu răsturnarea convertizorului. Un om înalt privește de aproape, fără să ia aminte la căldură, la scînteii. E obișnuit, epiderma sa nu mai reacționează la «cîteva grade în plus». De-abia dacă i se ivesc pe frunte cîteva broboane de sudoare.

— Căldură, da, desigur. Dar cînd te apropii cu lingura ca să scoți proba, atunci să vezi căldură.
— E greu?
— E frumos. Vedeți, oricît v-ar părea de curios, pe mine meseria de oțelari m-a pasionat, îmi spune Alexandru Stoica. Făceam

latori mecanici, operatori chimiști și, înainte de toate, în oțelari de elită. Începutul a fost depășit de mult. În trei ani, cele cîteva sute de muncitori au devenit oțelari de primă mînă, mecanici de întreținere, electricieni etc. Alexandru Stoica a fost trimis la specializare în U.R.S.S., Polonia, R.F. a Germaniei. Se simte obligat să se țină la curent cu noutățile în domeniul atît de dinamic al metalurgiei. Îi stimulează cunoștințele, întreaga sa capacitate profesională, aceste săptămîni și luni premergătoare lui 8 mai — glorioasă aniversare a partidului.

— Perspective?
— Încurcăături...
— ?!
— Mă cer cei de la Hunedoara. Cică mă fac maistru principal. Mă iau înapoi cu ordin semnat de ministru, numai să zic eu da.
— Și dv.?
— Aici rămîn. M-am deprins cu oamenii. Este și mai multă nevoie de mine aici. Mi-e drag Galațiul.

«Nu știu, zău nu știu ce să vă spun. Am o biografie dintre cele mai comune. Și-apoi

sînt alții mult mai buni despre care merită să scrieți. Da, am absolvit Facultatea de mecanică la Galați. În 1967. Cam tîrziu, e drept. Dar ce să-i faci, omul nu face numai ce vrea. Înainte am fost mecanic-șef, am lucrat și în construcții. Dacă sînt gălățean? Sigur că da! Cînd am terminat, puteam să mă angajez la Ploiești, la doi pași (să nu se supere ploieștenii...) de București. N-am vrut, am revenit acasă. Dacă avem probleme? Cum să nu. Ne lipsesc încă mecanicii și electricienii. Am făcut cursuri cu dinșii, îi calificăm. Învățăm și noi, utilajele sînt foarte moderne, pretențioase. Ce fac după opt ore de lucru? Glumiți. În perioada aceasta de vîrf, înainte punerii în funcțiune a laminorului de benzi la cald, lucrăm ceva mai mult. Stăm și după-amiaza, mai venim uneori și pe seară. Cursuri de securitatea muncii cu tinerii, cursuri de perfecționarea calificării cadrelor.

Muncă de creare a unor nuclee de muncitori cu bună pregătire care la rîndul lor să-i crească pe alții. Timp liber, distracții? Vedeți, acum mai puțin. Înțelegeți, nu se poate, noi ne-am luat un angajament. Laminorul va trebui să producă încă în mai, în cîntea semicentenarului partidului nostru. Să pozez? Cum să nu, cu plăcere, dar nu prea sînt ras. Azi-noapte mai mult în combinat am stat. V-am spus, v-am avertizat de altfel că nu prea am ce să vă spun. Biografia mea... Mă numesc Victor Popescu, sînt inginer la laminorul de benzi la cald și atîta tot...

VASLUI, PRIMĂVARA. ANUL 1971

Se prăbușesc ziduri, buldozere cu lovituri de berbec culcă la pămînt vechi locuințe. Chirpiciul e făcut una cu pămîntul. Printre dărîmături, copiii se joacă de-a hoții și var-diștii. Zeci de camioane într-un du-te-vino neîntrerupt. Peste tot fundații noi de case, sau chiar blocuri de 3-4 etaje, majoritatea încă «la roșu». Noroi și gropi peste care trec hurducînd camioane grele. Nimeni nu se supără. Așa e pe șantier. Și-n primăvara aceasta, întreg Vasluiul e un șantier. Se simte în oraș o febrilitate, o pulsație nouă. Liniștitul orașel a fost conectat în ultimii ani industriei care îl revitalizează. Ceea ce se vede în perimetrul central al orașului nu este decît consecința propulsării Vasluiului în rîndul centrelor industriale. Într-o parte i-a fost atașat un adevărat plămîn vital — fabrica de mobilă. De pe acum, cîteva mii de muncitori creează aici, într-un univers de înaltă tehnică, mobilă ce n-a întîrziat să se impună în țară și străinătate. Cum a fost posibil? Cum a fost posibilă «schimbarea la față» atît de rapidă a Vasluiului?

Au venit aici din orașe cu vechi tradiții industriale, zeci, sute de specialiști. Au venit

«Am fost profesor și elev totodată. Am văzut și-am participat în acești ultimi ani la creșterea fabricii și a oamenilor ei» (Mircea FĂRNUȘ, ing. șef adjunct la Fabrica de mobilă-Vaslui.)

și și-au pus întreaga capacitate în slujba ridicării localității ai cărei cetățeni de onoare au devenit. La Vaslui, ca și la Slobozia, Buzău, Suceava, Sfîntu Gheorghe, Tîrgu Secuiesc, converg fluxuri de energie din inima generoasă, plină de vigoare, a întregii țări, a întregii noastre industrii socialiste. Și parcă răspunzînd nu unor instincte atavice, ci unor idei fundamentate științific, urmărind dezvoltarea economică armonioasă a tuturor regiunilor țării, mii de specialiști au pornit într-o migrare a inteligenței spre noile centre industriale. Emblemele lor — competență, înaltă calificare, pasiune, o adevărată vocație de apostolat.

Așa l-am cunoscut pe Mircea Fărnuș, inginerul-șef adjunct al întreprinderii. Din facultate a venit direct aici, în fabrica ce pe atunci își anunța viitoarea masivitate doar prin cîteva stîlpi de beton. De ce a venit?

— A fost în primul rînd dorința de a vedea cum «crește» o fabrică, îmi spune. S-o cunosc de la prima cărămidă pînă la ultimul șurub. Numai așa aveam convingerea că voi fi stăpîn pe profesiunea mea.

Ca într-un laitmotiv inginerul îmi vorbește despre greutățile începutului. Oamenii intrați pentru prima oară într-o întreprindere. În întreprinderea ridicată pe locul vechiului obor de vite al Vasluiului, unde nu puțini dintre ei, în urmă cu cîtuva timp, se tocmiseră să vîndă sau să cumpere vitei ori juninci, unde geambașii învîrteau cai și unde poposeau lungi șiruri de căruțe pline ochi cu porumb și ovăz. Ei bine, acești oameni urma să cunoască mașini ultraperfecționate, să le domine, în sfîrșit, să le oblige să producă cît mai mult și cît mai bine. Prima reacție: multora dintre ei a fost... frica. De viteze mașinilor, de întreaga atmosferă netă, precisă, riguroasă, de fabrică. Cei mai dotați dintre ei, cei mai conștiințioși și-au învințit temerile, au învățat, s-au adaptat. Prețu acestui efort? Noptile de veghe lîngă oameni lîngă utilaje. Profesor sau, după caz, elev cînd o nouă aparatură intra pe poarta fabricii Rezultatul? O demarare impecabilă a unității care a reușit în scurt timp, după cum spun neam, să producă garnituri de mobilă de cea mai bună calitate. Satisfacții?

— Multiple. Nicăieri ca într-o asemenea întreprindere nouă n-aș fi reușit să mă perfecționez într-un interval de timp atît de scurt, să cunosc oamenii, la urma urmei să mă maturizez, îmi spunea atît de tînăr inginer-șef adjunct, Mircea Fărnuș.

— Sentimentul care mă domină este unul de mare satisfacție, îmi relatea maistru principal Pavel Culea. Nicăieri ca aici n-am simțit atît de acut că sînt folositor, că experiența mea poate rodi minunat. Acum, îmi zic că adolescența mea petrecută la Galați într-o tîmplărie particulară, anii de meserie, școala de maiștri pe care am absolvit-o au avut un rost: mi-au permis să-i abordez pe acești oameni cu toată înțelegerea necesară, experiența mea le-a impus. Să nu se înțeleagă că nu mai este nimic de făcut. Sîntem hotărîți să muncim, să învățăm și mai bine, să onorăm prin rezultate încă și mai înalt această primăvară a bucuriei.

armata la Hunedoara. După aceea, acolo am rămas.

— Mult timp?
— Opt ani. Dar altceva voiam să vă spun. Meseria aceasta presupune, paradoxal poate, multă finețe. Flacăra de la gura cuptorului spune enorm de mult, dacă știi «s-o citești». Asta se învață în ani. E o chestie subtilă de dozaj, de chimie în acțiune. M-a pasionat, și asta spune totul. Așa am ajuns acolo, maistru, într-un timp scurt, care pe alții puțin i-a scandalizat. Calitatea șarjelor mi-a servit însă drept derogare.

— Și la Galați?
— În 1966. O dată cu punerea în funcțiune a oțelăriei. Se simțea o acută nevoie de specialiști. Eram în total 12 oțelari. Ar fi trebuit să fim cîteva sute. Cînd oțelăria urma să fie terminată, în mod obligatoriu trebuia ca la fiecare post să fie un om de nădejde. Unde mai pui că noua oțelărie era mult mai modernă decît cea de la Hunedoara la care învățasem meseria. Cu alte cuvinte, învăța Alexandru ca să poți să-i înveți și pe alții.

...Ani de muncă încordată. Tulceanul acesta stabilit la Hunedoara, reintors în Galați unde copilărise, a arătat ce poate. În 1967 dă prima șarjă de oțel. În clipa aceea de emoție concentrată și-a văzut recunoscut efortul a doi ani de activitate febrilă, uneori de o intensitate aproape insuportabilă. În fluviul de oțel a recunoscut zilele și nopțile în care el, comunistul Alexandru Stoica, și alții s-au transformat pe rînd în profesori, insta-

de H. DONA

Am sperat că reluarea campionatului de fotbal va face să se mai potolească verva epistolară a cititorilor noștri, stârniți de desfășurarea Concursului și Festivalului de muzică ușoară de la Brașov. Ne-am înșelat; ca și în anii trecuți, agitația trebuie să domnească cel puțin o lună de zile. Nu avem intenția — să nu se supere cei care ne-au scris — să facem o trecere în revistă a feluritelor observații și critici care ne-au fost comunicate. Am vrea doar, de data aceasta, să consemnăm existența — în mai multe dintre scrisorile primite — a unei anumite atitudini de scepticism; sint destui cititori-telespectatori care se îndoiesc, nu știm de ce, că cei care organizează «Cerbul de aur» vor ține seama pentru viitor de criticile opiniei publice și ale telecronicarilor, de neajunsurile care s-au manifestat și la actuala ediție. Nu împărtășim acest scepticism și, în orice caz, sintem datori ca pînă la proba contrarie — editia viitoare — să-i acordăm Radioteleviziunii beneficiul încrederii.

Continuă să sosească și scrisori în care se deplînge absența Margaretei Pîslaru de la festivalul din acest an. Ne-am expus în numărul trecut punctul de vedere (și sper că cititoarea Iulia Popescu din Constanța ne-a înțeles de data aceasta corect). Popularitatea, simpatia de care este înconjurată Margareta Pîslaru confirmă încă o dată cele scrise de noi în numărul de Anul nou (la publicarea rezultatelor anchetei) cu privire la apariția și în țara noastră a unor vedete în sensul deplin al cuvîntului.

Documentarul publicat de noi cu privire la centenarul Comunei din Paris l-a determinat pe cititorul Ludovic Boroș din Timișoara să ne trimită o scrisoare deosebit de inimoasă și de-a dreptul măgulitoare. Sintem, bineînțeles, și noi de acord că în trei pagini de revistă n-am putut face nici o prezentare cît de cît completă, nici o raportare mai profundă și mai amănunțită la ecourile pe care epopeea Comunei le trezește în conștiința contemporană. Ne-am permite totuși o observație pe marginea unei afirmații a cititorului nostru. Tov. Boroș scrie: «De atunci (din 1871 — n.n.), Parisul a rămas centrul revoluționar cel mai viu al Franței și, poate, al întregii Europe occidentale». E bine să facem disjuncția necesară între legendă (ea însăși ideeforță a istoriei) și realitatea prozaică. Despre tradițiile revoluționare ale Parisului nu mai e nevoie să insistăm. Începînd de la jumătatea secolului al XVII-lea, în timpurile Frondei (înainte, Parisul fusese totuși multă vreme un centru al «reacțiunii», cum am zice noi astăzi, așa cum o dovedesc evenimentele din timpul ocupației engleze, atitudinea față de Ioana d'Arc, noaptea Sf. Bartolomeu etc., etc.), și timp de peste două secole — anii Marii Revoluții franceze, cele trei zile glorioase din 1830, răscoalele din deceniul al IV-lea, revoluția din 1848, răscoala proletară din iunie al aceluiași an și, în sfîrșit, Comuna — Parisul a fost, într-adevăr, centrul revoluționar al lumii. Dar represiunea din 1871 — una dintre cele mai bestiale și mai sîngeroase din istoria omenirii — ca și politica urmată după aceea ca feroce consecvență de către burghezie au schimbat, în bună măsură, lucrurile. Parisul a fost privat — și este privat pînă astăzi — de o administrație locală competentă și responsabilă, populația proletară a fost împinsă «dincolo de ziduri» în comunele suburbane, orașul propriu-zis a fost populat tot mai mult cu clientela cercurilor de afaceri și a instituțiilor birocratice, s-au dezvoltat cu precădere industria și comerțul de lux. Ca un simbol al «recuceririi» Parisului de către reacțiune, în vîrfurile colinei Montmartre, acolo de unde a pornit răscoala comunarilor, a fost plantată monstruoasa biserică Sacré-Coeur, monument al prostului gust suficient (în fața căruia nu știm de ce se extiază — ca și în fața altei orori pariziene, podul Alexandru al III-lea — unii autori de reportaje de pe la noi, de parcă n-ar fi veniți din țara Voronețului și a Suceviței!). De la sfîrșitul secolului trecut Parisul a fost în permanență — recente alegeri au dovedit-o din nou — ceva mai la «dreapta» decît Franța luată în ansamblu. Ce-i drept, în jurul Parisului — la nord, la est și la sud — există celebra «centură roșie» cu o populație preponderent muncitorească, în care de decenii ființează, inexpugnabile, zeci de municipalități comuniste. Acesta-i adevărul. Precizînd toate acestea, nu înseamnă că iubim mai puțin Parisul, orașul unic, scump inimilor tuturor celor care iubesc libertatea, arta, lumina, frumusețea.

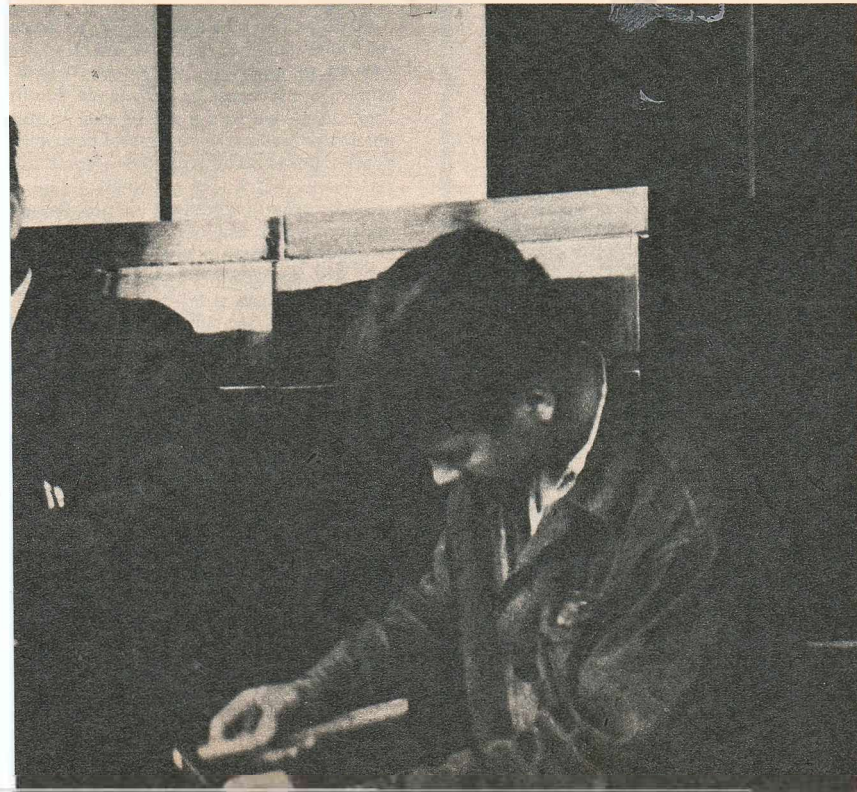
Cititorul Vlad Gheorghe din București ne acuză de părtinire pentru că am publicat la «Flacăra-album» (în nr. 10) numai portretul lui Cassius Clay și nu și pe cel al lui Frazier. Nu e vorba de nici o părtinire; în redacția noastră — ca și în orice colectiv care se respectă — au existat partizani și ai unuia, și ai celuilalt dintre cei doi boxeri. Totuși, cînstit, trebuie să recunoaștem că ceea ce a dat calitate de eveniment recentului meci de la New York a fost tocmai prezența unei personalități atît de iritante cum este Clay. Altfel, meciuri de box — chiar pentru titlul suprem — au mai fost și vor mai fi și nu stîrnesc atîta zarvă. Deci, din punct de vedere strict gazetăresc, nu cred că am greșit.

Părăsind Fabrica de mobilă, am ținut să văd și celelalte argumente industriale ale Vasluiului — o fabrică de zahăr, alta de ulei, grupate într-un nucleu ce va deveni în cîțiva ani platforma industrială a orașului. Se află în plină construcție... Nu peste mult timp pe aceste obiective vor aflui armatele inte-

ligenței, specialiștii, oamenii acestor ani, emisari ai civilizației. Și Vasluiul, primind această puternică infuzie de vitalitate, se va ridica, asemeni altor zeci și zeci de localități, pe noul său blazon înscriindu-se siluete de fabrici și uzine, înălțate de ei, de mai vechii sau de foarte noii săi cetățeni, uniți în același splendid efort de creație.

«Profesiunea mea? Mai subtilă, mai dificilă decît și-o poate închipui un profan». (Alexandru STOICA, oțelar principal la Combinatul metalurgic-Galați)

«Cu tinerii m-am înțeles întotdeauna bine. Le cer un singur lucru: să pună suflet în ceea ce fac!» (Maistrul principal Pavel CULEA, de la secția de finisaj)

F varietăți

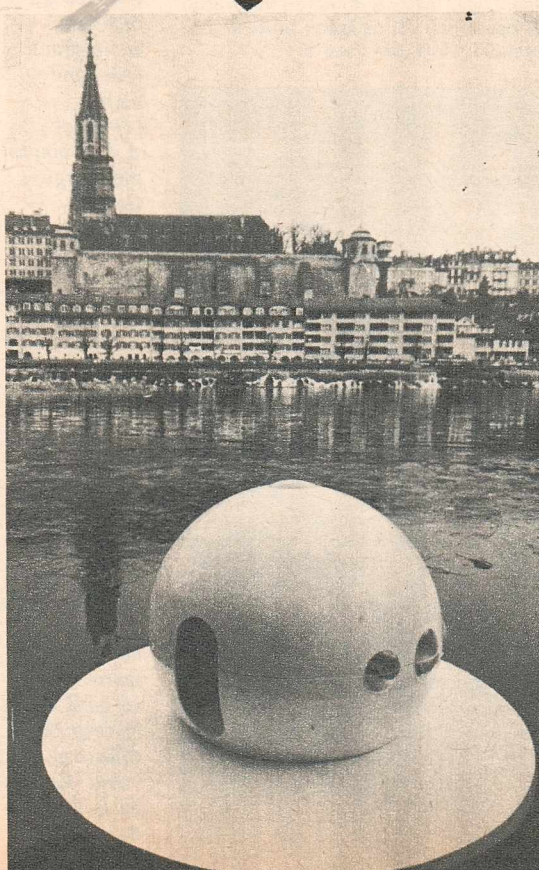

**dacă
nu credeți,
numărați!**

Vă imaginați, probabil, că nici unui meșter din lume nu i-a trecut prin gând pînă acum să numere cuiele pe care le-a folosit la construcția unei case. Ei bine, a făcut-o meșterul Edward Bawden din Park Lane. E drept, el n-a construit propriu-zis o casă, ci mai degrabă reprezentarea ei murală, ca motiv decorativ la o biserică congregațională din Birmingham. Așadar, meșterul Bawden a numărat cuiele din care și-a realizat opera și la socoteală a ieșit cifra de 20.000. Fix. Sînt multe? Sînt puține? Dacă vreți să știți negreșit, luați un ciocan, un șerete, 20.000 de cuie și faceți o probă.

Este vorba deocamdată doar de un proiect de casă sferică. Realizată din materiale plastice, prefabricate, casa poate fi instalată oriunde, inclusiv pe apă. Ideea aparține arhitecților elvețieni H.U. Haldemann și Herbert Distel.

**hocus-
pocus,
gata
casa!**

Reamintesc cititorilor că nici o scrisoare trimisă pe adresa redacției revistei «Flacăra (Piața Școlii nr. 1), a Direcției generale ADAS (str. Smîrdan nr. 5), nici o întrebare adresată telefonic (la 15 42 64) nu rămîie fără răspuns. Eventualele excepții se datoresc unor situații fortuite și, în orice caz, nedorite. Poștașul vă roagă ca, în astfel de cazuri, să reveniți...

CONSTANTIN IOVIȚĂ, Făgăraș. Rîndurile dv. au așteptat cam mult un răspuns. Poștașul are doar o parte de vină, deoarece — deși indică de fiecare dată adresele unde se poate scrie — dv. ați menționat pe plîdoar: ADAS — București. În viitor vă rog să indicați adresa exactă (recomandarea este valabilă și pentru alți cititori). Doriți să aflați de ce Asigurarea paușală nu mai are primă uniformă? Pentru documentare ne-am adresat direcției de specialitate din Direcția generală ADAS. Din documentația pusă la dispoziție rezultă că s-au avut în vedere în primul rînd, interesele asiguraților. Practica arată că unele riscuri sînt mai frecvente de exemplu, într-o regiune de munte, pagubele la unele specii de animale sînt mai frecvente în asemenea zone. Desigur, acestea nu au fost singurele criterii care au condus la stabilirea unor prime de asigurare diferențiate pe arii geografice. Rezultatele înregistrate în urma aplicării măsurii respective dovedesc însă, pe deplin, eficiența ei.

ION OPROIU, Vaslui. La întrebarea dv. răspunsul este negativ. În Asigurarea complexă a gospodăriilor cetățenilor nu se pot cuprinde mașinile, uneltele și instalațiile din ateliere, chiar dacă spațiul în care se află acestea fac corp comun cu locuința.

VICTOR OLARU, Calafat. Ce se înțelege prin furt prin spargere? Reglementările Administrației Asiguraților de Stat stabilesc clar aceasta: „Prin «furt prin spargere» înțelege un furt după care rămîie urme de fapturi l-au săvîrșit introducîndu-se în încăperea incuiată prin spargerea pereților, ușilor ferestrelor, legăturilor sau dispozitivelor de închidere (broaște cu chei, lacăte pe dinafară zăvoare pe dinăuntru)”. Dacă unele organe delimitază în alt fel faptul la care ne referim, ADAS nu poate ține seama de acestea. Sper să înțelegeți aceasta, cu atît mai mult cu cît, după cum sînt informat, în cazul dvs. nu există nici un fel de legătură cu riscul amintit.

SIMION NICOLAIDE, Pitești. La Asigurarea mixtă de viață, dacă primele au fost plătite de cel puțin un an (la contractele de asigurare încheiate pe durata de 5 ani) timp de cel puțin doi ani (la cele încheiate pe durate mai mari), contractul de asigurare poate rămîie valabil pentru o sumă asigurată redusă, fără a se mai plăti prime.

Suma asigurată redusă se stabilește mulțind suma asigurată înscrisă în polița cu raportul dintre primele plătite și totalul primelor de plată pe întreaga durată. Menționez că această sumă asigurată redusă se poate plăti oricînd, așa cum afirmați dv. în baza unor informații eronate, ci numai la expirarea contractului de asigurare sau în cazul deces al asiguratului petrecut în cursul duratei asigurării.

CONSTANTIN TUNSOIU, Icoana. Propunerea dv. este interesantă. Direcțiile de specialitate din Administrația Asiguraților de Stat o studiază. Cu privire la asigurarea de accidente vă comunicăm limita minimă de vîrstă: 16 ani. În legătură cu posibilitatea de a încheia această asigurare, ați înțeles bine: unii aleg asigurarea pentru SUȘINE FIXE, alții preferă asigurarea pentru SUȘINE CONVENITE cu ADAS.

de Henri WALD

Prin vorbire, omul se diferențiază de toate celelalte ființe, dar atinge deplina sa umanitate prin *întrebare*. A durat multă vreme pînă cînd vorbirea a depășit îndemnul și indicația pentru a ajunge, în cele din urmă, la întrebare. *Îndemnul*, care cheamă sau poruncește, și *indicația*, care arată sau semnaleză, nu sînt încă departe de semnalizarea existentă și în natură. Îndemnul și indicația continuă să exprime, evident pe o treaptă superioară, nevoi afective și dorința imperioasă de a le satisface. La început, oamenii își comunicau unii altora, cu ajutorul *semnelor lingvistice*, cam ceea ce își comunică și animalele cu ajutorul *semnalelor nelingvistice*: nevoile lor naturale imediate. Trecerea de la îndemnul la indicație și apoi la întrebare marchează înaintarea de la făurirea limbajului la dezvoltarea și desăvîrșirea lui.

Că întrebarea este superioară atît îndemnului, cît și indicației o dovedește și faptul că anumiți bolnavi mintali, regresînd pe scara evoluției, ajung la un moment dat să nu mai poată pune nici o întrebare, deși unele răspunsuri mai sînt în stare să le dea. Trecînd de la îndemnul la indicație și apoi la întrebare, vorbirea se eliberează din ce în ce mai mult de sub presiunea imediată a reacțiilor pragmatico-afective și permite gîndirii să depășească orizontul prezentului, să fandeze în viitor, să prospecteze «nevăzutul» și «necunoscutul». Prin întrebare, vorbirea devine din ce în ce mai mult nu numai principalul mijloc de comunicare a gîndurilor, ci și principalul mijloc de elaborare a lor. Prin întrebare, vorbirea devine activitatea principală a gîndirii. Viitorul este cea mai umană dimensiune a timpului, iar întrebarea, prin capacitatea ei de a-l tătona, este cea mai umană formă a vorbirii. Prin întrebare, gîndirea folosește prezentul pentru a-și deschide drumul către ceea ce este absent: nevăzutul, necunoscutul, viitorul.

De aceea, întrebarea era la început o propoziție în care subiectul se referea la ceva văzut, cunoscut și prezent, iar în locul predicatului se afla semnul întrebării. Mă refer, desigur, la predicatul logic, nu la cel gramatical. Dintr-o întrebare poate lipsi ori predicatul, ori afirmarea sau negarea legăturii lui cu subiectul, dar nu poate lipsi niciodată subiectul, aici despre el este vorba. Din întrebarea «ce-i asta?» lipsește predicatul, nu subiectul. Subiectul este asta; ceea ce trebuie să se afle este *ce anume* reprezintă asta. Dovadă că răspunsul accentuează predicatul, sediul dintotdeauna al sporului de cunoaștere căutat de întrebare: «Asta este o piatră». Chiar dacă formulăm răspunsul: «O piatră este asta», accentul atrage atenția că în spatele subiectului gramatical se află predicatul logic.

Superioritatea cognitivă a întrebării față de îndemnul și indicație se manifestă și prin faptul că răspunsurile pot fi reconvertite în întrebări și dialogul poate astfel să continue. Stabilirea dialogului începe cu mișcare a gîndirii care progresa de la subiectul cunoscut la predicatul necunoscut. Împiedicarea răspunsurilor și a întrebărilor generează o situație care este deja un început de regres.

În natură nu există decît stimuli și reacții. De întrebări și răspunsuri sînt capabili numai oamenii. Întrebarea este o propoziție care se adresează celorlalți oameni, întrebarea care se adresează narilor este o *problemă*, iar *ipoteza* este un răspuns ipotetic, care se mai află încă sub semnul întrebării.

Într-o propoziție problematică, subiectul vizează un anumit fenomen sau un anumit efect, iar semnul întrebării se află în locul predicatului care va dezvălui *esența* fenomenului sau *cauza* efectului; într-o propoziție afirmativă, semnul întrebării nu poate ocupa decît locul legăturii logice dintre subiect și predicat: «Este (?) cauza lui Y». Ipoteza caută ceea ce a lipsit; ceea ce îi lipsește este certitudinea.

Așadar, după ce s-au deprins să se întrebe unii alții, oamenii au început să întrebe natura, ajungînd, în cele din urmă, să se pună pe ei înșiși sub semnul întrebării. Numai omul poate să întrebe și, ai ales, să SE întrebe.

Fără capacitatea oamenilor de a pune mereu întrebări și de a găsi ideile lor despre ea sub semnul întrebării, omul ar fi acoperită de platitudini și rezistența naturii în fața naturii ar fi înfrîntă.

de Emanuel VALERIU

cei slabi, cei tari

Nu știu ce va fi pînă la urmă, dar știu că ceea ce s-a întimplat recent în Cupa României la fotbal i-a pus pe gînduri pe mulți, pe foarte mulți: patru formații din divizia secundă au reușit să se califice în dauna a tot atîtea echipe din prima categorie, iar altele două au trebuit să beneficieze de prevederi regulamentare speciale spre a putea continua cursa spre prețiosul trofeu.

Personal nu văd nici o nenorocire nici în primul caz citat și nici în următorul. De obicei, atunci cînd aflăm că în Anglia, spre exemplu, formațiile din ligile inferioare reușesc să le detronizeze pe cele din categoria superioară, în competițiile care le reunesc, tragem — de ani și ani — aceeași concluzie: «Au fotbal bun, dom'le, ce să mai discutăm?» Cînd Arieșul sau altă reprezentantă a fotbalului din cine știe ce categorie aspiră la cupă, ajungînd în ultimele ei tururi ori în finală, sîntem mai curînd scandalizați. Ne plac surprizele, dar nu pînă la deplina lor împlinire.

Între aceste două atitudini se conturează o idee: nu ne place să-i vedem învinși pe cei puternici. Ne place doar să-i știm periclițiți, zgîndăriți dar nu înfrînti.

Protestez împotriva acestei injustiții! Cei tari, dacă sînt într-adevăr astfel, s-o dovedească de fiecare dată, ceea ce în sport este greu, foarte greu, adeseori imposibil. Iar cei cu adevărat «tari» au și ei nevoie, cel puțin din cînd în cînd, să uite această realitate incomodă și să coboare în slăbiciunea cea de fiecare zi a altora. Atunci de ce atîta zarvă? În loc să ne satisfacă ineditul noilor situații, lecțiile pe care cei slabi le dau celor puternici, situația de excepție care poate face din actuala ediție a cupei o ediție memorabilă, ne vîlcărim și invocăm tot felul de argumente prin care transpărem insatisfacția. De ce să lăsăm cale liberă unor regrete, cînd însăși rațiunea de a fi a cupei nu este alta decît aceea de a prilejui confruntări cit mai neașteptate, ciocniri între echipe care altfel nu s-ar putea întîlni, de la înființare și pînă la dispariție, unele cu altele? Cupa reprezintă cea mai democratică competiție din fotbalul nostru căci ea cheamă la start o diversitate de categorii de jucători, de formații care nu au altă posibilitate de a se afirma, de a ieși din anonimul decît startul acesta comun, la grămadă, dacă vreți ca într-un cros popular în care așii se pot rătăci pe traseu, își pot scrînti o gleznă ori să-și piardă un papuc sosind pe stadion în mașina arbitrilor sau în urma unor necunoscuți.

Cît despre categoria a doua de invocații, cea care ținește carențele de regulament, ea îmi produce și mai mari nedumeriri deoarece pe prima o mai pot înțelege (oameni sîntem!) dar regulamentele sînt acte obiective care pot fi consultate pe toate părțile, modificate și îmbunătățite pînă la... schimbarea lor completă. Și atunci, de ce tocmai cînd se califică patru formații din «B» și două ciștigă «la vîrstă» să protestăm aducînd în discuție carențele sistemului de desfășurare a cupei? Dacă nu s-ar fi obținut calificarea prin rezultate egale avantajînd echipele din categoria inferioară, dacă în locul calculului vîrstei s-ar fi luat culoarea părului sau vîrsta maseurului ar fi fost mai bine? De ce *acum* ni se pare fragilă formula cupei? Oare nu tot noi ne-am extaziat în tața egalității care o califică pe U.T.A. în dauna campioanei Feijenoord? Atunci mergea, acum, la Oradea, să zicem, nu mai ține? Cei care acuză azi regulamentul de ce n-au făcut-o mai înainte ca vre o echipă să beneficieze de actele de naștere ale jucătorilor? Ce i-a împiedicat s-o facă? Regulamentul era cunoscut și nimeni nu-l contesta. Nu se aștepta cineva să fie nevoie să se aplice prevederile sale? Cu atît mai rău. Pentru așa ceva nu este însă cazul să punem în discuție calificările aflate în limita literei legii sportive.

POȘTA RUBRICII. Gh. Mitroi: *Recepționez cu regularitate «Viața studentescă» și urmăresc cu un mai vechi interes «Cronica microbistului». Mulțumiri.*

de Traian STOICA

Romulus GUGA:

nebulul și floarea

O tipăritură nu cu mult mai mare decît o obișnuită «carte de buzunar», și însumînd nici două sute de pagini, relevă, fără dubiu, un remarcabil debut în proză al unui tînar cunoscut ca poet, autor al două volume de versuri: *Bărți părăsite* (1968) și *Totem* (1970). Romanul *Nebunul și floarea* (Editura Dacia) al lui Romulus Guga înseamnă certificatul de naștere al unui prozator original, de sigură vocație.

Parcurgem paginile acestui roman neavînd nici un moment sentimentul că ne atîm în tața unui debut. Așa că, oricît am fi de circumspecți, nu vom putea găsi, după o formulă arhiuzitată în asemenea cazuri, acele «inerente sfîngăcii». Proaspătul romancier ne surprinde prin minuțioasă certă și subtilă a mijloacelor de expresie. Modernitatea (atît de silnic urmărită de atîți practicanți ai genului) e obținută fără ostentație sau imitare grosieră a unor formule, mai mult sau mai puțin, *en vogue*. Între atîtea proze «de experiment» avem satisfacția întîlnirii cu un roman de plină realizare artistică. Cu atît mai mult cu cît paginile lui sînt îmbibate cu înalte semnificații sociale și umane. E aici meritul de primă mărime al autorului, care pune în mișcare oameni și idei fără nici o imixtiune supărător demonstrativă; totul se înscrie organic în fluxul fabulației, așa cum îl reclamă cu necesitate factura acesteia.

Acțiunea romanului e plasată într-un ospiciu; eroii sînt pensionarii unui astfel de stabiliment. Cititorul, care încă nu a parcurs cartea, nu trebuie să presupună că *Nebunul și floarea* e o analiză cu mijloacele epicului a unor stări psihopatologice. Întocmirea unor fișe clinice nu a stat în intenția lui Romulus Guga. Personajul-narator, el însuși un client al spitalului, relatează șederea lui aici observîndu-se pe sine și pe ceilalți internați. E însă o observare «laică» și nu una profesionist-medicală. Acțiunile și reacțiile cazurilor întîlnite de cel care narează acuză *umanul* manifest chiar și în asemenea situații limită. Eroul povestitor e internat pentru că se crede mort. Deși în această stare indubitabilă pentru el, personajul nu contenește a cerceta *viața* din jurul său. În confesiunile bolnavilor pe care le ascultă, viața își arată partea ei tragică; dar, paradoxal, lectura cărții prilejuește emoții dintre cele mai tonice. În acest sens, observă cu justete Mircea Iorgulescu în *România literară*: «Jurnal de bord al unei călătorii într-o lume bolnavă și stranie, *Nebunul și floarea* este în același timp un poem intens și vibrant închinat vieții triumfătoare...» Romanul demonstrează o invenție epică inepuizabilă. Dar ingeniozitatea autorului nu reiese numai din înșiruirea faptică, ci, mai ales, din osmoza acesteia cu simbolul, cu semnificația. Fiecare personaj al cărții — Savantul, Isus, Nebunul cu floarea, Reporterul, Iosif, Maiestatea-Sa, Clucerul — vine cu zestrea lui ideatică, reprezentativă, pe care și-o etalează ca pe un crez. Oamenii care populează cartea sînt, din acest punct de vedere, entități. Tonul romanului însă nu e abstract, aceasta pentru că personajele au concretețe biografică, ideea e încorporată în gestul și atitudinea lor. Cartea e presărată nu de puține ori cu considerații teoretice, ele însă nu stinghesc epicul prin cine știe ce imixtiune de ordin eseistic. Principiile emise de personaje apar drept consecințe firești ale unor experiențe de viață, ale unor autentice trăiri. De aceea enunțul lor nu are nimic emfatic, exterior, el venind cu congruență din însăși structura insului, fiind încălzit afectiv de arderea lăuntrică. Pentru a ne opri la un singur exemplu, să amintim chiar de personajul-narator. Drumul întoarcerii sale la viață («învierea» lui) e urmărit într-o nuanțată evoluție, fără stridențe și artificii în receptarea treptată a realității (scenele cu firul de iarbă sînt revelatorii și, totodată, emoționante pentru căpătarea gustului vieții de către erou). Iar mărturisirea bucuriei reîntîlnirii cu viața — «Îmi venea să sar, să strig, să urlu bucuria mea lumii întregi, voiam să-i spun că nu există nimic pe lumea aceasta mai prețios ca viața» — o înregistrăm ca pe un dat firesc al biografiei personajului.

Romanul mai beneficiază de o atmosferă caldă, de umană protecție pentru micul univers evocat, sugerîndu-ne, parcă, o comportare similară față de omenirea neliniștitei noastre planete. Dar sugestiile acestui concentrat roman sînt multiple.

Cu însemnele de rigoare pictate pe trup, în sunetele muzicii instrumentului de suflat «didjerid», un grup de aborigeni dansează un dans războinic.

Zgircenia naturii, lupta nemiloasă pentru supraviețuire i-au dotat pe acești fii ai deșertului cu aptitudini excepționale, neobișnuite în regnul uman. Aptitudini ce aveau să fie folosite de poliția australiană.

„Căutătorii de urme”

REPORTAJ SENZAȚIONAL DIN DEȘERTUL AUSTRALIAN KIMBERLEY

de Lucjan WOLANOWSKI

Aborigenii din pustiul Kimberley — una dintre cele mai aride regiuni ale globului — sînt într-o permanentă căutare de hrană. Trebuind mereu să găsească ceva care s-ar putea mânca, trebuie să știe să «vadă» totul, chiar și urmele pe care un șarpe sau o șopîrlă le lasă pe un sol pietros. Trebuind să fie la fel de luți ca vinatul pe care-l urmăresc, au căpătat, în decursul timpului, o rezistență extraordinară și capacitatea de a alerga cu viteze extraordinare. Se cunosc cazuri în care acești vînători aborigeni au parcurs în goană, într-o singură zi, peste 150 km — sau 600 km în mai puțin de o săptămînă.

Poliția australiană a avut acum mai bine de un secol ideea de a se folosi de excepționalele aptitudini ale aborigenilor. Azi nici o patrulă de poliție nu pornește în Kimberley fără «căutătorii de urme». Au și o memorie excelentă — direcția de zbor a unor păsări sau mișcarea unor șerpi sînt pentru ei informații prețioase pe care le trec în «hartă» pe care o păstrează mereu în memorie. Un grăunte de nisip pe o frunză le furnizează date utile, «descifrează» știri din felul în care a fost călcat un fir de iarbă. Pentru căutătorul de urme aborigen nu există doi oameni pe lume care să pășească la fel. După urma unui pas el poate deduce dacă cel urmărit este odihnit sau obosit, slab sau gras, poate descrie o persoană pe care n-a văzut-o niciodată.

Un compatriot care participase de mai multe ori, în statul South Australia, la expediții de căutare a unor călători răătăciți și văzuse băștinași căutători de urme în acțiune, îmi spunea: «Sînt mai buni decît un cîine polițist. Un căutător de urme nu descifrează numai ce s-a întîmplat, el poate să prevadă ce va face în continuare persoana căutată. Iar în ce privește memoria, în comparație cu el, elefantul e un astenic incurabil».

CE S-A ÎNTÎMPLAT LA CEDUNA?

Singurul indiciu consta în amprentele unor pași care duceau de la o peșteră la un bazin din apropiere, se întorceau la peșteră, se îndreptau apoi spre un ștrand și se întrerupeau pe șoseaua spre Ceduna. Căutătorii de urme aduși la fața locului de poliție au stabilit că amprentele picioarelor goale aparțineau unui «indigen cultivat», adică unui băștinaș care trăise printre albi și fusese influențat de stilul lor de viață. Au mai descifrat, din urme, că era vorba de un bărbat aparținînd tribului Aranda, din Australia centrală.

...Rupert Max Stuart, născut în 1932, era socotit «rețetis de șapte optimi», adică avea «sînge alb» numai de la unul din străbunici. Nu mersese la școală, învățase doar de la o soră a lui să se iscălească, dar numai cu litere de tipar. Era angajat ca muncitor necalificat la un fel de bilci ambulat, care străbătea Australia cu carusele, barăci de tir și alte atracții. La 19 decembrie trupa a ajuns la Ceduna, localitate situată la 500 km vest de Adelaide, capitala statului South Australia.

...Pe malul mării, între Ceduna și Thevenard, Mary Olive Hattam, o fetiță de nouă ani, se juca cu fratele ei și cu un prieten al lor. Băieții au plecat către orele 14,30. Fetița însă nu s-a întors acasă nici după căderea nopții. Părinții, îngrijorati, au anunțat poliția din Ceduna. Puțin după miezul nopții a fost descoperit într-o peșteră cadavru de fetiță. Cercetările au stabilit că fetița fusese mai întîi violată. În dimineața următoare bilciul ambulat și-a strîns corturile și s-a pornit din nou la drum. În seara precedentă Stuart se îmbătase, motiv pentru care proprietarul bilciului l-a lăsat la Ceduna. Cîteva ore mai tîrziu era arestat. Poliția stabilise că făcea parte din acel trib Aranda, menționat de căutătorii de urme. Stuart a negat totul, dar căutătorii de urme au comparat amprentele picioarelor lui cu urmele de la locul crimei și au afirmat că erau perfect identice. Pînă la urmă, Stuart a semnat declarația în care recunoștea crima.

FĂRĂ DREPT DE APEL

I s-a desemnat un avocat din oficiu, pe nume O'Sullivan, care credea în nevinovăția acuzatului. În fața instanței arestatul afirmase: «Nu știu nici să citesc, nici să scriu și n-am frecventat niciodată vreo școală. N-am văzut niciodată fetița, n-am ucis-o eu. Poliștii m-au bătut, m-au schingiuit și m-au silit să recunosc vina». Declarația prin care Stuart își anula mărturisirea nu i-a impresionat pe jurați. A fost condamnat la moarte și, după lege, urma să fie spînzurat în a douăzeci și opta zi de la pronunțarea sentinței. Apelul a fost respins.

În celula condamnaților la moarte, Stuart a fost vizitat de un preot care trăise ani îndelungați printre membrii tribului Aranda. Din convorbirile cu condamnatul, preotul a ajuns la convingerea că acesta nu putea fi un asasin. A cerut ajutorul lui mister Strehlow, expert recunoscut în domeniul limbilor băștinașilor australieni. Omul de știință a depus mărturie că Stuart nu ar fi putut da declarația respectivă, deoarece știa mult prea prost limba engleză. El și-a mai exprimat părerea că niciodată un băștinaș nu ar viola și ucide un copil, că aceasta ar fi o «crimă tipică omului alb». Strehlow a făcut uz de toată autoritatea sa de om de știință și a atras atenția asupra mai multor contradicții din declarațiile acuzatului. Mărturia punea în gura presupusului asasin cuvinte al căror sens acesta nici nu-l putea pricepe.

Sub presiunea opiniei publice executarea sentinței a fost amînată de mai multe ori. În ajutorul ultimului termen, însuși guvernatorul statului a intervenit pentru o nouă amîinare de două săptămîni. Profitînd de acest răgaz, O'Sullivan a plecat la Londra pentru a supune acolo procesul Camerei Lorzilor. Era pentru prima dată în istorie cînd această înaltă instanță urma să se pronunțe asupra soartei unui aborigen. Dar Camera Lorzilor a respins cererea apărării și avocatul, disperat, a crezut că nimic nu-l mai poate salva pe clientul său de la ștreang. Încă nu-și părăsise camera pe care o ocupa într-un hotel la Londra, cînd a fost chemat la telefon din Australia și a aflat că preotul făcuse o anchetă pe cont propriu. Căutînd probe cu care să dovedească nevinovăția aborigenului, străbătuse peste 5.000 kilometri prin Australia și dăduse de urma patronului bilciului ambulat. Acesta și oamenii lui au afirmat că fuseseră împreună cu Stuart în orele cînd a fost comis asasinatul. Stuart avea un alibi. Apărătorul s-a întors cu primul avion în Australia. O instanță superioară a reluat procesul, pedeapsa cu moartea a fost comutată în muncă silnică pe viață. Concluziile anchetei care pornise de la afirmațiile căutătorilor de urme nu au putut fi răsturnate. Stuart a rămas în închisoare.

«TU OMORÎT, INSPECTORE!»

Un căutător de urme negru nu poartă niciodată asupra sa arme, nici măcar atunci cînd urmărește un criminal înarmat. Are la el doar o pereche de cătușe pe care trebuie să le pună celui urmărit. El nu se apropie niciodată de acesta cîtă vreme e treaz, ci așteaptă să-l poată surprinde în somn. De aceea o urmărire poate dura cîteodată luni în șir, iar dacă urmăritul și urmăritorul aparțin aceluiași trib și cunosc deopotrivă de bine regiunea — duelul de rezistență devine și mai lung, și mai necruțător.

Căutătorii de urme aborigeni au fost utilizați în mod sporadic de aparatul judiciar al omului alb încă de prin 1867, dar abia din 1920 — de la celebra «afacere Griffin» — s-a trecut la folosirea lor sistematică. În acel an au fost găsite pe malul fluviului Mackenzie cadavrele a doi poliști. Asasinul îi jefuisese de 10.000 lire australiene în aur, destinate salariilor minerilor dintr-o localitate apropiată. Ancheta era condusă de un as al poliției criminale din acea vreme, inspectorul Griffin, care avea în subordine și un căutător aborigen de urme în vîrstă

de nouăsprezece ani. Adus la locul crimei, tînărul negru a ceretat cu atenție urmele din jurul celor două cadavre, a privit după aceea ghetetele șefului său și, arătînd cu degetul spre el, a spus: «Tu omorît, inspectore!»

Supus unui interogatoriu, Griffin a mărturisit în cele din urmă că el a comis omorul pentru ca, din suma jefuită, să poată plăti niște «datorii de onoare» făcute la cărți. A fost spînzurat patru săptămîni mai tîrziu.

CRIMA DIN GOLFUL TRĂDĂRII

Bărbații din tribul Brinken îi detestau pe pescuitorii de perle japonezi, care le răpeau femeile și le duceau pe corăbiile lor. La începutul anului 1932, războinicii din tribul Brinken urmăreau cu atenție, ascunși de-a lungul malului, vasul japonez «Onida», care executa manevre de acostare în Golful Trădării (Treachery Bay). Namarluk și alți războinici s-au apropiat cu o pirogă de corabia japoneză și le-au oferit marinarilor gîște sălbătice. A doua zi i-au aprovizionat cu apă de băut proaspătă și le-au promis să le aducă și fete contra unei plăți în vin de orez și alcool. Încurajat de atitudinea prietenească a membrilor acestui trib îndeobște temut, căpitanul corabiei s-a aventurat într-o lagună din apropiere a vînătoare de rațe. În însoșea Namarluk. Pe neașteptate aborigenul l-a atacat pe la spate și i-a zdrobit țeasta cu o măciucă. După această ispravă, războinicii negri s-au întors pe vas afirmînd că «fuseseră rugați de căpitan să transmită echipajului ordinul de a cobori pe uscat ca să se aprovizioneze cu apă de băut». Cu acest șiretlic au reușit să mai ucidă doi japonezi, după care pirogile au început să hăituiască corabia japoneză. Rămăși fără căpitan, «Onida» s-a împotmolit într-un banc de nisip și iar au mai fost ucși cîteva marinari japonezi. Supraviețuitorii au reușit să ajungă la un post de poliție, unde au relatat cele întîmplate. Așa a început o «vînătoare» urmărită cu sufletul la gură de întreaga Australie.

BUL BUL INTRĂ ÎN ACȚIUNE

Patrulele a trei posturi de poliție au trecut regiunea pricui și sită. Poliștistul Ted Morey și căutătorii de urme ce însoțeau au parcurs, în timpul acestei acțiuni, aproape 90 km pe jos, în fiecare zi, evitînd cu grijă posturile de pîndă ale tribului Brinken. Au reușit să arêteze pe rînd pe toți cei care participaseră la asasinat, în afara lui Namarluk, care se deplasă atît de prudent încît urma lui nu putea fi «cîtită».

Urmărirea lui Namarluk a durat jumătate de an. A fost prins în timp ce dormea pe o insulă în mijlocul unei mlaștini. A fost legat și dus pe jos 500 kilometri pînă în orașul Darwin.

Dar cu aceasta cazul Namarluk nu se încheiase. Patru luni după arestarea sa, în iunie 1933, el organizează în închisoare Fanny Bay, de lângă Darwin, o evadare în masă, de care avea să profite singur. A parcurs o distanță destul de mare prin apă pînă la brîu și nu a lăsat nici un fel de urmă. A găsit și drumurile pe care fusese adus la închisoare și a reușit în felul acesta să se întoarcă, prin regiuni necunoscute, pînă pe meleagurile tribului său. Știa însă că nu mai poate conta pe sprijinul oamenilor lui.

Poliția a organizat un plan de urmărire foarte bine pus la punct. În această acțiune a fost folosit Bul Bul, care chiar printre colegii lui era socotit un talent excepțional. Mi s-a povestit că Bul Bul se putea deplasa în iarba înaltă cît un stejar de om fără să se vadă mișcîndu-se un fir. Misiunea lui Bul Bul s-a transformat într-o aventură demnă de imaginația unui Homer sau Hemingway. Bul Bul l-a urmărit pe Namarluk și o umbră. Urmăritul a întins numeroase curse umbrei sale dar degeaba. Bul Bul n-avea voie să-l piardă pe Namarluk din ochi, știind că ar putea plăti cu viața orice imprudent care orice greșeală i-ar fi fatală. Cînd s-a văzut ce tactică folosea urmăritul, patrurile poliției au fost retrase din acțiune. Namarluk își urmărea... urmăritorii. El își aducea în mod întotdeauna dușmanii pe o urmă foarte vizibilă și, în momentul cînd patrula pornea pe această urmă, se străduia urmării făcînd un ocol mare prin care ieșea în spatele patrului, pe o bălăuță de apă. Urmăritul de această reușea astfel să-și facă — măcar pentru un timp — urma pierdută și să cîștige cîteva ore de somn. Căci somnul era pentru el, ca și pentru Bul Bul de altfel, cel mai greu lucru.

Pe cîmpul de luptă n-au mai rămas decît cei doi bărbați aparținînd aceluiași trib. Amîndoi își pictaseră pe față și trîmbele războiului, dar în timp ce unul fugea de legea omului alb, celălalt se afla în slujba acestei legi. Timp de opt luni Namarluk și-a dus umbră după el — căci atît a durat duelul ca să se desfășure pe un teritoriu cu o rază de 700 km. Amîndoi aveau șanse egale, amîndoi trebuiau să vindeze ca să-și procure hrană și, bineînțeles, amîndoi trebuiau să și doarmă. Luț pentru somn a fost cîștigată de Bul Bul. Obitis de moare Namarluk s-a strecurat într-o bună zi într-un tîlăruș des și a dormit imediat. Acolo l-a găsit «umbră» lui și i-a pus cătușele înainte ca trosnetul crengilor rupte să-l fi putut trece pe cel cufundat în somn. După aceea Bul Bul și-a încălcat prada de un copac și amîndoi — urmărit și urmăritor — căzuseră într-un somn frate bun cu moartea. Apoi a început ca întoarsă spre închisoarea de la Fanny Bay, la exact un an de evadare. Au mers așa cîteva săptămîni, Bul Bul îngrijindu-l pe drum de mîncare și băutură pentru amîndoi. Despre vor fi vorbit în cursul acestor săptămîni? Cum își va fi tra «umbră» prada? Namarluk a murit în închisoare puțin timp înainte de izbucnirea războiului în Pacific, cu care prilej fusese amnistiați toți aborigenii deținuți. E una dintre dramurile care nu și-au aflat încă poezia.

PIERDE CÎȘTIGĂTORUL?

La Kununurra, într-o seară cînd locuitorii se adunaseră piața din fața hotelului pentru a asista la tragerea unei loterie cu obiecte, am făcut cunoștință cu un polițist. La loterie mi s-a dus, bineînțeles, dar tot mă alesesem cu un cîștig: cu rocul reporterului. Căci poliștistul mi-a spus: «Așteaptă-mi-ne dimineața în fața poștei. Am să-ți arăt cum lucrează căutătorii mei de urme. Nu intra la mine în comisariat: de te vîd, te găsesc și mai ușor».

«Un polonez îi pune la încercare pe căutătorii noștri de urme»

— își informa a doua zi cititorii «Canberra Times», cel mai mare cotidian din capitala australiană. În dimineața aceea așteptam în fața unui imobil cu un etaj, în care funcționa și oficiul poștal. Pe umăr mi-atrnea geanta cu merinde pe o zi și aparatul foto, grafic, iar în suflet purtam speranța unui reportaj senzațional. Curind a apărut într-un jeep polițistul. Am pornit, mai iuți decât pompierii, pe șoseaua spre Wyndham și pe drum am stabilit regulile jocului. După ce vom parcurge câțiva kilometri, vom opri mașina și ne vom despărți. Eu urma să o iau pe jos în ce direcție voi vrea, iar el se va întoarce cu mașina la comisarariat. După două ore avea să-i mobilizeze pe căutătorii de urme și-i va duce cu mașina la locul unde ne despărțisem, pentru ca, începând din acel moment, ei să-mi caute urma prin tufăriș. Ținând seama de faptul că mașina trebuia să facă două drumuri — unul pînă în oraș, și altul înapoi, cu cautoarii de urme — aveam la dispoziție cam trei ore ca să mă ascund. Aveam voie să mă tîrăsc, să sar, să o iau în ce direcție mi-ar plăcea, să merg prin riul care curgea în apropiere sau să-l trec înot — cu singura condiție să mă feresc de șerpi și crocodili — și trebuia apoi să am grijă să spun câteva cuvinte de laudă căutătorului de urme care mă va găsi, căci sînt foarte sensibili la cuvintele bune. «Și dacă nu mă găsește?» Întrebarea mea neașteptată l-a cam descumpănit pe polițist. Într-adevăr, dacă se întimpla ca aborigenul să nu fie în formă și să-mi piardă urma, aveam prea puține șanse să supraviețuiesc în tufăriș. Victoria mea ar fi echivalat cu o catastrofă.

Ne-am înțeles, pentru orice eventualitate, că dacă ar fi să nu mi fiu găsit, să o iau de-a lungul râului Kununurra sau să încerc să ajung la șosea și să aștept acolo. Polițistul m-a salutat cu mina la pălărie și jeepul a dispărut curind într-un nor de praf. M-am uitat la ceas. Era 10,11. Civilizația rămăsese în urma mea. Înainte se întindea nemărginirea.

Ora 10,15. M-am deplasat în zigzag pe un teren pietros. Am întîlnit un pîrliș. M-am descălțat și am mers o bucată de drum prin apă, am trecut pe malul celălalt, m-am încălțat și mi-am continuat marșul. Aplicasem un vechi truc cu care contrabandiștii derutează cîinii vameșilor care sînt pe urmele lor. Dar omul care avea să mă urmărească era «mai bun decît un cîine polițist». Trebuia să născocesc ceva mai original.

URMĂRIREA

Ora 10,35. Am trecut pe lângă ruinele unei case. Mai precis, nu mai rămăsese decît coșul zidit din cărămidă. N-am putut deduce ce se întîmplase aici. Poate vreun incendiu, poate altă tragedie pe care o înghițise tufărișul. Poate că locuitorii — ființe sociabile — nu mai putuseră suporta singurătatea. În notițele mele îmi copiasem mai demult textul unei inscripții pe care o găsisem pe o casă părăsită în statul New South Wales: «20 mile pînă la cel mai apropiat vecin, 40 pînă la oficiul poștal, 30 pînă la gară, 50 pînă la han, 10 mile pînă la apă, 1000 pînă

...Una dintre cele mai aride regiuni ale globului.
Un pustiu în care trăiesc totuși oameni,
triburi ce migrează din loc în loc în căutarea hranei.

la oraș. Oricine vrea să ia casa asta, a lui să fie. Femeia mea vrea să și trăiască. A plecat la oraș. Am plecat și eu...»

E amiază. Am băut limonadă din cutie. Pentru a nu lăsa vreo urmă, am aruncat cutia goală într-o scorbură de copac. A căzut cu zgomot înăuntru și a speriat o șopîrlă mare care s-a ivit dintre rădăcinile copacului.

Între timp — mă gîndeam — polițistul își va fi luat prînzul și va fi plecat în căutarea mea. M-am surprins încurcînd nițel orele, notițele mele nu mai erau chiar atît de clare. În înaltul cerului un avion trecea vîind deasupra mea.

Nu vreau să întind prea mult povestea. Firește că mi-au găsit urma și firește că în seara aceea am povestit agitat, la Kununurra, despre evadarea mea. Prima versiune mai era încă foarte amănunțită, mai tîrziu ascultătorii au trebuit să se mulțumească cu versiuni mai scurte, pentru că și povestitorul obosise, iar ultimii cîrora le-am relatat aventura au auzit toată povestea rezumată într-o singură frază, tipic australiană: «He found me bloody quickly!» — «M-a găsit al naibii de repede». Si așa a și fost, iar dacă nu m-ar fi găsit, n-ar mai fi fost nici reportaj nici reporter. A fost cu adevărat o scenă ciudată. Stăteam într-un tufiș, ascuns după un copac, și de acolo îi observam pe urmăritori. Un negru înalt, cu un băț în mînă, înainta în zigzag, urmînd parcă un fir invizibil. În spatele lui venea polițistul, care se oprea ori de cîte ori se oprea și căutătorul. Aștepta pe loc pînă ce acesta relua firul urmei din locul unde o pierduse. Mergeau așa unul după celălalt prin tufișurile printre care mă strecurasem ca să-mi găsesc un ascunziș. La un moment dat căutătorul a dat ocol unui trunchi găunos în care voisem să mă ascund dar renunșasem de teama termitelor, și apoi... Cîteva minute mai tîrziu evadarea și urmărirea mea luseră sfîrșit.

Căutătorul de urme mă descrieser: purtam o povară pe umărul drept, îmi apreciaser greutatea (în livre) și înălțimea (în poli) și a fost foarte satisfăcut constatînd că descrierea «citică» din ierburii, tufișuri, pietre și nisip era atît de aproape de realitate. Apoi, ca supliment, a arătat amănunțit ce parte din drum străbătusem în fugă și pe unde mersesem încet...

Căutătorul de urme era un bărbat trecut de patruzeci de ani. Devenea din ce în ce mai dificilă găsirea unor oameni tineri pentru această slujbă. Contactul cu civilizația face, se pare, să dispară tot mai mult aptitudinile naturale ale băștinașilor, atrofiază fantasticul lor simț de orientare, excepționalul talent de a «citi» urme pe teren. Azi abia dacă mai există o sută de căutători de urme în Australia, iar peste douăzeci de ani va fi greu să mai întîlnești vreunul.

Ne-am întors cu jeepul în orașel. Căutătorul de urme admise pe bancheta din fund, iar șeful său, mîndru nevoie mare, îmi spuse: «Fata lui mai mică e drăguță foc. Dacă vrei, vă fac cunoștință. Ocolul nu e mare...» Am refuzat politicos. Cu o fată «drăguță foc» nu-i de glumă, mai ales dacă tatăl ei te poate găsi oriunde. Oriunde!..

tv

de Felicia ANTIP

NU DESPRE SPORT

Televizorul aduce spectacolul sportiv în casa unor oameni pentru care, altminteri, acest spectacol pur și simplu n-ar fi existat. Întîlnirea întîmplătoare dintre un public foarte numeros și jocul competițional iscă, firesc, reflecții și discuții depășind problemele tehnicii sportive sau, dacă preferați, neizbutind să ajungă pînă la ele.

După ultimele campionate de patină artistică ne-a rămas ca un cui în cap ideea că marele premiu este rezervat celor ce știu să lunece exact în limitele fixate, neabătîndu-se nici cu un milimetru de la linia trasată, celor ce privesc totdeauna gheața și niciodată cerul, celor ce nu-și permit vreun salt mai îndrăzneț de teamă să nu cadă. Beatrice Schuba este pentru noi nu campioana Europei și a lumii la patină, ci simbolul victoriei supunerii oarbe față de reguli, al perfecțiunii în conformism asupra a tot ceea ce ține de fantezie, de inspirație, de avîntul creator.

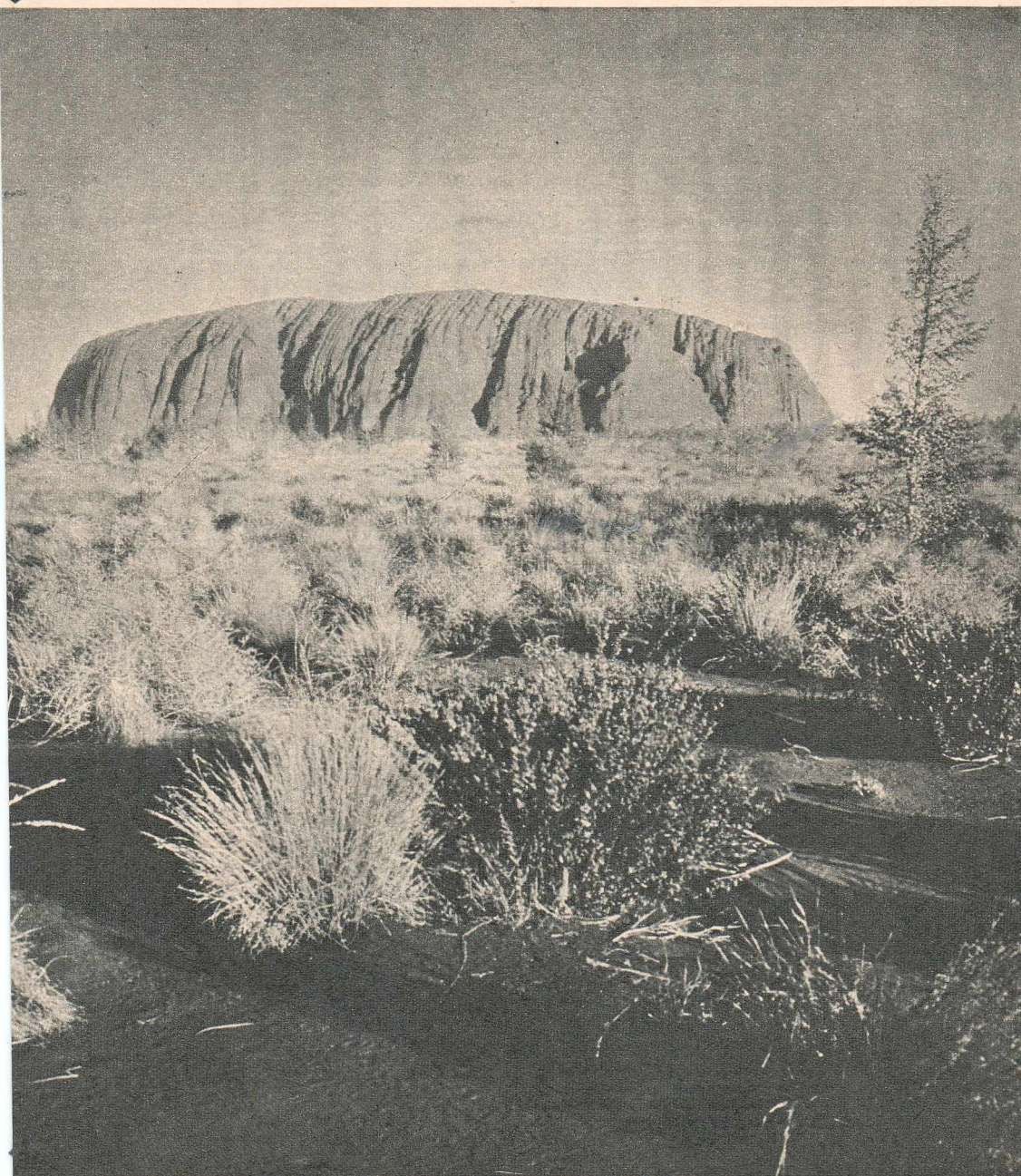
A urmat altă înfruntare la «nivel mondial»: meciul Frazier-Clay. Aici recunosc că fac opinie separată: detest boxul. Îl detest din principiu și îmi provoacă o foarte reală și acută repulsie fizică. Așa cum detest spraznicul de înmormintare despre care antropologia ne spune că este o reminiscență a ospățului canibalic urmînd morții unui membru al unei grupări umane îndeobște înfometate. Așa cum (cu tot respectul cuvenit lui Hemingway) detest corida pentru că vîd în ea o altă formă a spectacolului aruncării creștinilor la lei. E drept că, de data aceasta, nu omul este oferit fiarelor, ci animalul este dat pradă omului. Scopul ultim rămîne însă tot spectacolul unei morți sîngeroase (și, pentru că sîntem rafinați, «trumoase»). Iar înfruntarea în arenă dintre om și bestie constituie, indiferent de rezultat, un act bestial, nu omenesc.

Plăcerea de a asista la un meci de box vine, cred, tot de departe: este strănepoata nevoii de a vedea lupte de gladiatori. Pretențiile sînt mai civilizate: nu moartea celui înfrînt, ci doar o bătaie soră cu moartea și, dacă se poate, să-și piardă pentru cîtăva vreme conștiința, adică, de fapt, să moară puțin. Capul omului nu-i făcut pentru a încasa pumni năucitori (care, după o viață de profesionism au nu o dată ca efect alienarea mintală sau orbirea). Cunosc argumentul potrivit căruia, viața fiind o luptă, pumnii abstracți pe care unii și alții îi primesc nu numai în cap, ci și sub centură, nu sînt mai puțin traumatizanți decît cei concreți și, ca atare, arta de a para loviturile ar continua a fi o componentă esențială a educației moderne. Dar publicul ațîțat care cere sînge («dă-i borșul!») și desfigurare au mă convinge de «noblețea» sportului al cărui punct culminant se numește knock-out. Chiar dacă manifestările acestui public demonstrează că are nevoie de o asemenea supapă pentru a nu exploda sub presiunea propriei sale violențe.

Oamenii din rasa lui Clay și a lui Frazier sînt foarte prețuiți în țara lor ca gladiatori. Este una dintre puținele căi spre glorie deschise larg în fața lor. Au pășit pe ea venind, fiecare, din altă direcție. Frazier, învingătorul, descinde din linia sclavilor care se bizuie pe aptitudini fizice excepționale pentru a-și cumpăra libertatea, a campionilor lacomi de faimă și de bani. Cassius Clay, rebotezat întru doctrina «musulmanilor negri» Muhammad Ali, e un Spartacus gata să sfideze societatea ostilă, s-o sfărîme, pentru a nu se lăsa sfărîmat de ea. Asimilistul și contestatarul trebuie să se urască între ei nu pentru că așa le cere adversitatea ideologică, ci pentru că așa le cere — dacă e să-l credem pe Jack London — regula jocului. Nu poți lovi cu furie decît dacă te montezi, dacă te convingi că cel din fața ta e un om de nimic și că de zdrobirea lui depind fericirea și viitorul tău.

Prefer însă să vorbesc nu despre ură și brutalitate, ci despre o superbă camaraderie. De multă vreme nu ne-a oferit televiziunea un spectacol atît de emoționant ca întîlnirea cu tenismenii Ion Țiriac și Ilie Năstase. Filmul te făcea să te îndrăgostești de acest sport care cere și el agilitate și forță dar nu pentru o încăierare dură, nemiloasă, ci pentru o extraordinară confruntare a îndemînării, a preciziei, a rezistenței, a inventivității. Mai mult încă decît filmul mi-au plăcut însă oamenii, cei doi oameni împreună, relația profund omenească, bărbătească, dintre ei. O sută de prelegeri despre esența prieteniei, două sute de emisiuni «moralizatoare» pentru tineret (gen cîndva prolific, dar acum, din fericire, pe cale de dispariție) nu ar fi avut efectul acestui contact direct cu doi sportivi care au ajuns departe, foarte departe, pentru că și-au dat unul celuilalt, cu tandră afecțiune și stimă, tot ceea ce își puteau da. Televiziunea poate înscrie această emisiune atît printre realizările ei la capitolul «propagandă sportivă» cît și, mai ales, la capitolul propagandă pentru sinceritate, pentru căldură în relațiile dintre oameni, bineînțeles dacă are în vederile ei un asemenea obiectiv.

Și o menționez finală: lui Cristian Țopescu îi datorăm această întîlnire. Așa cum lui Ioan Petru — indiferent de tot ceea ce avem a-i reproșa: lipsă de deferență față de unii invitați de marcă, o excesivă înclinare spre teatralism — îi datorăm dezbaterile de cel mai larg interes organizate de televiziune. Păcat că pe Calea Dorobanților nu sînt mai mulți asemenea oameni de inițiativă, care să știe ce înseamnă dialogul cu telespectatorul și să fie în stare să-l realizeze.

PE ECRANE

SECRETUL DIN SANTA VITTORIA

Chiar dacă curajul bunelor sentimente nu l-a părăsit niciodată, chiar dacă talentul de a face o concurență politicoasă literaturii din care se inspiră rămîne statornic, Stanley Kramer nu a mai atins, după *Procesul de la Nürnberg*, acea zonă incandescentă a întrebărilor sfredelitoare din fața cărora e greu să dispari fără un răspuns ferm. Dar poate că, la urma urmei, cineastul nici nu și-a propus să doboare — sau să egaleze — propriile sale recorduri, ci doar să rămînă credincios unui crez etico-social generos: confruntarea individului cu valorile umane. Desfășurată pe spații psihologice bogate (*Corabia nebunilor*), sau mai restrinse (*Ghici, cine vine la cină?*), această pasiune de a verifica rezistența unei conștiințe a lăsat în urmă filme care — avînd și o cooperire a unui profesionalism riguros — sînt o lecție de demnitate civică. Kramer nu se dezice nici atunci cînd pornește către cărările comediei, el știe să o aleagă pe aceea la capătul căreia risul să dea măcar o singură dată mîna cu neliniștea. *Secretul din Santa Vittoria* — după romanul lui Robert Crichton, disputat de trei onorabile case de filme și cîștigat de United Artists — i-a oferit cineastului prilejul unei confruntări desfășurate în perimetrul unei comedii blinde.

Autorul o numește «un amestec de comedie și dramă care vorbește despre multele calități dar și despre multele defecte ale oamenilor... Sper că va provoca și surisuri, și oftaturi».

Un orașel italian, ușor somnoros, cu locuitori care se pare că pricep cam greu istoria atîta vreme cît aceasta nu-i atinge direct, se scutură din amorțeală o dată cu alegerea noului primar și, în cele din urmă, se trezește de-a binelea, obligat fiind să treacă la acțiune: să ascundă cele peste un milion de sticle de vin — bogăția locală — devenite ținta armatelor germane în retragere.

Kramer filmează cu o plăcere vădită — pe care ne-o transmite și nouă — această cronică a unui loc uitat de Dumnezeu, cu bărbați greoi și femei grase, cu un primar ales la întîmplare, cam petrecăreț și fanfaron, pe deasupra, și ținut aprig sub papuc, cu mici drame ce se sting în drumul de acasă către piață.

Sensibil și atent la reacțiile umane, cineastul a fost cucerit de tipologia propusă de romancier, de toți acei mici oameni fără importanță, obișnuiți să se descurce și care, dintr-o dată, trebuie să înfrunte o situație, să dovedească curaj. El le urmărește, cînd cu malitție, cînd cu participare, stîngăcia simpatică și, mai ales, o anume șiretenie — de esență populară — cu care doboară pe cei ce se cred infailibili.

Oferitul neamț, căruia însușirea comorii lichide din Santa Vittoria i se părea o floare la ureche, este înfrînt de tertipurile și prefăcătoriile fermecătoare ale primarului Bombolini, interpretat de un Anthony Quinn, coborît parcă din paginile lui Steinbeck (cel din Tortilla Flat, Joia dulce) cu pehlivani duioși, al căror singur scut este candoarea. Maestru recunoscut în alcătuirea distribuțiilor, Stanley Kramer a solicitat și alți actori cu apariții explozive: Anna Magnani, nevasta-jandarm, italianca cicălitoare și furtunoasă, în fața căreia încercăm o singură părere de rău: aceea de a nu o auzi blestemînd în limba ei șuierătoare, spunînd un «mascalzone» care traduce în altă limbă își pierde savoarea (tot filmul este vorbit în engleză).

De altfel, seducătoarea gălăgie de fond, parte intrinsecă într-un film italian cu eroi populari, este stinsă aici în inflexiunile de o cu totul altă muzicalitate ale limbii engleze. A avut grijă însă excelentul operator Giuseppe Rotunno (colaborator apropiat al lui Visconti cu care a lucrat *Rocco și frații săi*, *Noapți albe*, *Străinul*) să oprească îndelung aparatul pe chipurile oamenilor din Santa Vittoria, pentru a ne convinge că ne aflăm în plină provincie italiană, cu femei care abia așteaptă să aibă prilejul să arunce bărbatului o cratiță în cap și un potop de vorbe.

Magda MIHĂILESCU

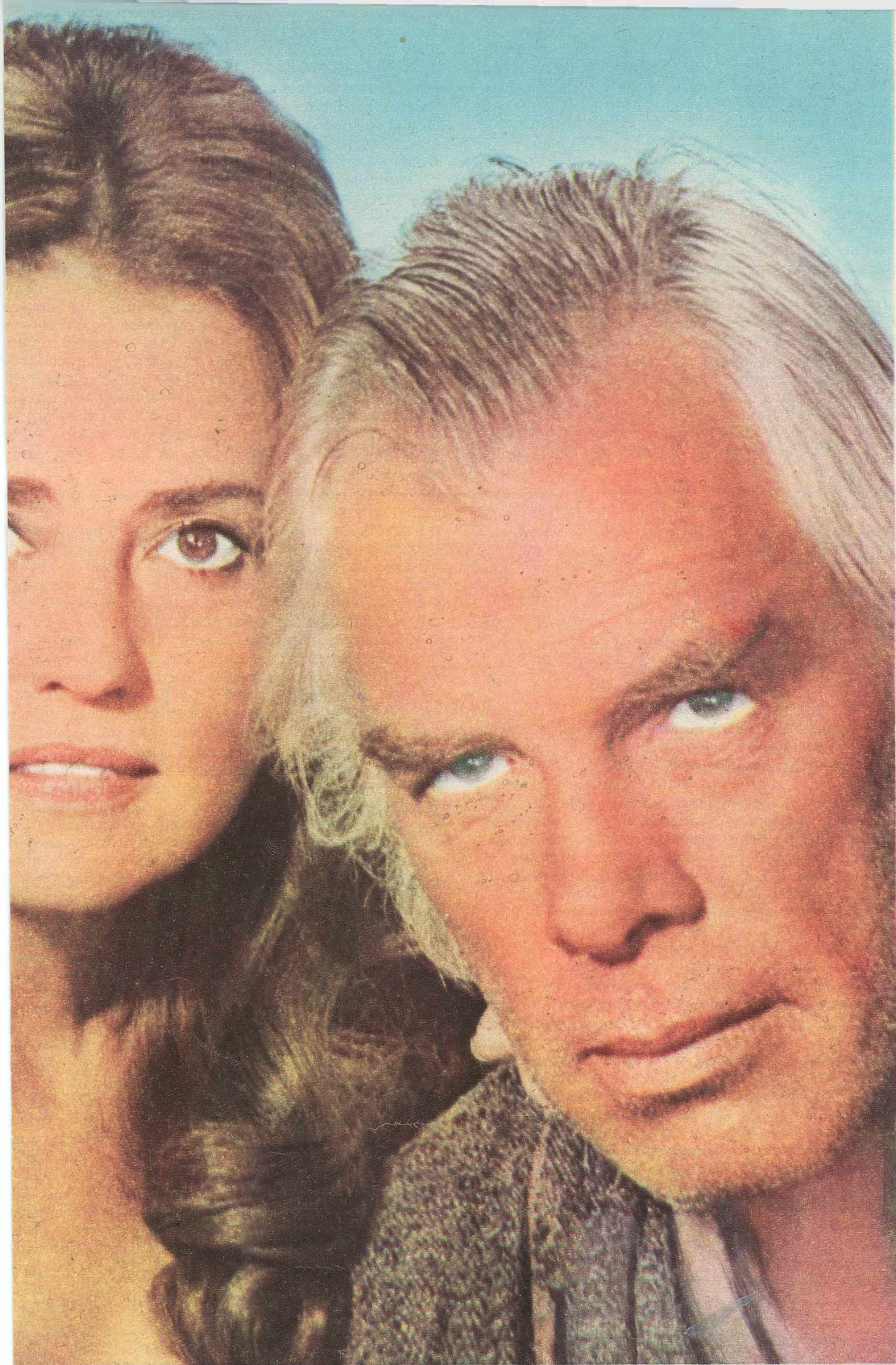
Anna Magnani —
actriță
care
poruncește
machiorilor:
«Nu-mi ascundeți
ridurile
și, mai ales,
celebrele
mele cearcăne».

Anthony Quinn —
erou
fără voce
(în fotografie —
alături
de Giancarlo
Giannini).

ACTORI
ȘI
ROLURI

Se vorbește tot mai insistent, în ultima vreme, de un posibil film închinat lui Hemingway, pe care ar avea de gînd să-l realizeze compania Cinema Center Films. După unele informații, povara de a-l întruchipa pe uriașul literaturii americane va fi lăsată în seama marelui actor Lee Marvin («Profesioniștii», «Corabia nebunilor»). Vi-l readucem în memorie, publicînd această fotografie dintr-un frumos film cu cow-boy bătrîni: Monte Walsh de William A. Fraker. Parteneră — Jeanne Moreau.

RA-ALBUM

SERGIO ENDRIGO

Am tremurat pentru Sergio Endrigo. Ne întrebam cum ar putea să-și mai facă drum până la noi cîncele acestui singuratic care străbate lumea în virful picioarelor și într-un palton cenușiu, după ce cu seară înainte Macias luase ochii în mîntile cu costumul său alb, de rîm orientat, cu chitara — tot albi-oasă — și cu aerul său «parcă e-am cunoaște de cînd lumea, ... ai să cîntăm împreună, ... la, la, la», am tremurat pentru Endrigo care e spusese cu cîteva ceasuri înainte de concert că se teme și astăzi de public, după atîția ani de meserie. Ne întrebam dacă vom avea destule uferi să-l întîmpinăm așa cum se uvine pe acest domn cu riduri dinci, după ce în aceeași seară de înainte, același Macias făcuse din ală o masă de Cantabili cu palmele în bătătoarele de covoare, gata să teargă pînă la capătul lumii cu «oh, ue sont jolies les filles de mont ays» în frunte. Spaima ne-a crescut cînd l-am văzut pe Endrigo apărînd

pe scenă, cu hainele sale negre și puloverul bej, ducînd cu el un singur punct sciliciteos — pantofii negri de lac, ca pe o apărare sfîlnică, ca și cum ar fi vrut să privim acele boturi lucitoare și nu mîinile lungi și timide, fața răvășită. Dar au venit un cîntec, două, și cei din sala brașoveană — nu toți, dar destui, și de nădejde — nu și-au mai desprins ochii de pe mîna dreaptă care ținea microfonul și de pe chipul lui Endrigo. Învinsese bărbatul care și-a tîrît adolescența după el, precum Marele Meaulnes, și căruia, aruncat prea de timpuriu în maturitate, nu i-a mai rămas decît cîntecul, singurul în stare să-i adune prietenii pierduți sau pe cei neștiuți, așteptați. De ce cîntă Endrigo, de ce cîntă alt fel decît toți italienii pe care-i cunoaștem, de ce acest intelectual închis în sine, venit din țara lui «cuore-amore-fiore» și a surîsurilor mortale ne ia drept oameni de încredere, în fața cărora are curajul de a nu-și ascunde înfrîngerile și îndoielile? Dintr-o imensă nevoie

de prietenie. El cultivă «un trandafir alb, în ianuarie ca și în iulie, pentru prietenul care îi întinde o mînă sinceră», pentru toți aceia pe care i-ar dori pe aproape atunci cînd străzile sînt pustii, casele goale, cînd la fiecare cotitură un cal își doboară călărețul, cînd pe cer apare cîte o stea de otel care-i incurcă pe marinari, iar poetul nu mai găsește cuvinte nespuse pentru o nouă iubire». Am înțeles, încă o dată, în acea oră de liniște de la Brașov, că personalitatea unui cîntăreț vine mai departe decît din splendoarea vocală. Poate că aripile ei încep să foșnească o dată cu dorința artistului de a fi «kasemenea arborelui care știe unde se naște și unde va muri». Iar cînd vii de departe, ca Sergio Endrigo, poți să-ți îngădui un popas și în privilegiata stradă a Nebunilor, la numărul 0.

M.M.

de la A la Z

de Constantin POPESCU

COMENCINI Luigi

Regizor italian de film, născut la Salo (Brescia), la 8 iunie 1916. Își ia diploma de arhitect și face parte, împreună cu A. Lattuada, din grupul revistei «Corrente», fondată în 1938 și dirijată de E. Treccani, ocupîndu-se de critica de film. Cu Lattuada și Mario Ferreri se dedică reperării și conservării vechilor filme. Din inițiativa lor se naște Cineteca Italiana și organizarea unei Mostra del Cinema, cu ocazia Triennalei din Milano, în cursul căreia au fost proiectate opere prohibite de cenzura fascistă. Realizează cîteva scurt metraje, printre care *La noveletta* și se dedică, după război, criticii de film la ziarul «Avanti» și revista «Tempo» (Milano), trecînd ulterior la profesionalismul cinematografic, cu un documentar caracterizat printr-un limbaj incisiv și o caldă umanitate: *Bambini in città*. Colaborează la scenariile filmelor *Daniele Cortis* și *Mulino del Pò* și debutează ca regizor de film artistic cu *Proibito rubare* (1949) despre copiii vagabonzi din Napoli. Atacă tema prostituției în: *Persone chiuse* și *La tratta delle bianche*, a urmărilor războiului în: *Cu toți, acasă* sau în *Fata lui Bube*, filme emoționante prin tonul lor sincer și dramatismul intens al situațiilor, dar are mai mult succes cu comedile: *Camisarul*; *La bella di Roma*; *Soții în oraș*; *Maglie pericolose*; *Surprizele dragostei*; *Le bambole*, și mai ales cu serialul *Pane, amore e...*, interpretat inițial de Vittorio de Sica și Gina Lollobrigida (apoi de Sophia Loren). Ultimele sale filme sînt: *Giacomo Casanova* (1969) cu Leonard Whiting și Senta Berger și *Senza sapere niente di lei* (1970) cu Philippe Leroy.

COMNEA Dana

Actriță româncă de teatru, film și TV, născută la București, la 3 octombrie 1933. Urmează cursurile IATC-ului (luînd lecții de mimică cu regretatul Mihai Popescu) și după absolvire (un reușit spectacol de diplomă cu «Steaua fără nume») joacă timp de doi ani la Teatrul din Galați, trecînd apoi în Capitală, la Teatrul Giulești, unde activează pînă azi. În ciuda unor prime probe de film neconcludente, este distribuită în rolul principal feminin din *Alarmă în munți* (1955). Debutul ei cinematografic «n-a fost — după opinia însăși a actriței — o revelație, dar lăsa să se întrevadă premisele unei reușite». Talentul ei autentic, frumusețea, sensibilitatea, jocul expresiv și nuanțat, aveau să se exprime din plin, nu în filmele sale următoare: *Cinci oameni la drum*; *Ripa dracului*, ci abia doi ani mai tîrziu în filmul regizorilor I. Mihu și M. Marcus: *Viața nu iartă*, într-un rol redus ca dimensiuni, dar bogat ca viață interioară.

Au urmat alte cîteva interesante apariții în *Merii săbatici* (Alec Croitoru); *Întoarcerea* (scheciul semnat de Mihai Iacob), în *De 3 ori București*, și mai ales în *Anotimpuri* (Savel Stoiopol). În ultimii ani, D.C. a apărut mai des la TV. A trecut aici un dificil examen pentru o tînră actriță de dramă realizînd o performanță cu atît mai meritorie, cu cît implica o mare experiență de viață: *Vocea umană* de Jean Cocteau. La fel de meritorii ni se par creațiile ei din *Omul cu mirtoaga*, din *Idoata* de Achard, din *Neîncredere în foșor* etc. «Redescoperită» de cineștii români, D.C. a fost recent distribuită în *Fiul soarelui*, coproducție România-R.F. a Germaniei.

CONNERY Sean

Actor britanic de film, teatru și TV, născut la Edinburg, la 25 august 1930. Ajunge în teatrul de proză, după ce a debutat în ansamblul unei mari companii londoneze de musical-uri în *South Pacific*. Joacă roluri din ce în ce mai importante, de la Shakespeare, la Pirandello și Giraudoux, trecînd apoi la TV unde apare, printre altele, într-o ecranizare a *Annei Karenina*, în rolul lui Vronski, alături de Claire Bloom. Cariera sa cinematografică, începută în 1957 cu *No Road Back*, continuă neconcludentă cu roluri variate în filme inegale: *Action of Tiger*; *Șoferii iadului*; *Another Time, Another Place* cu Lana Turner; un Disney: *Darby O'Gill and the Little People*; *Cea mai lungă zi*; *On the Fiddle* etc... Popularitatea internațională și-o va dobîndi de-abia din 1962, cînd începe să interpreteze pe James Bond, eroul romanelor de aventuri ale lui Ian Fleming: *Doctor No*; *Goldfinger*; *Thunderball*; *You only Live Twice*.

«Superman»-ului din carte, cu arsenalul de gadget-uri inventate anume pentru el, S.C. îi împrumută dezinvoltura, suplețea și eleganța lui personală. În fața unui iminent pericol de anihilare a personalității artistice, S.C. are curajul, unic în istoria filmului, să renunțe deliberat la un personaj care-i adusese faima, idolatria multimilor și gajuri de milioane și să înceapă, de la zero, o a doua carieră, unde nu va mai fi vorba de vreun James Bond. Filmul *Colina* (1965) este o dovadă certă a imenselor sale resurse dramatice. Un alt actor s-a născut, capabil să treacă de la o dramă realistă: *Woman of Straw* (1964 — r: Basil Dearden) cu Gina Lollobrigida, la comedia sofisticată: *A Fine Madness* (1965) cu Jean Seberg; de la westernul psihologic: *Shalako* (1968 — r: E. Dmytryk) cu Bardot, la filmul de temă socială: *The Molly Maguires* (1969 — r: Martin Ritt) cu Richard Harris. Îi vom revedea în rolul exploratorului Amundsen în coproducția sovieto-anglo-italiană: *Cortul roșu* (1970 — r: M. Kalatozov). Pregătește un *Macbeth* original (în film) și va debuta ca regizor de teatru la Londra, montînd o piesă jucată de soția sa, actrița Diane Cilento.

CONSTANTIN George

Actor român de teatru și film, născut la București, la 3 mai 1933. A absolvit Institutul de artă teatrală și cinematografică în 1956, la clasa maestrului N. Bălățeanu. De atunci și pînă azi, acest neobosit actor și-a pus cu dărnice marelui său talent în slujba teatrului, a radioului, filmului și televiziunii. A debutat la Teatrul Nottara în *Pygmalion* și a jucat de-acunci cu egală dăruire Shakespeare și Shaw, Cehov și Anouilh, Pirandello și Dostoievski, Caragiale și Camil Petrescu. E tipul de actor ideal, care știe să dea rolurilor complexe, grave, încă și mai mare profunzime, să dea căldură și autenticitate oricărui personaj. E aproape de necrezut cum unui asemenea actor nu i s-au dat în film pînă acum decît roluri de compoziție, dintre care o parte cu totul nesemnificative. Filmele în care a jucat, cu toate defectele și calitățile lor pe care le cunoaștem, sînt: *Aproape de soare*; *Un suris în plină vară*; *Procesul alb*; *La porțile pămîntului*; *Diminețile unui băiat cuminte*; *Răpirea fecioarelor*; *Răzburarea haiducilor*; *Reconstituirea*.

teatru

de Sanda FAUR*

„SĂ NU-ȚI FACI PRĂVĂLIE CU SCARĂ“

Ilinca Tomoroveanu și Raluca Zamfirescu, două dintre excelentele compoziții ale spectacolului bucureștean «Să nu-ți faci prăvălie cu scară».

Săliile de premieră sînt, se știe, reci și neprietenoase; în fața publicului acesta profesionist și blazat, actorii se sufoacă de trac, autorii ațșează o indiferență captușită cu bătăi de inimă (invitațiile date amicilor nu sînt mai niciodată suficiente pentru a încălzi o astfel de sală!), regizorii se agită, neliniștiți, în culise. Aplauzele de premieră sînt îndeobște zgircite, distins-protocolare și fără efecte sonore. La premiera de la Național a lui Eugen Barbu, «Să nu-ți faci prăvălie cu scară», sala a fost caldă. Aplauze pentru partiturile actricești comice. Vuiet aprobativ la replici de strălucire: lansate de actori cu strălucire. Tăcere înțepenită la momentele — cam puține, e drept — jucate pe tragic. Spectacolul a cucerit sala de premieră: așa cum era el, așa cum l-a văzut regizoarea Sanda Manu, cu grotescul tragic convertit în grotesc comic, cu ticăloșia sumbră devenită ilară, cu personajele tăvălite în patimă murdară devenite derizorii, meschine. Lumea «Groapei» lui Barbu, săltată ceva mai spre «centru», mai spre mijlocul Griviței, lumea aceea pictată păstos, succulent, în culori violente, lumea aceea de circiumari lacomi și cruzi, în care patimile duc la incest și codoșlicul are firmă de ziar, în care neputința este scăldată în vin cu sifon aduse, reci, din pivniță, și averea se socoate și după numărul cuvintelor înscrise cu aur pe piatra din cimitir, lumea aceasta, rămasă la noi doar pe pagini de carte și istorie, capătă, sub condeiul lui Barbu, o netăgăduită forță de fascinație. În piesa aceasta, în care nu se întâmplă de fapt nimic anume (în afară poate de seducerea infirmei și șfielnicei fecioare Domnișor), iar finalul, nepregătit, ne lasă cu miinile goale și cu sentimentul neîmplinit al «va urma»-lui, personajele

sînt portretizate cu o asemenea vigoare, cu o asemenea profunzime psihologică, fiecare conține, în existența sa, asemenea potențial dramatic, încît își ajung lor înșelor. Și piesei. Actorii se aruncă cu voluptate pe un asemenea text, fiecare are partea leului, fiecare are scena lui mare, fiecare «se vede», fiecare «se aude». Și toți joacă cu o poftă nepusă, mai ales că aici e vorba de o echipă în care fiecare actor e o vioară întii.

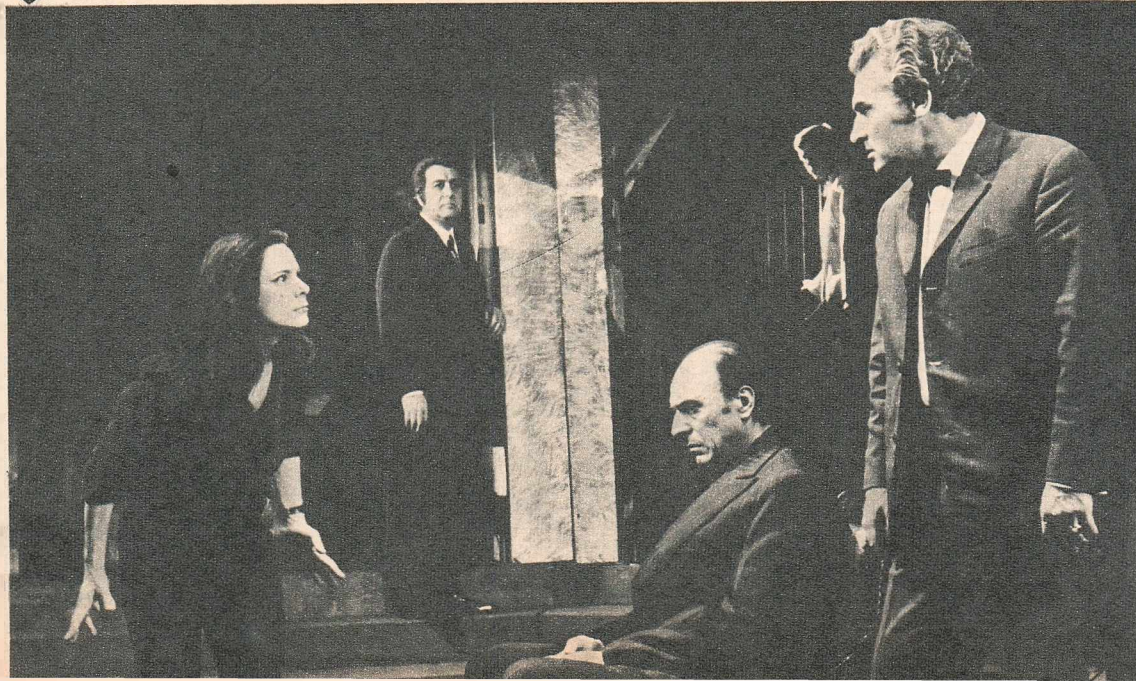
Iar în gros-planul spectacolului este, fără doar și poate, această actriță uluitoare, numai rotunjimi și farmec de negrăit, care e Eugenia Popovici. Cu tulpanul prefăcut, ca la centru, în turban și încorsetată în paltonul negru, duminical, cu blană de sconcs la guler, făcut pentru vizitele la cimitir, cu degetele grăsulii odihnind, inelate acum, în poală, dar ținînd încă bine frîiele dinastiei Domnișor în mină, circiumăreasa ei e aprigă dar și cu instinctul familiei, autoritară dar și bîntuită de slăbiciuni materne, vicleană dar și cu accese de omenie. Trivială nu a fost: cred că nici cu ajutorul mării ei arte nu s-ar putea așterne o pată de vulgaritate pe făptura aceasta plină de o neasemuită dragă-lăsenie. Matei Alexandru a fost tot timpul răvășit și răvășitor, singurul care a jucat — și cît de bine! — în registru tragic, cu sufletul schingiuit de neputința proprie și de trădarea nevestei, cu mușchii obrazului tot timpul căzuți a beție, cu vocea răgușită, cu mersul tirșuit. Plantă firavă,

„PISICA ÎN NOAPTEA ANULUI NOU“

Se pare că destinul pieselor lui D.R. Popescu este să-și facă, mai fiecare, cite un stagi de așteptare de 5 ani prin diverse sertare (să însemne oare aceasta că scriitorul își devansează contemporanii, ca gîndire și cutezanță estetică, preț de un cincinal?!); după care piesele prolificului autor clujean încep să emane o irezistibilă chemare, teatrele se prăvălesc, multe și toate deodată, pe textele acestea vinjoase, aprinse polemic și promițătoare scenic, și asistăm la valul de premiere D.R.P. S-a «purtat», cu mult succes și cu premii, «Acești îngeri triști», acum am fost invitați, în aproape aceeași săptămîină, la 3 premiere cu «Pisica în noaptea Anului nou», dintre care, pînă la ora aceasta, am văzut o doar pe cea de la Naționalul clujean, semnată de regizorul Vlad Mugur.

În piesa aceasta de o riguroasă construcție clasică, respectînd credincios cele trei unități — acțiunea petrecîndu-se într-o singură noapte și în același cadru — totul pare construit pe voite și violente paradoxuri, totul pare straniu, personajele sînt, mai toate, de o ciudățenie frizînd limita maximă (un pușcăriaș eliberat după aproape un sfert de secol de detenție, un altul, mut, un tînăr canceros, două femei cu mințile rătăcite, un doctor psihiatru, o tînără de moravuri protestatar dubioase etc.), acțiunea însăși este dusă la situația limită, încheindu-se cu o sinucidere și cu un prezumtiv omor etc. Dar tot acest veșmint dramatic de șoc, tot acest senzațional pictat de autor în tușe groase, amestecînd adesea tragicul cu un umor negru, servește de fapt ca sistem de convenții, ca niște semne, e drept, spectaculoase, poate chiar ostentative uneori, pentru a aduce în fața noastră o înfruntare de conștiințe, o dezbateră etică de înaltă combustie, pentru a spulbera aparențele polcite

«Pisica în noaptea Anului nou» —
pe scena Teatrului Național din Cluj — ar putea părea,
după imaginea de față, Anca Neculce-Maximilian.
Dar nu e... (În fotografie, G. Ionescu-Gion, Marin D. Aurelian,
Valentino Dain.)

crecută nu în seră, ci în pod întunecos de crișmă, avînd vagi neliniști și purități adolescentine, dar nedezmănițîndu-și nici o clipă apartenența la mahalaua Griviței, Ilinca Tomoroveanu a fost atît cît trebuia și urîțică, și stingace, și bovarizant protestatară și i-a dat bine replica lui Dem Rădulescu (în dl. Ionică Pară, director de ziar matrimonial) absolut irezistibil, dar cît de stăpînit, cît de «fin», cît de poltit, în marile lui scene — cea a seducției și cea a părăsirii Două, doar două au fost momentele Ralucai Zamfirescu în domnișoara Aurica, modista bătrînoară și nemăritată: mureselor din cartier; dar compoziția ei, de la picioarele cu șosețele albe puse, călduros, peste ciorapi și ținute strîmte din șfielă feciorelnică, pînă la suvița blondă trasă mereu rușinos spre gură și, mai ales, pînă la vocea ei furnăită și gingav alintată, a fost memorabilă. Prin minuție. Prin inspirație. Prin har. Petre Gheorghiu, circiumar masiv greu, crud, un «du» de Grivița, fără urmă de scrupul Ileana Stana Ionescu, nevasta «sexy», nerușinată și lacomi de bani, a ambilor frați, George Paul Avram în tînăr Domnișor, dandy de mahala, nu lipsit de farmec și de promisiunea unor mai mari ticăloșii, jucînd cu dezinvoltură și siguranță, Rodica Popescu — slujnică oropsită dar cu accente de subretă comică, în știutul ei stil — toți au fost buni, foarte buni. Pe ce și-au propus să facă. Pe ce au reușit să facă. Și asta e, cum se spune, lucru mare

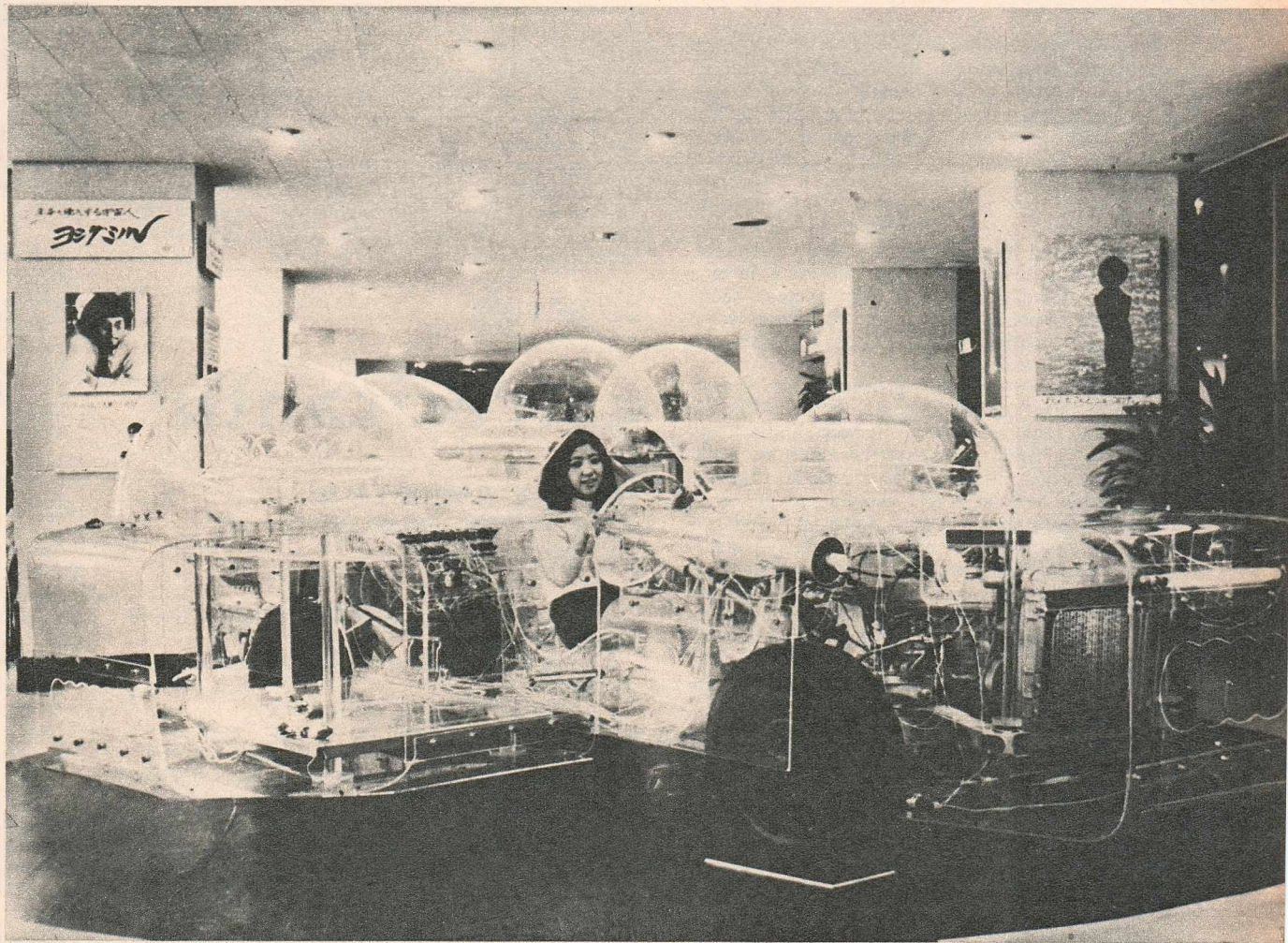
și a dezvăului purității lăuntrice, obținute prin recunoașterea și plătierea culpelor. După această înfruntare, petrecută la tensiunea maximă între tatăl uitat (sau renegat) și fiii săi după ciocnirea dintre oportunismul și lașitatea agresivă: fiului cel mare, realizatul, «ajunsul», și liniștea adîncă: tatălui, omul care și-a plătit greșelile convins că a trebuit să le plătească, adevărurile se decantează, atmosfera piese se purifică, ideea pentru care a pledat autorul rămîne în noi, vibrînd încă cu rezonanțe puternice. Aplecată asupra acestui text de mari adîncimi dar și plin de ispită efectelor exterioare, mîna lui Vlad Mugur a lucrat cu știuta sa fineț regizorală, mergînd pe firele interioare ale conflictului creînd momente de intensitate greu suportabilă dar dîndu-ne apoi și posibilitatea unor stări de echilibru, evitînd, în realizarea personajelor, accentele prea apăsate, da lăsînd piesei și actorilor marile ei atuuri portretistice. Personajele dureroaselor încercări sînt personajele liniștiți adînci, ale trăirilor tumultuoase interioare: G. Ionescu-Gion invitat al Naționalului clujean, a dat tatălui gesturi puțin și stăpînite, tonuri de voce scăzută, mișcări calme, o mară distincție spirituală — în ultimă instanță — avîndu-l alături de el pe Miluță Lapteș care a știut, în rolul Mutulu să tacă cu o rară și impresionantă expresivitate, sau pe Rodica Daminescu, o mamă de o blîndețe și delicatețe structurală, ascunzînd în ea marea forță interioară a ființelor ce par neajutorate. În fața lor, siguranța gălăgioasă și violentă a fiului cel mare, Aurel, lucrată de acest foarte bun actor care e Valentino Dain, pe izbucniri colerice și pe șiretenii perfide, pare disperată și-și arată, de fapt, teamă nesfîrșită și lașitatea pe care vrea să le mascheze. George Motoi, cu jocul său atît de straniu, de răvășit, atît de modern (în rolul fiului ros de o boală incurabilă), Anca Neculce-Maximilian, cu zvicnet temperamental și ușoară tristețe în acel tip de «putain respectueuse», care-l regăsești mereu în piesele lui D.R. Popescu, Melania Ursu și Maria Blănaru — amîndouă excelente în compozițiile lor, alunecînd tot timpul între nebunie și realitate — Marin D. Aurelian de un lichelism îmbrăcat în fraze sforăitoare, au completa aleasa distribuție a piesei, în care doar prezența lui Liviu Rozorea și a lui Viorel Comănică ni s-a părut nepotrivită a celui dintîi, prin exces compozițional, a celui alt, prin lipsă...

gabarit depășit și transparent

► Creație a artistului abstract japonez Ioshida Minoru, «automobilul visului» este înzestrat cu o caroserie supersofisticată, confecționată integral din material plastic transparent.

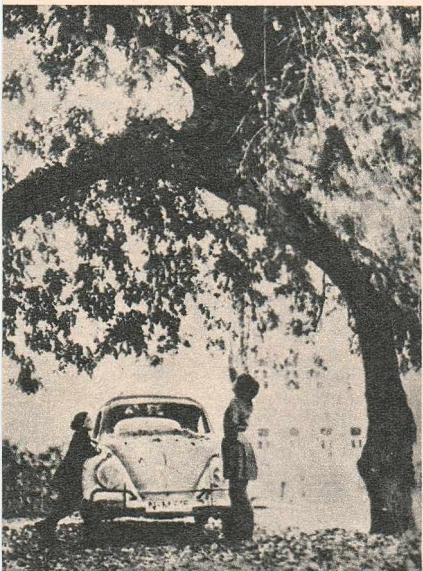
Autoritățile din Kyoto s-au dovedit însă foarte puțin impresionate de asemenea exemplar de artă abstractă (cu profil extravagant, dar altminteri cât se poate de concret) și, spre marea amărăciune a artistului, nu i-au acordat permisiunea de a circula pe arterele orașului cu... aleasa visurilor sale!

Ca urmare, abstracta operă de artă auto-tractată urmează a fi admirată nu de către pietoni, ci doar de vizitatorii expoziției în care se află prezentată.

► Iată doi copaci frați siamezi. Dar nu sînt așa din naștere, ci au fost «făcuți» de un botanist din orașul Altdorf (R.F.G.), care a unit, prin altoi, doi frasini, realizînd astfel arcul acesta de triumf, devenit acum atracție pentru turiști.

se au ca frații...

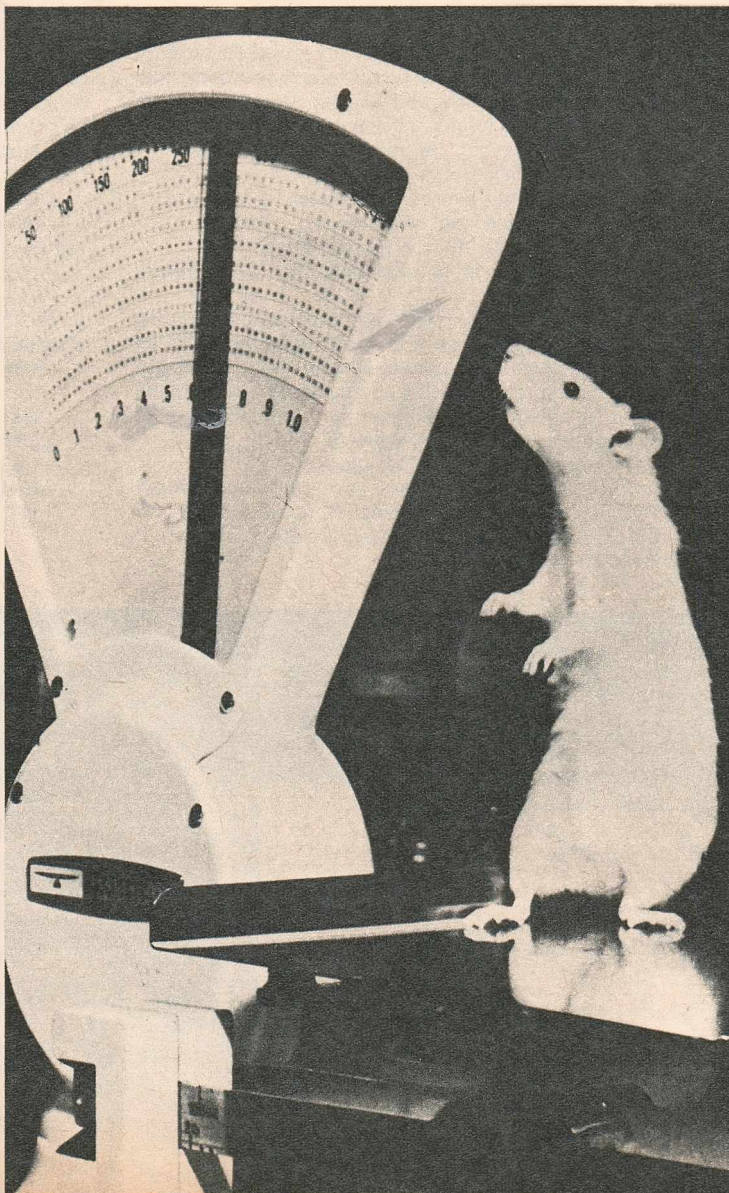

► Spre deosebire de ancestralul său dușman, care cînd se uită în calendar seamănă grozav cu un prostănac, șoricelul nostru de laborator (aș înclina să cred că e o șoricuță) privește cadranul cîntarului cu expresia unei femei cochetă care-și controlează îngrijorată evoluția siluetei.

Dacă aș fi un pesimist din fire — dar nu sînt — și aș vedea doar partea tristă a lucrurilor, aș preciza că șoricelul se află pe cîntar pentru cu totul alte motive decît cele de estetică.

El a fost iradiat într-un laborator pentru cercetarea energiei atomice, iar efectele dezastruoase ale experienței se apreciază și după scăderea precipitată în greutate a subiectului.

**comic,
și nu prea...**

curat cumul!

Persoana din fotografie este Margaret Hill, are 21 de ani, s-a născut și trăiește — atunci cînd nu colindă lumea — în Insulele Bermude. Ea a atras atenția fotoreporterilor mai puțin pentru fascinantul ei evantai din corali, cît pentru cartea de vizită pe care se pot citi titlurile: «Miss Bermude», «Miss Photogenic», «Miss Tourism International», sau — cum a rezumat un mucalit (și poate puțin malitios) ziarist britanic: «Miss Everything», în traducere «Miss Detoate»...

un caz fantastic

Un caz fantastic, care s-a petrecut în județul B., a răscolit logica și experiența anchetatorilor și continuă să tulbure imaginația și sentimentele părților în cauză. Este un caz asupra căruia s-a făcut o anchetă bună — și pentru aceasta nu nominalizăm — dar asupra căruia trebuia făcută o anchetă foarte bună, și pentru aceasta nu tăcem.

În noaptea de 10-11 octombrie 1970, la căminul cultural din comuna D. a fost organizat un bal, la care au participat și mulți tineri din satul H. Spre dimineață, între orele 4 și 6, tinerii s-au retras către case, în grup sau singuri. Cei din satul H. foloseau poteca de pe marginea căii ferate, încrucișându-se în drumul lor cu consătenii care mergeau la târgul din centrul comunei. Era întuneric și ceață.

Unul dintre trecători a făcut o descoperire șocantă: a găsit între șinele căii ferate corpul tinărului C.M. din satul H., grav rănit, aproape inconștient. Zăcea lungit pe traseu, cu capul spre sensul de deplasare a trenului, care trecuse ori trebuia să treacă la acea oră. Descoperitorul victimei a mai așteptat pe cineva în ajutor și a așezat rânitul în afara zonei periculoase.

S-a strâns lume, s-a zvonit prin sat. Cercetarea locului faptei a fost făcută la ora opt de șeful postului de miliție. Subofițerul a găsit câteva obiecte personale ale victimei, risipite pe cițiva metri, și o singură urmă de sînge. Mai nimic, deci, nici o urmă de țîrire, nici un indiciu de busculadă. Nici agresiune, dar nici accident. Tinărul avea totuși niște răni, și fusese găsit acolo unde fusese găsit.

Transportat la spital, a fost operat pentru traumatism abdominal (nu s-a găsit nimic), ținut spre observație pentru traumatism cranian (craniul era intact) și îngrijit pentru multiplele și realele plăgi zgîriate și julite de pe spata *stîngă*, de sub subsuara *stîngă*, de pe partea *stîngă* a pieptului, de sub genunchiul *stîng*. Mai avea o gravă fractură a gambei *stîngi*; trei degete ale *aceluiași* picior, strivite, au trebuit să fie amputate.

Tinărul a scăpat cu viață și acuză că a fost victima unei agresiuni de grup, indicînd patru presupuși vinovați.

Ancheta, grea din capul locului, a devenit și mai dificilă.

Cazul este fantastic pentru că pare de necrezut ca o persoană să fie izbită (unii zic «agățată») de tren și să rămînă în urma garniturii cu leziuni relativ ușoare. Cazul mai este fantastic fiind de neconceput ca victima să fi fost lovită de oameni, dar să sufere leziuni perfect asemănătoare cu cele îndeobște cauzate de tren și peste care se suprapun perfect sfîșieturi și mai ciudate ale veșmintelor. Este absurd, dar la prima vedere poți accepta versiunea «trenului» doar dacă admiti că acesta a lovit un om de plumb, și poți accepta versiunea «atacului» doar dacă admiti că tinărul a fost lovit cu o... locomotivă.

O anchetă diligentă a luat sfîrșit prin clasarea cauzei. Pe baza unor masive audieri de martori se exclude ipoteza lovirii victimei și așezării ei pe linie înainte de trecerea trenului. Pe baza leziunilor și urmelor de pe veșminte se deduce că victima a fost agățată de tren și tîrîtă cițiva metri pe marginea căii ferate.

Nu se explică găsirea corpului între șine, nici faptul că nu a fost fărîmițat, nici lipsa urmelor de țîrire de la locul faptei. Nu se identifică pe corp și veșminte locul izbirii sau agățării. Ancheta se mulțumește cu o simplă

presupunere că petele de pe haine seamănă cu unguentul traverselor, cu o expertiză biocriminalistică ce se declară neputincioasă în a deosebi între ele țirele de păr recoltate de la cinci persoane... Mai sînt multe alte aspecte nelămurite, dar ele depășesc cadrul cronicii noastre. Mai există nu una, ci trei ipoteze neluate în discuție, dar așteptăm ca sinteza și analiza lor să se producă în laboratorul mental al anchetatorilor. Și așa ni se poate reproșa că ne-am substituit lor. N-am fi făcut-o! Dar atunci cînd rudele victimei ni s-au adresat pentru prima dată, le-am îndrumat la Procuratura Generală. Memoriul a fost înregistrat (nr. 69 619/7090/1970), rătăcit, apoi, fără nici o verificare, fără cel puțin o lectură atentă a situației reclamate, a primit un răspuns ciudat: Ancheta privind moartea *violentă* (!?) a lui C.M. se află pe mîini bune. Nu s-a observat nici măcar că «mortul» a scăpat cu viață.

În fața unui asemenea răspuns, aceiași cititori — rudele victimei — ni s-au adresat din nou. Iar noi am verificat scrisoarea și ne pronunțăm: în raport cu dificultatea cazului, ancheta este incompletă, iar soluția — neverosimilă.

FOILETON

calrecitantul

(NOILE AVENTURI ALE DETECTIVULUI EL PONKO)

Și de data aceasta, maestrul El Ponko a fost sesizat tot telefonic:

— Veniți la Dragoslavele să vedeți ce-a reușit să facă un calrecitant!

— Poate vreți să spuneți *recalcitrant*?

— Nu, nu! Cal-re-ci-tant.

El Ponko și-a luat pelerina, lupa, un pachet de «Snagov» mic cu chibrit, Dicționarul limbii române și primul tren către Golești cu legătură spre Cîmpulung. «Dacă mi se întinde o cursă?», s-a gândit El Ponko pe drum. Și a coborît la Titu, a luat cursa de Pietroșița, a traversat în chip de turist cu chitară muntele Păduchiosu, s-a urcat la gara Sinaia în expresul de Vințu de Jos, iar de aici a încălecat pe un asin și a trecut din nou munții, de data aceasta travestit în brigadier zootehnic. Cu căciulă, suman și «Virginia» roșii a ajuns perfect deghizat în orașul cu pricina.

A căutat El Ponko urma mesajului pînă a flămînzit. S-a retras în cofetăria «Macul roșu» și, ca să nu pară suspect, a scos din traistă brișca, slana și a comandat un rachiu alb. Mare. Derutat de insucces, tocmai tăia cu briceagul gîtul țoiului, cînd urechea lui sensibilă a prins un cîntec ciudat. Se auzea dinspre stradă:

Foaie verde matostat,
Iarna vine, frunza trece,
Dacă vrei calrecitat
Să te duci la Zeama Rece.

Calrecitant, corectă în gînd detectivul și se repezi prin vitrină afară.

— Măi fir-ar să fie!, exclamă el inciudat scuturîndu-se de cioburi. Cîntărețul se transformase într-un braț de excavator. Fără să-și piardă singele rece, El Ponko a scos repede lupa din buzunarul ițarilor, a examinat terenul pe o rază de doi kilometri și tocmai voia să se lase pîgubaș, cînd a găsit ceea ce căuta.

— Aha, te-am prins!, chihăi maestrul și a pornit pe urma excavatorului deghizat între timp în draglină.

Piș, piș, cercetînd și adulmecînd, detectivul a ajuns, după o săptămînă, tocmai în comuna Căteasca, la balastiera «Zeama Rece».

Aici urma se pierdea brusc. În schimb, drept în față, detectivul s-a pomenit cu ceva care i-a făcut părul măciucă. Două morminte. Dar nu atît ele l-au înspăimîntat, cît inscripțiile de pe cruci. Pe prima scria: «În locul acesta s-a sfîrșit dintre noi aceea care a fost preaiubita noastră stație fixă de sortare a balastului — 175 000 de lei». Epitaful celui de-al doilea loc de veci era și mai criptic: «Inovație — 18 000 de lei».

— Ei drăcie!, huli printre dinți detectivul, dar se bătu imediat cu palma peste gură amintindu-și unde se află.

Nu stătu prea mult pe gînduri — spontaneitatea îl caracterizează — și se apucă imediat să sape cel de-al doilea mormint, mai enigmatic.

Ciudățenia mare abia de aici începe. N-a găsit nimic. Mai exact, a găsit o singură foaie de hîrtie, un fel de memoriu. «Aprobăm următoarea inovație: se transformă stația fixă de sortare a balastului de la Zeama Rece în stație mobilă de sortare a balastiera Dragoslavele.

Cheltuieli pentru demontare... vom trăi și vom vedea.
Cheltuieli pentru re-montare 114 000 lei
Cheltuieli pentru modificări 35 000 lei
Cost transport 5 400 lei
Chirie draglină 45 000 lei

Total 199 400 lei
Productivitate 50 mc/oră
Garanții pe cuvînt de onoare».

— Nimic mai simplu!, conchise Ponko. Mergem la Dragoslavele și vedem stația mobilă.

Așa îi place lui uneori. Să-și vorbească la plural. De regulă, în asemenea momente face și greșeli. La Zeama Rece, spre exemplu, a renunțat să mai scormonească cealaltă movilă. Era nerăbdător să vadă ce găsește la Dragoslavele.

Dar la Dragoslavele n-a găsit decît niște fiare bolnave de paralizie infantilă. Le-a fotografiat (ne-a dat și nouă o imagine, o reproducem), apoi l-a interogat pe șeful balastierei:

— Macaroanele astea sînt stația mobilă?
— A fost!
— Dar unde e acum?
— În cele patru vitrini. Au demontat-o din nou și au îngropat-o la Zeama Rece. Nu mai e bună de nimic.
— Pentru ce au demontat-o?
— În loc de 50 de metri cubi, nu sorta decît 4 metri pe oră. Și pe aștia cu multe opintelii. Mai repede cerneai pîtrișul cu sita. După 8 zile s-a poticnit de tot. A crăpat.
— Bine, bine, dar era o inovație!
— Ce inovație! Țăla a fost inovator?!
— Dar ce a fost?
— Dacă țăla a fost inovator, atunci eu sînt calrecitant.
— Ce naiba e asta, dom'le, cal-re-ci-tant?
— Uite-așa... un cal care recită.
— Oh!

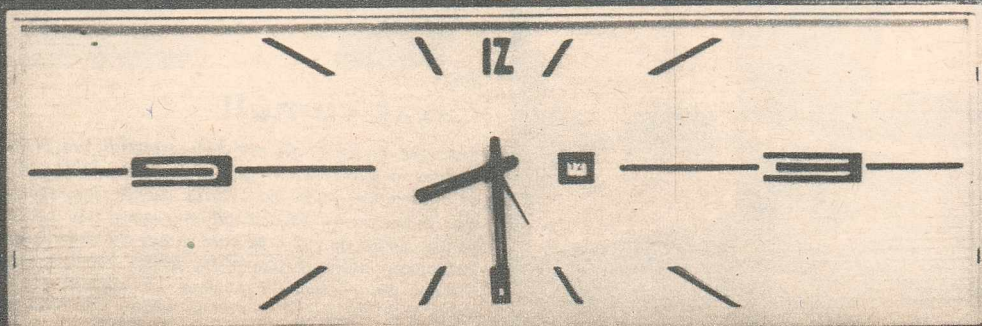
Sergiu ANDON

MIN. IND. USOARE

I.I.S. Victoria

FABRICA DE CEASORNICI
ARAD, STRADA MĂRĂȘEȘTI Nr. 46

FABRICA DE CEASURI I.I.S. VICTORIA DIN ARAD,

str. Mărășești nr. 46, telefon 37-93,
vă pune la dispoziție

diferite sortimente
de ceasuri deșteptătoare
de înaltă precizie
și calitate superioară.

Cibernetica și bionica stabilesc corelații fertile între mașină și organismele vii, deschizând drumul unor aplicații neașteptate, inspirate de...

...PATENTELE

NATURII

de Lionel NIȚESCU

Nu demult, în sala de festivități a Casei oamenilor de știință din București, am asistat la o conferință medicală de un fel deosebit. Se vorbea, firește, despre boli, despre reumatism și cancer, despre afecțiuni endocrine sau ale aparatului cardiovascular, dar pe tabla neagră apăreau scheme electrice complicate, orbite electronice, energii cuantificate, iar dese referințe la calculatoare, «feed-back», curbe de regresii, teoria informației, perturbații pe canal, circuite directe și conexiuni inverse, te făceau să te întrebi dacă n-ai greșit cumva ușa și nu ai nimerit la un cerc de electroniști, fizicieni sau matematicieni. Dar după primul șoc, totul reîntra în normal fiindcă, la urma urmei, te aflai la un simpozion privind cibernetica în biologie și medicină. Este un domeniu de avangardă al științei contemporane despre care am mai avut prilejul să scriem în revista noastră și care așteaptă cele mai mari cuceriri tocmai din aceste zone de frontieră, pînă acum cițiva ani aproape cu desăvîrșire ignorate.

Am cunoscut cu acel prilej doi eminente specialiști străini a căror «traietorie științifică» ni se pare semnificativă pentru o anumită atmosferă, o anumită tendință — tot mai marcată în zilele noastre în rîndul cercetătorilor — de neconceput cu cițiva ani în urmă.

De ce José Garcia Santesmases, electronist pînă în măduva oaselor — fie-ne iertată expresia — avînd în urmă 40 ani de activitate în acest domeniu, membru al Academiei de științe a Spaniei, profesor de electronică la Facultatea de științe din Madrid, directorul Institutului de electricitate și automată din capitala Spaniei, și-a îndreptat atenția spre un obscur crustaceu pe nume «Limulus» și a început să-i studieze cu pasiune ochiul? Și de ce un distins neurochirurg belgian, A. Piraux, parcurgînd un drum invers — la o vîrstă cînd și în activitatea științifică apar, vai, tabieturi și inerții — a început să cerceteze, cu aceeași pasiune, matematica și fizica teoretică?

Să o spunem de la bun început că cercetările celor doi oameni de știință nu au nimic comun, dar îi pomenim în același context fiindcă au participat la același simpozion bucureștean și fiindcă ilustrează în mod elocvent o «reciclare» de un fel foarte deosebit.

SPRE «ATOMIZAREA» STIINTELOR SAU SPRE ABORDAREA CIBERNETICĂ?

— După părerea mea, ne-a spus dr. Piraux, știința se află la o răscruce, prin aceea că trebuie să depășească faza clasică: adunarea de date de observație. Acum, pur și simplu, trebuie să «forăm» în altă parte, să sintetizăm, să îmbinăm datele furnizate de diferite discipline, să le unificăm printr-o abordare cibernetică.

Acți e cazul să facem o paranteză. Se vorbește mult despre cibernetică, dar adesea noțiunea se diluează pînă într-atît încît ai impresia că poți înțelege cam ce vrei prin acest termen ultramodern... pe care-l găsim și în dialogurile platoniciene. În «Clitophon», de pildă, el este utilizat cu sensul «arta de a governa oamenii». În vremea noastră, mai precis cam de la jumătatea secolului, înțelesul i-a fost considerabil lărgit, cibernetica

Cine învață de la cine?

fiind definită azi ca acel domeniu al științei care studiază procesele de comandă și de control în mașini și în organisme vii. Există și alte definiții paralele, dar toate subliniază posibilitatea de a subsuma unei singure scheme formale o serie întregă de procese importante care au loc atît în unele mecanisme cit și în organismele vii.

— Ne paște un mare pericol — a continuat dr. Piraux — și anume atomizarea științelor. Pentru a-l evita, trebuie să aruncăm punți de legătură între științe, spre a face posibilă fertilizarea lor reciprocă. Este tocmai ceea ce-și propune cibernetica, care ne învață să abordăm multe probleme ale ființei omenești, procesele fiziologice și patologice dinlăuntrul ei, prin prisma a ceea ce informaticienii denumesc «analiza sistemelor».

— Dar cum ați ajuns dv., medic neurochirurg, la matematică, la analiza sistemelor, la cibernetică?

— Pe un drum destul de întortocheat. Prin natura profesiei, am avut nevoie să cercetez efectul anumitor medicamente pe grupuri mari de subiecți. Cum aș fi putut

realiza acest lucru fără statistică matematică? Și mai este o cale, mai puțin obișnuită. Un psihiatru se ocupă, vrînd-nevrînd, și de... sinucideri. De ce își iau viața unii oameni? La ce vîrstă? Din ce categorii sociale fac ei parte? ș.a.m.d. La Zagreb a avut loc și un congres pe aceste teme, care, din păcate, prezintă un interes mai larg decît ar părea la prima vedere. Și acest gen de preocupări m-a îndrumat spre «matematica sociologică», spre studiul probabilităților condiționate. Așa a început totul... Să nu credeți că a fost ușor. Există o inerție la «reciclare» în generația mai vîrstnică, ce nu trebuie subestimată. Mulți dintre colegii mei mă considerau un fantast. Înțelegeți că folosesc un termen eufemistic.

REOGRAFIA ȘI «GEOGRAFIA» CEREBRALĂ

— Ce lucrări ați prezentat la simpozionul «Cibernetica în biologie și medicină», domnule Piraux?

— Eu și colaboratorii am elaborat un model electric al circulației cerebrale. Reo-

grafia este o tehnică ce se bazează pe faptul că fluxul sanguin într-un teritoriu supus unui curent electric periodic mărește conductibilitatea electrică a acestui teritoriu. Această tehnică, ce face posibile «radiografiile» de un fel deosebit, a suscitât în cursul ultimilor ani mare interes în neurologie.

— Probabil fiindcă prezintă avantaje însemnate față de metodele «clasice» de investigație...

— Pentru a detecta obstrucțiile incipiente în marile artere — și este știut ce urmări catastrofale pot avea ele dacă nu sînt lichidate la timp — în prezent se efectuează așa-numite arteriografii. Se introduce o substanță de contrast, se «fotografiază»... Dar procedeul este delicat și poate da naștere la accidente, pe cînd reografia nu prezintă absolut nici un risc. Noi am stabilit un paralelism între parametrii hidraulici — ca să spun așa — și cei electrici, mai precis între circulația sîngelui și curentul electric. Măsurînd curentul, aflăm multe lucruri despre fluxul sanguin. Rezistenței hidraulice îi corespunde rezistența ohmică, «inertanța» lichidului o comparăm cu inductanța

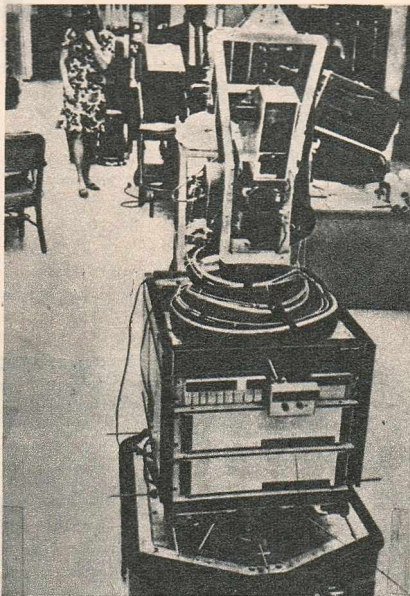
...PATENTELE NATURII

electrică, iar elasticitatea vaselor își găsește corespondența în capacitatea electrică. Metoda folosită de noi este, firește, doar un exemplu care ilustrează rodnicia îmbinării mai multor științe, uneori foarte depărtate una de alta, pentru a soluționa probleme medicale complexe. Nu este vorba de simpla utilizare în medicină și biologie a unor tehnici care țin de fizica teoretică și experimentală (la urma urmei radiografii, de pildă, se fac de zeci de ani), ci de elaborarea de modele matematice și electronice complicate. Ele ne ajută să pătrundem mai adânc în intimitatea proceselor vitale și, invers, să înțelegem mai bine procesele tehnice studiind cea mai perfecționată «mașină» (ghilimelele sînt importante!) din cite există: omul.

S-A NĂSCUT O NOUĂ ȘTIINȚĂ: BIONICA

Dacă cercetările doctorului Piraux au un aspect pur medical și urmăresc tratarea unor afecțiuni de pe poziții noi, cu mijloacele tehnice perfecționate ale sfîrșitului de veac, în schimb profesorul José Garcia Santesmases se ocupă de cercetare pură (și totuși atît de «tehnică...»). El ne introduce într-o lume de science-fiction perfect reală, care prefigurează roboții polivalenți de mîine și care totodată implică pătrunderea în tainele cele mai inaccesibile, pînă azi, ale sistemului nervos. Dar dacă modelarea neuronilor, crearea de echivalente electronice și matematice ale acestor «cărămizi» ale sistemului nervos sînt menite, în etapa actuală, să ne ofere o înțelegere mai profundă a modului de funcționare a «statului major» al ființei vii, nu e mai puțin adevărat că ele deschid drumul și unor aplicații medicale — după cum indică și studiile unor specialiști britanici pe care le prezentăm la loc aparte tot în aceste pagini. Dar să revenim la savantul spaniol.

— În ultimii ani — ne-a spus domnia-sa — s-au creat multe modele distincte, considerate din puncte de vedere foarte diferite, dar avînd ca unic obiectiv mai buna înțelegere a sistemului nervos. A fost necesară, în acest scop, colaborarea unor specialiști

Acest robot este unul din «titlurile de glorie» ale faimosului centru de cercetări de la Stanford, California. Botezat cu numele de Shakey, el izbuteste să parcurgă drumuri destul de întortocheate fără erori. Și totuși inteligența artificială a lui Shakey nu depășește — recunosc specialiștii — pe cea a unui copil de patru ani... De unde reiese superioritatea «patentelor naturii».

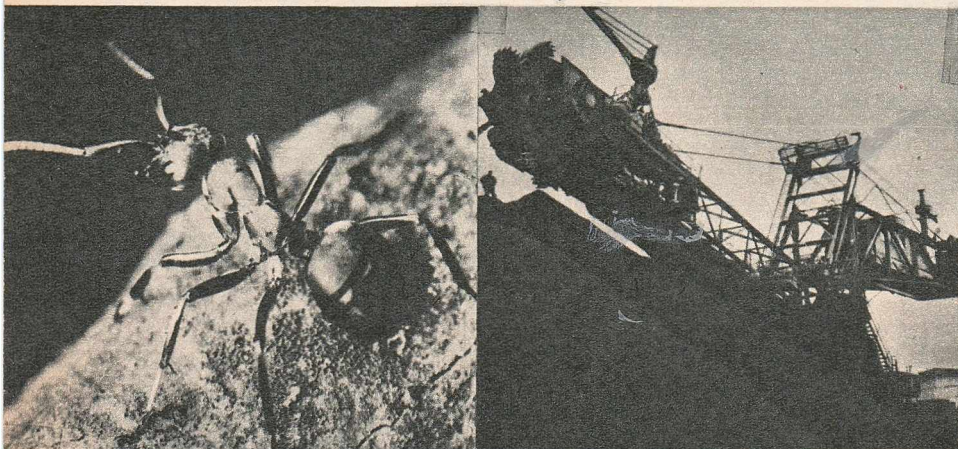
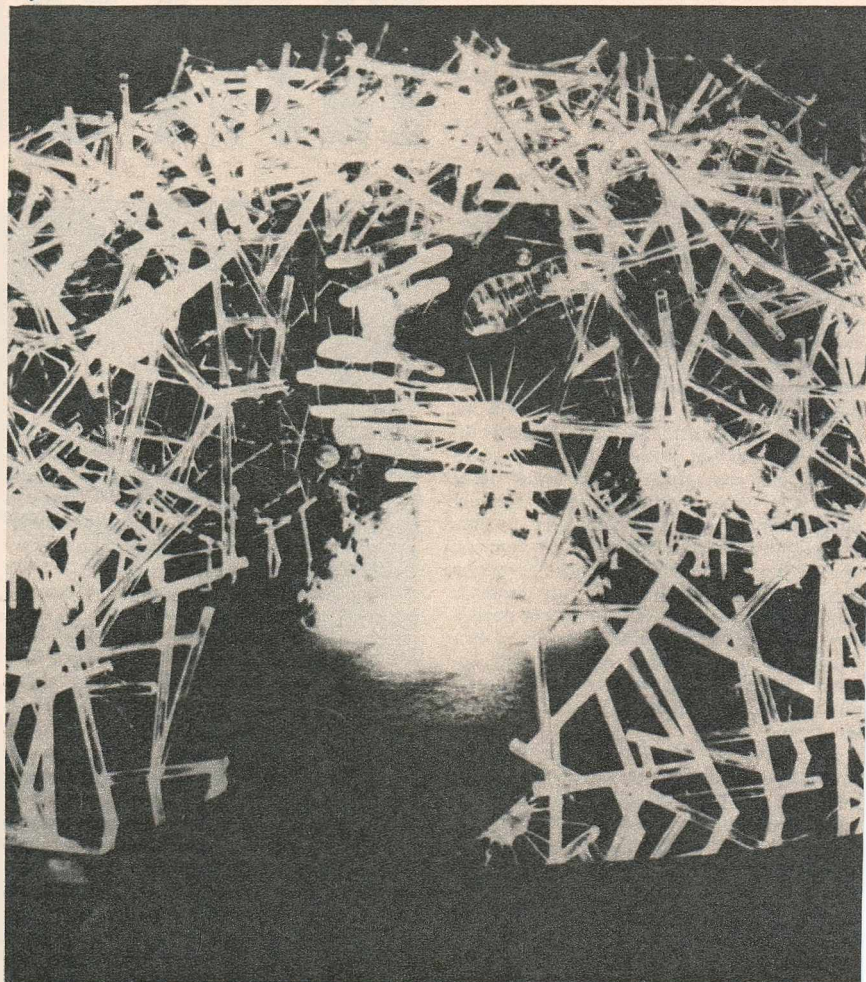
Într-un studiu recent închinat bionicii, publicistul francez Jean Montorsier comenta astfel cele două fotografii puse față în față: «Acest ansamblu mecanic gigantic este mai puțin ingenios decît o furnică». În adevăr, mecanismele naturale ale animalelor sînt adevărate minuni de ingeniozitate și de «economicitate». Bionicienii le studiază cu înfrigurare, căci, la urma urmei, natura nu pretinde «copyright».

blema simulării electronice a neuronului. În fond, el poate fi comparat cu un element electronic cu intrări și ieșiri. Cînd impulsul primit depășește o anumită valoare-prag, neuronul «declanșează». Problemele se complică atunci cînd dorim să înțelegem cum lucrează mai mulți neuroni, dar și în acest caz se pot realiza modele. Personal, am pornit de la datele fiziologice ale retinei ochi-

lui unui crustaceu, Limulus. Animalul nici nu l-am văzut cum arată: biologii mi-au furnizat doar datele respective.

Este vorba de o colaborare tipică pentru bionică. Mai mult. Uneori electronistul și neurofiziologul lucrează la mii de kilometri depărtare — de pildă, primul la Madrid, al doilea la Helsinki! — cooperînd strîns și comunicîndu-și rezultatele pentru atingerea

Fascinantul model din fotografie al unei celule cerebrale — la o mărire de un milion de ori — sugerează extrema complexitate a sistemului nervos constituit din miliarde de astfel de celule. Poate mai puțin spectaculoase, dar mai interesante pentru ciberneticieni, sînt modelele matematice și electronice ale celulei nervoase. Despre asemenea cercetări ne vorbește prof. José Garcia Santesmases în articolul de față.

de formație diversă: fizicieni, matematicieni, biologi, fiziologi și ingineri, grupați în echipe de lucru eterogene. Tocmai aceasta a permis utilizarea unor tehnici variate și o abordare teoretică foarte diversă. De fapt, asistăm la crearea unei noi științe, bionica, ce studiază fenomenele biologice cu scopul de a crea — pornind de la ele — aparate și tehnici noi care imită anumite caracteristici ale ființelor vii.

E interesant de remarcat — continuă interlocutorul nostru — că încercările de a crea «modele» ale sistemului nervos sînt mult mai vechi decît se crede. Descartes nu-și închipuia oare că influxul nervos se transmite în organismul nostru prin mijlocirea unor fluide? Cît despre Newton, el asemuia excitația nervoasă cu vibrația optică. În secolul XVIII își face loc în știință conceptul de electricitate animală, și începînd cu această perioadă teoriile mecanice carteziene sînt înlocuite cu modele

în care propagarea semnalelor capătă un fundament electric. Pe la mijlocul secolului trecut, o dată cu Dubois-Reymond, Matteucci și Hermann, devin preponderente modelele electrochimice ale sistemului nervos, pentru ca în zilele noastre aplicarea unor discipline matematice abstracte (de pildă, algebra lui Boole) și a unor tehnici electronice rafinate (relee, diode-tunel etc.) să revoluționeze concepțiile și să deschidă noi perspective. Trebuie evidențiat și rolul crescînd pe care-l ocupă calculatoarele electronice în realizarea de modele neuronale. De fapt, tocmai acestea sînt cele trei tehnici de modelare caracteristice zilei de azi: matematice, electronice și simularea pe calculator.

UN ELECTRONIST STUDIAZĂ UN CRUSTACEU...

— Eu și colaboratorii — spune d. Santesmases — am studiat mai îndeaproape pro-

nu e „science-fiction“: ne apropiem de „ochiul artificial“!

Am auzit de rinichi artificiali, chiar de o inimă artificială, dar despre un ochi artificial? Ei bine, poate că aceasta va deveni posibil odată...

Cercetările științifice arată cît de greu de imitat este ochiul uman. Totuși, specialiștii sînt pe cale de a crea «modele» ale unor părți ale ochiului uman: retina, de pildă.

Se știe că această porțiune a globului ocular transformă lumina în impulsuri nervoase care, în final, reproduc în creierul nostru imaginea lumii înconjurătoare. Retina nu este doar un conglomerat de celule sensibile la lumină, ci chiar o parte din creier «împinsă» înainte de o tulpină subțire numită nervul optic. O mare parte dintre operațiile de prelucrare a impresiilor noastre vizuale se efectuează în retină înainte ca mesajele transmise să fie duse la restul creierului.

Așa ca este o mare realizare aceea de a fi confecționat un «model» care să funcționeze fără ca celelalte părți ale creierului să fie implicate — chiar dacă modelul respectiv este încă departe de a fi comblet.

Retina artificială a fost construită de un oculist britanic, dr. Kitt Pedlar, și un colectiv de electroniști canadieni din Manitoba.

Modelul cuprinde numai 2 500 celule sensibile, deci corespunde doar unei foarte mici părți a retinei umane, care conține mai multe milioane de «bastonașe» și «conurii» (denumirile științifice ale acestor celule). Celulele din modelul elaborat de dr. Pedlar sînt mici «așchii» de arsenit de galiu, un material care își schimbă rezistența electrică — deci poate trimite semnale — ori de cite ori o rază de lumină cade asupra lui. Acești receptori sînt legați împreună și schimbă semnale între ei de-a lungul unor căi modelate conform cu schema executată de electroniști după natură. La celălalt capăt, în spatele retinei artificiale, mașina semnalizează faptul că și recunoaște ceea ce «vede», de pildă: «vîd un triunghi care se mișcă de la dreapta la stînga».

În momentul de față se prepară o serie de scheme simple de acest fel pentru a fi recunoscute de retina artificială. Dar pentru ca să se execute o imitație completă — fie chiar o foarte mică parte din echivalentul uman — trebuie să se încorporeze o altă serie de circuite. (Merită amintit în acest context că școala de neurocibernetică românească a elaborat un model teoretic al unei retine care captează «semnale» luminoase și poate să recunoască anumite forme sau anumite caracteristici de formă.) Astfel, informațiile date și sortate de celulele sensibile vor putea, într-o primă etapă, să fie codificate în semnale în exact același mod în care informațiile ochiului natural sînt codificate înainte de a fi trimise de-a lungul nervului optic. Într-o a doua etapă aceste informații vor fi astfel prelucrate încît se presupune că anumite componente ale formelor complexe vor fi recunoscute. O dată ce această operație va fi efectuată, modelul electronic al unei părți a ochiului va imita aproape exact ceea ce se întîmplă cînd NOI vedem ceva — cel puțin pînă în momentul în care imaginea este trimisă de-a lungul nervului optic spre creier.

O etapă și mai complexă va fi să se încerce să se imite electronic ceea ce se întîmplă în însuși creierul uman, în centrele unde semnalele de la retină sînt tratate pentru a deveni percepții vizuale.

Astfel de cercetări vor putea produce, într-un viitor ceva mai depărtat, ochi artificiali pentru orbi. Pentru moment însă aceste modele electronice nu sînt concepute pentru a fi legate de un creier viu. Totuși, prin faptul că ele ajută la studierea aprofundată a procesului vederii, contribuie indirect la alte programe de cercetare al căror scop final este conectarea unor camere de televiziune, de un tip deosebit, la creierul viu.

celuiași obiectiv. În cazul de față, pornind de la datele furnizate de biolog, am simulat electronic reflexe condiționate care descriu, în linii mari, cum funcționează acel ochi. Numai că eu am lucrat doar cu câteva elemente. Pentru a imita cu adevărat crustaceul, ar fi trebuit să modelez o mie de unități receptoare, adică aproximativ cam tot atâtea câte numără ochiul de Limulus. O asemenea simulare pe cale electronică (în dispozitive analogice) ar fi scumpă și complicată. Aci ne vine în ajutor computerul: se pot modela pe un calculator electronic o mie de fotoreceptori și se poate simula tratarea informațiilor primite de aceștia. Calculatorul rezolvă apoi practic instantaneu ecuațiile complicate cu parametri variabili, care descriu procesele respective.

Nu trebuie dedus din spusele distinsului om de știință spaniol că o asemenea modelare slujește doar unor scopuri teoretice. Să indicăm doar una dintre aplicațiile posibile, care pare desprinsă din pana unui autor de romane științifico-fantastice dar care nouă ne-a fost expusă de un membru al Consiliului superior al cercetării din Spania, «profesor a la Facultad de ciencias de Madrid, director del Instituto de electricidad y automática». De data aceasta, totul a pornit de la o broască...

Ochiul broaștei este astfel construit încât detectează doar mișcarea insectelor, respectiv a obiectelor; dacă ele sînt de dimensiuni similare sau mai mici decît animalul, el se repede și încearcă, eventual, să le mănînce, ar dacă sînt mai mari, broasca fuge. Tot ce nu se mișcă, practic nu există pentru ea.

Natura a «lucrat» cu chibzuială: dispunînd de un volum mic (creierul broaștei) și deci de posibilități restrînsede «manipulare», ea a făcut ca prin vîz animalul să fie informat doar de ceea ce îi este strict util pentru supraviețuire. Or, este evident că tit pentru captarea hranei cît și pentru evitarea dușmanilor, cel mai mare interes îl prezintă ceea ce se mișcă, ceea ce e viu.

O «BROASCĂ» PE MARTE ȘI UN PARDESIU ÎN DULAP

Iată deci o problemă tehnică rezolvată magistral de «maica natură»: construirea unui receptor optic care reține doar ceea ce se mișcă. În laboratorul de instrumente electronice al prestigiosului Massachusetts Technological Institute — ne spune d. Santesmases — Luiz Suro și colaboratorii născuți să imite acest patent al naturii, lezvoltînd un model electronic al unor celule și conexiuni neuronale ale broaștei. Cercetările sînt în curs. Veți întreba ce aplicații ar putea avea ele. Gîndiți-vă că se trimite un vehicul pe planeta Marte, lebarcat de pe o rachetă, pentru a lua și transmite fotografii pe Pămînt. Fiecare gram n plus contează! Totul trebuie cîntărit și hibzuit cu grijă. Dacă noi am putea imita ochiul broaștei și construim un aparat de fotografiat care să înregistreze, pentru început, doar ce se mișcă — în fond este ceea ce interesează în primul rînd într-un necunoscut — aceasta ar fi o realizare ehnică remarcabilă.

Cercetările care modelează procesul vederii prezintă și un interes mai larg decît construirea unui dispozitiv tehnic sau altul, ricit de ingenios ar fi. Ele deschid perspectiva spre construirea de aparate care să recunoască formele. În prezent există «perceptoare» care învață să citească. Mai mult, le învață să recunoască o literă după o perioadă de «ucenicie». I se arată mașinii e o sută de ori litera P, de exemplu, comunicîndu-i-se: «aceasta este P», și după un timp, ca un elev conștiințios, mașina învață tera. Dar nu s-a creat încă o mașină care să izbutescă ceea ce un copil de trei ani realizează fără efort: să recunoască, de exemplu, un scaun... Pentru aceasta ar trebui un ou drum, o nouă idee — remarcă vizitor, încheiere, José Garcia Santesmases.

Închipuiți-vă ce perspective îmbietoare ar deschide omului dacă ar putea făuri automate care să recunoască forme complicate. De pe acum sînt construite analizoare izuale și sonore care fac posibile citirea de terale, «disecarea» și recunoașterea sunetelor vocii omenești. Dacă noua idee de care vorbea d. Santesmases ar prinde contur, am putea spune mașinii: «Adu-mi din dulap pardesiul cel verde...» Dar ne-am avîntat prea departe. Deocamdată, pardesiul cel verde trebuie să-l scoatem din dulap cu o mîna noastră. Nici nu e prea greu, de altfel. Ceea în sine este însă tulburătoare. Recunoașterea formelor — în sensul indicat de mul de știință spaniol — rămîne un patent naturii. Dar pînă cînd?

Cronică satirică

de Teodor MAZILU

AUTO-RECLAMA

Că reclama e sufletul comerțului, asta se știe, în această privință nu există discuție... Iar reclama nu e numai sufletul comerțului, ci și sufletul unor anumiți indivizi. El n-are răbdare să fie apreciat de alții, are grijă să-și facă singur reclama. Pînă te laudă alții, poți să și mori. Așa că și-a luat soarta în propriile lui mîini. Reclamă de toate nuanțele, de toate felurile, lucrează — cum se spune — cu toate armele. De la reclama discretă, elegantă, insinuantă, pînă la cea strigată în gura mare în mijlocul tîrgului.

Observăm că la unii indivizi autoreclama e folosită cu îndrăgire, ca cea mai bună metodă de a te impune... Dacă ar fi după el, nu s-ar sîi să-și lipească un afiș pe care să scrie: «Uitați-vă bine la mine... Eu sînt cel mai viril bărbat. Eu sînt cel mai respectabil cap de familie... Eu sînt cel mai temperamental amant...» Un asemenea individ se străduiește să-și transforme și înfățișarea, și gulerul cămășii, și zimbetul din colțul gurii, într-o convingătoare reclamă... De aceea caută să-și atragă atenția respectuos asupra marilor lui calități, să nu cumva să treacă ceva neobservat.

— Nu observi ce inteligent sînt?

Dacă n-ai observat de la bun început, nu dezarmează, o ia de la capăt, ca un comis-voiajor îndrăgît și experimentat, și mai face o dată remarcă aia care i se părea lui nemaipomenit de inteligent.

În momentele de acalmie, te trezești că rîde cu gura pînă la urechi... N-avea nici un motiv s-o facă, de-abia mai tîrziu dezlegă taina acestei prea spontane și prea largi bune-dispoziții. A rîs cu gura pînă la urechi ca să-ți dea posibilitatea să-i admiri dantura.

Dar individul nu-ți atrage atenția numai asupra danturii, cravatei și inteligenței... Asta ar fi prea pușin. El ține să-ți atragă atenția și asupra sensibilității lui, cu totul ieșită din canon.

— Ieri, cînd am văzut liliacul înflorit am plîns ca un copil. Mă crezi?

Ce să faci? Îl crezi, de ce să nu-l crezi?

Dar, ca un negustor cînstit ce se află, e gata oricînd să-ți facă proba, să-ți arate «pe concret» cît e el de delicat în fața frumuseților naturii.

— Cînd o să se facă frumos, mergem împreună la sosea... Ai să vezi cît de mult mă tulbură parfumul teilor...

De cîte ori iese în lume, individul lasă impresia că vrea să-și vîndă și zimbetul, dantura, conștiințiozitatea și virilitatea. A impresia că și-a scos caracterul la licitație. «N-aveți nevoie de un soț tandru? Nu doriți un bărbat viril? Nu vă interesează un prieten de nădejde?» Nu obosește să se tot laude, aduce argumente, invocă martori, cifre și date concrete...

...Săracul de el... Deși își face atîta autoreclama, tot nu reușește să obțină un preț mai bun...

mapamond '71

de Ioan GRIGORESCU

CÎRTIȚA

O cîrtiță cît scroafa și-a ridicat mușuroiul pe o fișie de pămînt dintre două rețele de sîrmă ghimpată. Asta se află în stînga maiestruoaselor Porti de Brandenburg, pe hotarul neconvențional dintre cele două jumătăți de Berlin, în vecinătatea fostului hotel Adlon a cărui rămășiță a devenit un fel de avanpost al garnizoanei de grăniceri. Dincolo de prima rețea de sîrmă ghimpată, o viață, dincoace de cea de-a doua rețea, altă viață. La mijloc, un fel de «no man's land», pămînt al nimănui, răzor de moșie hăcuită cu paloșul războiului, hotar între două lumi, rezervă pentru o fantomă pe care nimeni nu mai vrea să și-o revindică.

Căci mușuroiul acela de cîrtiță este fosta cazemată a lui Hitler, locul unde marile potentați al Reichului «pentru o mie de ani» (dar istoria nu i-a dat decît doisprezece) și-a pus capăt zilelor după ce a aruncat o ultimă privire prăpădului pe care îl adusese Germaniei. Din toată strălucirea de altădată, din măreția atît de ingenios regizată, din fastul și pompa zilelor de glorie, n-a mai rămas decît acest mușuroi de țărînă și moloz, ridicat ca o cocoșă de dromader dintr-un trecut dus pe pustii.

S-au scurs mai bine de douăzeci și cinci de ani de atunci, și încă nu s-a scris o relatare completă asupra ultimei zile din viața fîhrerului, care să fie unanim acceptată. Martorii oculari au cam fost înghițiți de pămînt, iar cei care au reușit să rămînă pe deasupra au uitat, ca prin minune, tot ceea ce au văzut. Cele mai autentice relatări ne sînt servite de la a doua mînă, dar, evident, de la una sigură, căci toate variantele puse în circulație au aceleași puncte de reper: înfrîngerea, dezastrul, decrepitudinea, măcelul, demența, Eva Braun, cununia, cianura, cîinele-lup, glonte, benzina, focul și fumul... Nu știu cît este în asta mit, nu știu cît a fost realitate. Unii se întreabă astăzi dacă Hitler chiar a existat cu adevărat. Cu cîțiva ani în urmă, pe ecranele occidentale a rulat un film cu titlul «Hitler? Nu-l cunosc!» — o anchetă printre adolescenți despre dragoste, viață, idealuri, pace, război, speranță. La un moment dat, aparatul de filmat — ascuns pentru a putea înregistra «pe viu» reacțiile eroilor — imprima pe peliculă nedumerirea comună tuturor tinerilor intervievați: «Știți cine a fost Hitler?»... «Hitler? habar n-am!», sau: «Nu-l cunosc!», sau: «N-am auzit de el!» Răspunsul cădea de fiecare dată incredibil, dezarmant prin franchețea lui, dovedind nu atît «apolitismul» tinerilor anchetați, cît o binemeritată lecție de istorie pentru destinul tiranilor. Era prima generație de după război. Erau fiii celor care purtau pe conștiința lor ștampila unui coșmar cu numele de Hitler.

N-am înțeles niciodată de ce unora le-a convenit să-l considere și să-l înfățișeze posterității drept un descreeierat, un isteric, o lepădătură, o jalnică otreapă cu cap de maimuță, un avorton, o caricatură. Ca și cînd, prin discreditația inamicului căruia i se contesta orice calitate intelectuală sau atribut uman, cineva ar fi vrut să-și diminueze în propriii ochi importanța victoriei cucerite cu milioane de jertfe. Asta le-a convenit mai mult apologeților lui Hitler, ca să-i proslăvească martiriul. Ei nu-i vedeau decît puterea de fascinație și de seducție, uluitorul talent oratoric, magnetismul capacității de a convinge prin încăpăținarea diabolică și perseverența tiranică în a-și atinge țelul, proprii numai marilor voînțe. Că tot edificiul lui construit pe ură și teroare, pe eșafodajul de cîrpă și carton al cultului personalității s-a prăbușit rușinos, de asta n-ar fi fost de vină decît ghinionul, oboseala și trădarea.

Prin dimensiunile sale, personajul este shakespeareian. Ca și lumea care l-a plămădit. Se voia pur, dar curtea lui era putredă. Se voia intransigent, dar trona numai pe bunul plac al puternicilor săi acoliți. Făcea paradă de viață lui de ascet, de sobrietate și austeritate, și pe asta i se construia cultul, dar în jur domneau corupția și desfrîul. Era vegetarian, nu bea, nu fuma, dar cîrăcii săi inventaseră crematoriile din lagărele de concentrare. Organiza manifestății de supraoameni în delir mistic și pas de giscă, și înființa uzine de acid cianhidric și fabrici de săpun din grăsimi umane. În viața intimă se voia fără pată. Avea o țitoare cu care n-a acceptat să se însoare decît în pragul morții, socotindu-se, pasămite, logodit cu Germania pe care o viola cu frenezie de șobolan, zi și noapte, într-un nestăvilul delirium sexualis. El era supremul, era absolutul, era icoana, era părintele, era milionul de statui, era creierul sacrosanct a cărui supraproducție oratorică trebuia obligatoriu citată în capul oricărei judecăți conformiste. Și altă judecată nu putea să existe. Prin lege. Prin glont. Prin jувăț. Prin gazare.

Deși doamna peste desfrîu se vroia, prin exemplul personal, necruțător cu orice abatere... descoperită. Atunci se dezlîntău cu o cruzime implacabilă dovedind o refulare care, dincolo de pasiunea pentru apărarea «cînstei» fasciste și a conveniențelor unei societăți care își făcuse din amoralitate morală, dovedea existența unei carențe grave, profund intime, ascunsă ca o cumplită rușine sau un neînduplecat blestem.

După 23 de ani, Lev Bezimenski a publicat faimosul «Proces-Verbal Nr. 12» cu privire la examinarea medico-legală a cadavrului lui Hitler, un corp mutilat de arsuri, descoperit într-o groapă de obuz din curtea cancelariei Reichului, exact pe locul acela unde acum se înalță mușuroiul de cîrtiță. Procesul-verbal este semnat de doctorul legist locotenent-colonel Șakaravaski, de anatomistul locotenent-colonel Kraievski, și de alți doi anatomisti-legiști, Maranz și Boguslavski. La capitolul «Caracteristicile anatomice ale corpului», acest raport asupra autopsiei cadavrului lui Hitler menționează negru pe alb: «c). Testiculul stîng n-a fost găsit nici în scrotum, nici în cordonul seminal în interiorul canalului inghinal, nici în micul baziș». În continuare, Bezimenski menționează interviul pe care i l-a luat profesorului Kraievski: «l-am vorbit atunci de o particularitate descoperită în timpul disecției cadavrului lui Hitler: absența unui testicul. În medicină, această anomalie se numește «monorhism»...» Literatura n-a vorbit pînă acum despre această anomalie anatomică a lui Hitler. Dar profesorul Hans Karl von Hasselbach, unul dintre doctorii lui, a declarat că «fîhrerul» a refuzat totdeauna cu încăpăținare să se supună vreunui examen medical prin acea parte a corpului pe unde își ascundea bărbăția. Era pudic. Și, mai ales, pur. Nu fuma, nu bea, nu se abătea de la morală căci nici nu prea avea cu ce, dar voia să creeze supraoameni.

Doamne, cum să scăpăm pămîntul de cîrtițele monorhiste? Căci noi nu ne vrem decît oameni. Fără «supra».

Cum se vede,
ploile de primăvară
pot fi vesele
și colorate...

Tricotaje la toate orele zilei, tricotaje la serviciu și seara, rochii tricotate, pantaloni și maxi-veste tricotate: destinul nostru stă sub semnul confortabilității tricotate.

MODA

În căutarea feminității pierdute

Nu, n-are rost să ne pierdem cu firea. N-are rost să filozofăm, acrite și complexate, că nu e moda sub oameni, ci invers... Nu merită să ne speriem de hidoșenia taioarelor stil «ocupație» și nici să deznădăjduim în fața pantalonașilor-șort, dictați de niște misogini parizieni drept modă supremă, chiar și pentru vîrstele și picioarele care ar fi astfel definitiv compromise. Să nu ne repezim să ne radem sprîncelele și să ne pictăm o inimioară violetă pe gură, și nici a da iama cu foartecele în maxi-ul cu greu încropit. Panta rei, ca să cităm clasicii, scumpe amice, totul se schimbă, așa-i norocul, totul se transformă în contrariul său în acest univers înșelător al modei alcătuit din nisipuri mișcătoare și renghiuri trăsnite. Față în față cu această modă bezmetică și zăludă, care cochetează perfid cu urîșenia și ne vrea cu orice preț lălii, sălcii, momii, într-un cuvînt antipatice, putem să ne îngăduim a zimbi cu superioritate, cu calm, cu liniște. Vă asigur. Argumentul: o colecție pe care am văzut-o în București mai zilele trecute, o colecție de *modă românească*, care circulă, la ora aceasta, prin țară, și care e semnată de Centrul de creație al UCECOM-ului. Centrul cu care ne-am mai ciondănit citeodată, căruia i-am mai reproșat uneori cite o breșă în gust, alteori cite o fisură în concepție. Gata: depunem armele polemicii; scoatem pălăria și declarăm că e cea mai frumoasă, cea mai armonioasă, cea mai rafinată colecție de modă pe care a prezentat-o vreodată acest grup de creatori. Exact în momentul în care moda lumii și-a pierdut capul și nu-și

...descoperă un rost pe lume, moda românească vine și-și spune (firește, îndrându-se în unele tendințe mari, atmosfera, în «aerul» modei interționale) un punct de vedere propriu, original, echilibrat. Zece-cincizece creatori, pe care modestia cesivă și spaima noastră de vedem li țin încă în anonim (deși bate că a venit vremea să lanșăm și noi un Cardin al nostru, că nu un Yves Saint-Laurent (tohton!), zece-cincisprezece creați, conduși (în sfârșit, am aflat nume!) de șefa creației, Maria

Florea, evident un specialist de gust și cu o bună vedere de ansamblu, au gândit ce «merge» la noi, pe silueta femeii de aici, pe condiția ei socială și profesională, pe stilul ei de viață. Extravanțele au fost ocolite, deși nu au lipsit pe ici, pe colo, câte un grăunte de sare, câte o iluzie, câte un șort strecurat sub o rochie maxi, câte un decolteu prelung, câte o bluză de o transparentă înșelătoare. Dar esențialul a fost, în această colecție, regăsirea feminității pierdute. A feminității unduitoare. A grației misterioase. Toate rochiile

▲ *Rochiile acestei veri vor fi — atunci când vom dezbrăca șortul?! — de o eleganță midi, feminină și cu imprimeuri gigante.*

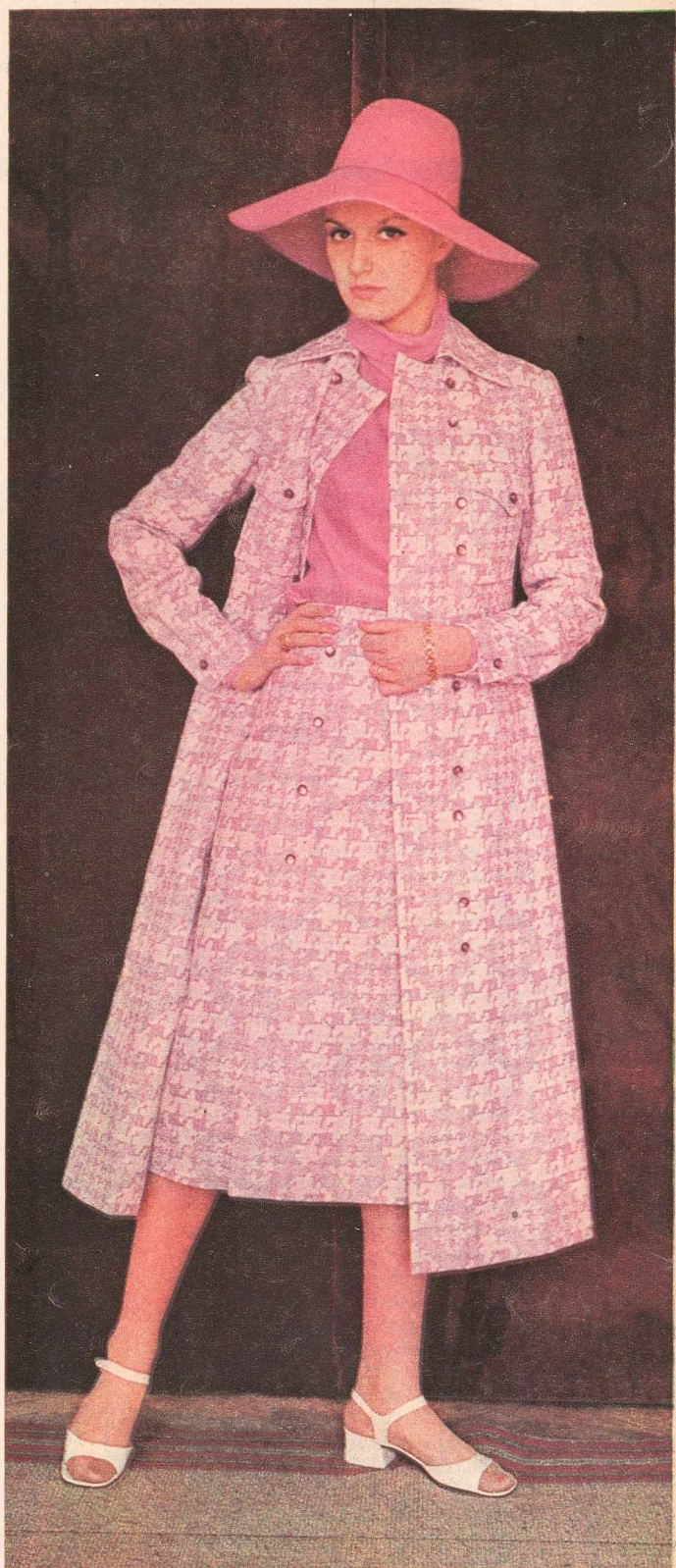
▲ *Pentru o seară elegantă, pentru gusturile mai temerare și, mai ales, pentru picioarele desăvirșite, merge și șortul (ușurel ascuns după o rochie maxi deschisă).*

acestei veri, din materiale fluide și vaporoză, din mătășuri care se preling moale pe corp sau din voaluri ce se rotesc, invoalte, precum o corolă, au jupe largi, cloșate, corsetele șnuruite, busturi mulate, minci romantice, toate au pe ele florile cîmpului, culorile cerului, prospețimea iernii. Pălării mari albe, cu borurile umbrind alene privirea, eșarfe fluturinde, tot ce am rivnit în anii geometriilor severe și ai croielilor aspre, totul ne-a fost redat pentru vara ce vine. Pînă atunci, în primăvara de față, vom fi practice, vom fi cochete cu măsură și ne vom simți perfect la îndemînă: în tricotate. În rochiile tricotate, în pantalonii lungi tricotați. În maxi-veste tricotate. În culori ce se topească rafinat unele în altele. În marouri combinate cu alb. În bejuri combinate cu roșu. În turcoaz amestecat cu albastru. Excelenta colecție de tricotate poate trezi apetituri vestimentare pantagruelice oricui și — ni se spune — poate împlini apetiturile oricui: semănate pe la toate cooperativele din țară, modelele create aici au șansa să încolțească, să dea roade, să difuzeze frumosul tricostat în masă. Oare chiar așa să fie?! Mare este Dumnezeu!

Primăvara aceasta vom purta, stimulate interlocutoare, redingote midi și taioare din țesături jacard. Superbe. Cu desene care amintesc așternuturile imperiale din damascuri orientale. Vom fi ca niște prințese înfășurate sobru în culoarea lunii și în jocurile de straturi din grădinile mirifice. Jacardul se va găsi după colț, la cooperativă, modelul, la croitorul dv. Iar seara, tot în ipostaze princiere, vom putea îmbrăca o rochie din dantelă albă, în stil Empire, sau o alta, cu șalvari — ascunși bine sub o rochie maxi, binișor despăcată — din voal negru. Mă rog, la alegere: poate chiar o alta, din jersey aurit de mătase. Vom merge la «Parcul trandafirilor» ori la sunetul și lumina de la vila Minovici și ne vom întoarce cu troleibuzul 82. Dar asta nu contează. Putem lua un taxi. Important e că ni se făgăduiește frumusețea rochiilor: pe scară largă. Important este că avem un punct de vedere ferm: și în modă. Important e trandafirul: cel roz, al dulcilor iluzii și, în sfârșit, poate și al realităților vestimentare.

Sanda DIMA

Fotografii de C. Haca

▲ *Țesătura subțire gen jacard deține, primăvara aceasta, supremația eleganței. Mai ales convertită într-un asemenea compleu de pardesiu-jupă.*

▲ *Maroul păstrează drepturile nuanței de suprem rafinament: chiar și când colorează o haină de ploaie.*

Silviu BRUCAN

orientul apropiat 1971

Evident, datele internaționale ale conflictului din Orientul Apropiat s-au schimbat în mod sensibil. Evoluția cea mai semnificativă s-a produs în politica Statelor Unite. Unii observatori o atribuie constatării făcute de președintele Nixon în vara trecută și anume că s-a creat acolo «primejdia unei confruntări americano-sovietice», urmată imediat de inițiativa de pace Rogers. Alții pun accentul pe conflictul izbucnit iarna aceasta între țările producătoare de petrol și puterile occidentale, subliniind că el a deschis Washingtonului ochii asupra gravității pierderii pozițiilor în țările arabe, inclusiv asupra dezavantajelor pe care blocarea îndelungată a Canalului de Suez le-a creat țărilor occidentale consumatoare de petrol. Intransigența la negocierile petroliere manifestată de Algeria și Libia este explicată de acești comentatori prin condiția Suezului.

Într-o lume interdependentă ca cea a noastră, factorii politici se înlănțuie atât de strâns cu cei economici încât simbioza celor două ipoteze pare soluția cea mai bună. Inițiativa diplomatică a guvernului egiptean, axată pe redeschiderea Canalului de Suez, a găsit de aceea un ecou extrem de favorabil în capitalele occidentale. Oricum, vizita ministrului de externe israelian, Abba Eban, la Washington a marcat, dacă mai era nevoie, mutația intervenită în politica americană. Secretarul de stat Rogers a mers chiar atât de departe încât s-a declarat pentru restabilirea frontierelor din 1967 între Israel și R.A.U., cu excepția retrocedării teritoriului Gaza și cu condiția unei zone demilitarizate în Sinai. Vădit inspirat de aceeași sursă, James Reston avertiza Ierusalimul că «poate avea sprijinul și garanțiile Statelor Unite sau poate insista asupra unor cîștiguri teritoriale substanțiale, dar nu poate avea și una și alta» — un limbaj cam neobișnuit între cele două capitale și cu atât mai puțin folosit în «New York Times».

La Londra, evoluția este similară, iar la Paris ea s-a produs mai de mult, cauzele fiind tot petrolul și interesele strategice.

Problema care se pune acum este dacă misiunea ambasadorului Gunnar Jarring are șanse mai mari de succes, ținând seama de noile date internaționale ale problemei. Recenta declarație a lui Abba Eban că Jarring va trebui să angajeze acum discuții «detaliate și concrete» între Israel și R.A.U. pe baza pozițiilor celor două părți și nu a unor condiții prealabile ar putea să constituie un indiciu că la Ierusalim începe să se înțeleagă că menținerea unei poziții intransigente comportă riscul izolării internaționale.

Adevărul este însă că în cauză nu sînt numai două părți și că dacă este vorba de discuții «detaliate și concrete», ele angajează și Iordania, Siria și mișcarea palestiniană. Ceea ce, evident, complică problema.

„MARA

Ceea ce vedeți în aceste imagini sînt doar cîteva secvențe din filmul acțiunilor masive de protest ce a avut loc cu o vîrșă de timp în urmă la Bruxelles în zilele cînd Consiliul ministerial al C.E.E. delibera intens și agitat în clădirea «Charlemagne» pentru găsirea unei căi de ieșire din impasul grav, creat în jurul prețurilor agricole pentru 1971. Peste 100 000 de producători agricoli veniți din țările membre ale Pieței Comune au demonstrat vehement, în numele lor și al milioanei de țărani din Europa occidentală care se văd frustrați de drepturi și loviți în interese

Aspect de la luptele de stradă care au avut loc în orașul asediat de 100 000 producători agricoli veniți să opună un categoric NU! politicii agricole a Pieței comune.

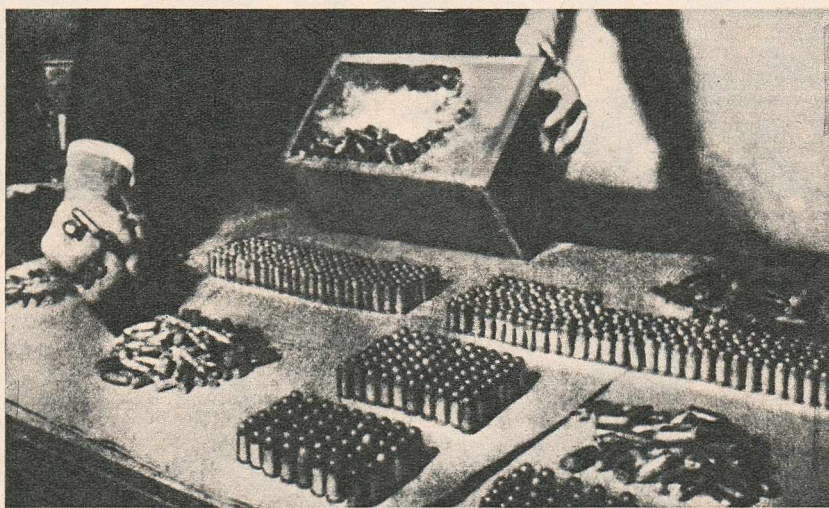
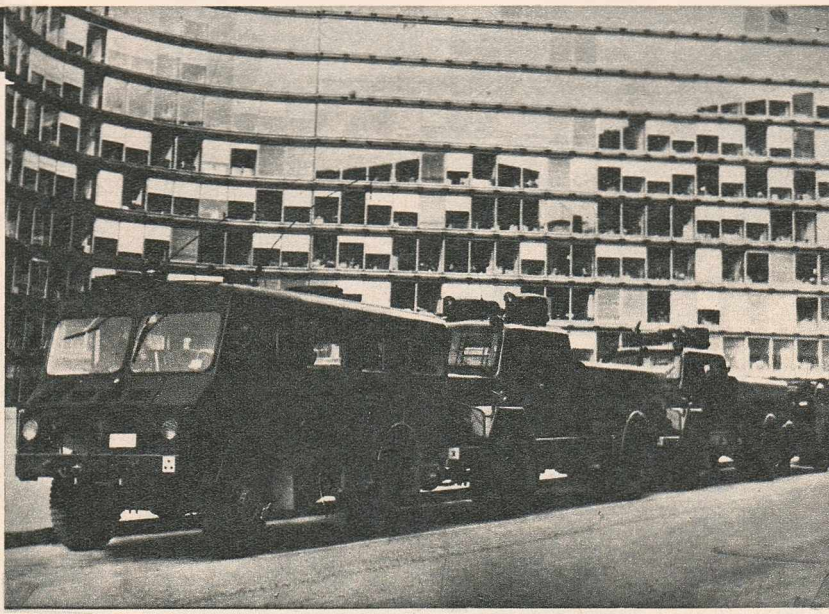

Mulțimea adunată în piața de lângă Gare du Midi asistă la aprinderea rugului ce simbolizează spulberarea oricăror speranțe în miracolul redresării promis de exponenții politicii «Europei verzi».

MINIEI

or vitale prin jocul funest al integrării griculturii în cadrul așa-zisei politici omunitare. Sub presiunea maratonului miniei, care a luat aspectul unei «răscoa-șă fărănești» — cum apreciază ziarul arizian «L'Aurore» — participanții la reuniunea ministerială prezidată de fichel Cointat s-au văzut siliți să reurgă la un compromis de ultimă oră, ompromis fragil care, departe de a une capăt nemulțumirilor acute ale roducătorilor agricoli răzvrățiți, nu ce decît să adîncească criza comuni-ară.

oliția și jandarmeria belgiană s-au aflat în ermanentă stare de alarmă în fața clădirii «Charlemagne», iar unitățile motorizate au intervenit pentru a-i împrăștia pe manifestanți.

În cadrul amplelor acțiuni întreprinse de poliție și armată pentru descoperirea asasinilor celor trei militari englezi și a autorilor unor recente acte de sabotaj au fost operate numeroase descinderi și percheziții — cu prilejul cărora a fost descoperit, printre altele, depozitul de muniții pe care vi-l prezentăm.

Izbucnirea violentă a noilor tulburări dovedește netemeinicia raționamentului potrivit căruia prezența în Ulster a unui număr mai mare de trupe britanice ar fi de natură să potolească spiritele.

Curcile de dreapta au încercat să acrediteze ideea că asasinarea a trei soldați britanici ar fi fost opera unor elemente aparținând organizației catolice ilegale IRA. Observatorii avizați consideră însă că este vorba de o provocare deliberată a grupării teroriste a extremiștilor protestanți «Voluntarii Ulsterului», în scopul de a determina înăsprirea represiunilor împotriva luptătorilor pentru drepturi civile. Pînă una alta, poliția înarmată patrulează pe străzi și șosele «pentru restabilirea liniștii și ordinii».

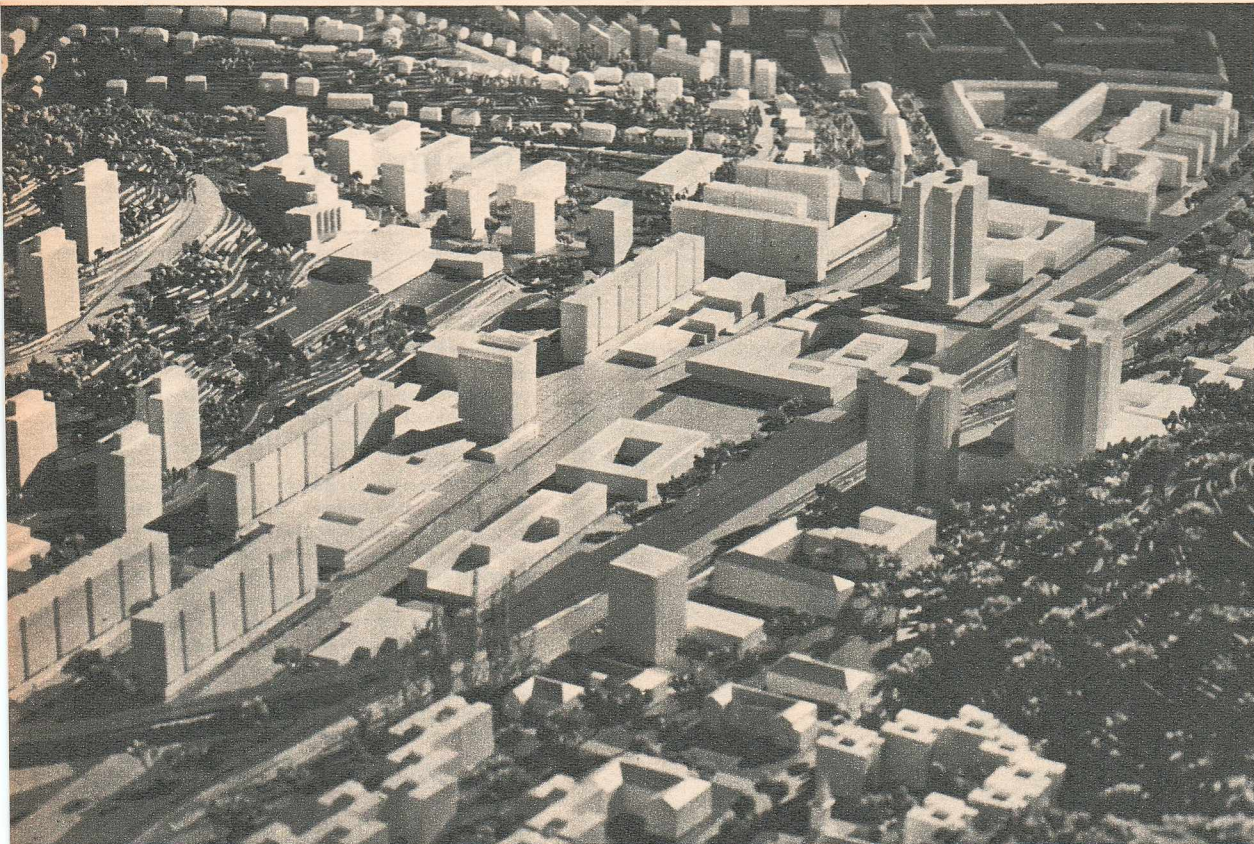
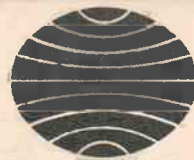
ULSTER:

nodul gordian

Noul prim-ministru al Irlandei de Nord, Brian Faulkner, singurul om politic pe care Westminsterul «l-a acceptat fără rezerve» (Financial Times), este investit cu o misiune de extremă dificultate. Nici cei mai optimiști observatori nu se hazardează să pună însă semnul egalității între instalarea noului premier și soluționarea crizei Ulsterului.

Istoria saturată de ură, discriminare și explozii de violență a celor doi ani de guvernare ai fostului premier, Chichester Clark, ca și evoluția ultimelor evenimente — începînd cu asasinarea celor trei militari britanici și sfîrșind cu schimbarea de guvern — demonstrează că în Ulster rădăcinile crizei acute — economice, politice, sociale — ating adîncimi ce depășesc cu mult limitele așa-zisului război religios. În Irlanda de Nord nivelul de trai scade continuu, proporția șomajului e de două ori mai ridicată decît în restul Angliei, criza de locuințe are un caracter endemic, măsurile timide întreprinse în favoarea acordării unor drepturi de care ar beneficia minoritatea catolică se dovedesc — sub presiunile dreptei unioniste — ineficiente. Se apreciază că singura cale de înlăturare a situației explozive care ar putea oricînd degenera în criză constituțională sau război civil este «tăierea nodului gordian» — aplicarea unor reforme economice care să determine dezvoltarea Ulsterului, crearea unui climat politic pentru lichidarea discriminărilor la care este supusă minoritatea catolică.

comori dispărute...

Doă tablouri de o excepțională valoare au fost furate de la muzeul Palazzo Vecchio din Florența. Este vorba de «Madona cu pruncul» (stînga) a pictorului renescentist Masaccio și de «Portretul unui gentilom» (dreapta) datorat pictorului flamand Hans Memling. Cele două lucrări au fost sustrate dintr-o sală închisă publicului de mai mult timp, dar ușor accesibilă.

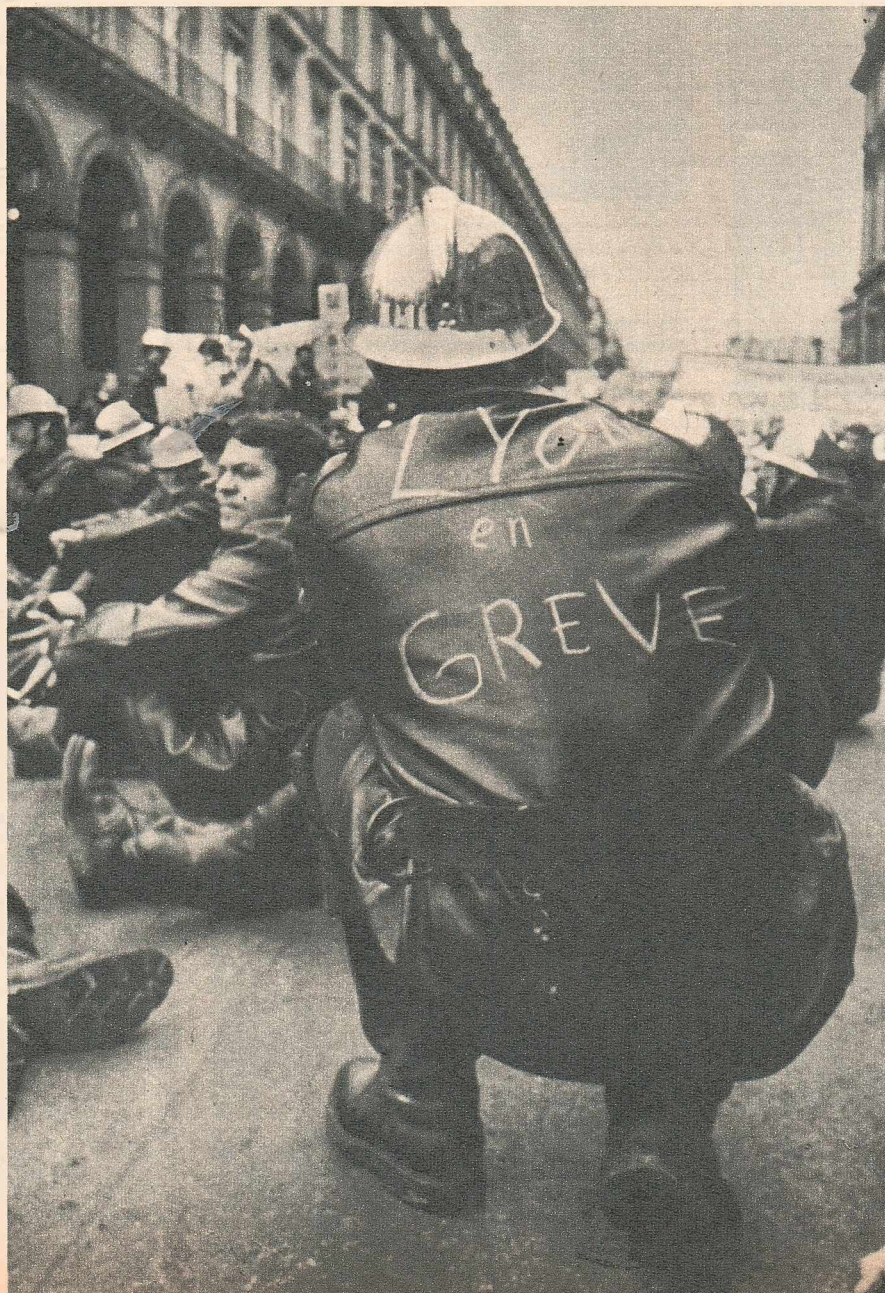
Orașul acesta care, ca multe altele, a avut de suferit de pe urma războiului va fi reconstruit, ca multe altele din Republica Populară Ungară.

În întîmpinarea celei de-a 26-a aniversări a eliberării Ungariei de sub jugul fascist, întreprinderea maghiară pentru planificarea construcțiilor de locuințe «Lakoterv» a elaborat numeroase și variate proiecte de blocuri și vile, unele dintre ele fiind deja aprobate și date în lucru. Fotografia, ce ne provine de la Agenția de presă ungară M.T.I., redă, într-o machetă sugestivă, imaginea zilei de mîine a orașului Salgótarján.

salgótarján – mîine

o cursă de șoareci

i-a fost oferită autoarei piesei cu același nume — celebra Agatha Christie — la premiera spectacolului de la Paris, pentru care «regina crimei» a sosit special din Londra, în ciuda celor 80 de ani ai săi.

chestiuni arzătoare pentru... pompieri

O imagine oarecum inedită. Nu pentru că înfățișează o grevă, ci pentru că pe pompieri ne-am obișnuit să-i vedem mai mult în luptă cu flăcările. Dar de astă dată chestiunile arzătoare pentru pompierii francezi — ai căror reprezentanți s-au adunat la Paris din toate colțurile țării — sînt mărirea salariilor și adoptarea unor măsuri care să le asigure securitatea.

din exterior. Furtul pare a fi fost opera unor «specialiști de înaltă calificare» care n-au lăsat nici un fel de urme, profitând de marele flux de public în această galerie particulară, într-o perioadă când personalul muzeelor de stat se afla în grevă. Alături de poliția italiană a intrat în acțiune și Interpolul.

...comori regăsite

Nu în virtutea vreunei legi a compensațiilor, ci datorită unei simple coincidențe — și a faptului că pământul Italiei mai rezervă încă multe și mari satisfacții căutătorilor de comori arheologice — exact în zilele când presa anunța cu titluri mari furtul de la Palazzo Vecchio, săpături efectuate în localitatea Miseno scoteau la lumină o operă de artă de mare însemnătate a culturii antice — părți din frontonul unui templu al Augustaelor (dedicat cultului împăraților romani) pe care apar chipurile sculptate a doi patricieni.

momentul de panică

Un scurtcircuit a provocat explozia câtorva becuri. Cuiva, speriat, din preajmă, i-a scăpat strigătul: «Stadionul se prăbușește». A fost de ajuns pentru ca, în clipele de panică ce au urmat în tribunele stadionului «Mangabeira» din orașul brazilian Salvador (capitala statului Bahia), cinci persoane să-și piardă viața și alte două mii să fie rănite.

cronica de trei secunde

MUZICA (I)

Trei sute de ziaristi — oameni de felul lor sceptici și degustați de senzational, precum cofetarii de savarine, dar trei sute! — s-au adunat la Paris pentru a sta de vorbă cu d-na Rose Mary Brown, pianistă engleză trecută de prima tinerețe, posesoarea a unui talent despre care nu se știe prea multe dar nu contează, fiindcă nu pentru asta ne-am adunat. D-na Brown a sosit cu o întârziere de o oră având în vedere că Beethoven, chiar în ziua aceea, i-a vorbit pe larg de-o simfonie care-l obsedează. D-na Brown discută cu geniile dispărute, de la vârsta de 7 ani. Atunci i-a apărut în cămăruța ei, într-o șeară, Franz Liszt. Liszt — după o lungă absență — a revenit în ziua când d-na Brown a devenit văduvă. După Liszt, a urmat vizita lui Schubert care i-a comunicat d-nei partea finală a «Neterminatei», a sosit Rahmaninov — zgârcit în cozerie, dar foarte scrupulos în afaturi de ordin pedagogic — Mozart n-a venit decât de două-trei ori, totuși a venit, mult mai familiar s-a dovedit Chopin, într-atât de familiar încât în plină discuție i-a atras atenția d-nei Brown că în baie are loc o veritabilă inundație, lica d-nei uitând robinetul deschis. «I-am admirat grija pentru detalii atât de minore și după aceea, în discuțiile cu el, m-am simțit în largul meu, mai ales că Frederic vorbește o engleză perfectă»

MUZICA (II)

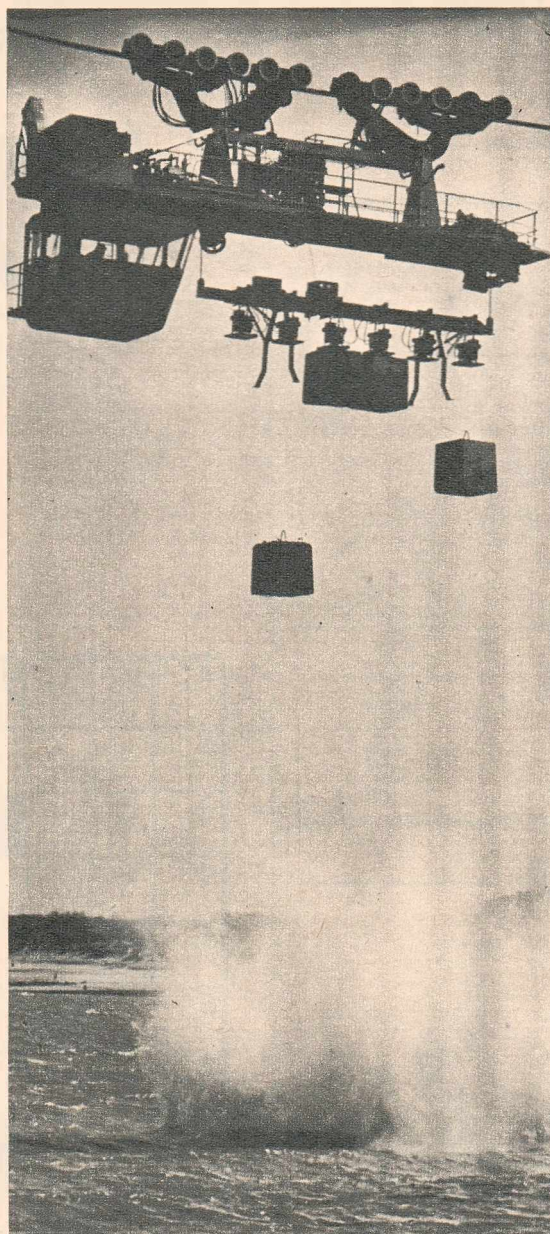
Că «eșantioanele muzicale» aduse de pe lumea cealaltă nu sînt de loc capodopere necunoscute, că d-na Brown însăși pare a fi o pianistă mediocră, după spusele specialiștilor, că ea însăși recunoaște: «Nu sînt sigură de talentul meu excepțional» — toate acestea mă încintă. Ele nu dovedesc altceva decât că d-na Brown e normală și nu minte. De aceea, pentru mine are o mare valoare de adevăr revelația ei precum că Beethoven are azi 35 de ani și că în general toți strămoșii noștri de acolo arată mult mai tineri decât în clipa dispariției lor de pe pământ. Liszt i-a explicat foarte frumos:

— La noi nu există nici boli, nici îmbătrânire. Sîntem mai frumoși și mai dezinvolți ca niciodată.

Exact ce-mi închipui și eu, acum, tîrziu, foarte tîrziu, îmbătrînit, tatuat și ridat printre știrile lumii, cu degetele murdare de cerneala tiparului lor, zilnic lovit de amintirea acelei nopți cînd Liszt intrase în camera mea, privindu-mi degetele albe, demult, în urmă cu 30 de ani, cînd se așeză la pianul meu și începu să-mi cînte sonata în do de Beethoven cu care mă canoneam, iar eu îi trîntii, într-un acces de pubertate, capacul pianului peste degete, degustat de atîta muzică și chemat tainic, ca în vis, de mirifica perspectivă a unei vieți în trei secunde.

Radu COSAȘU

Agenda

Noul prim-ministru al Turciei, NIHAT ERIM, exponent al Partidului republican al poporului, a ținut să precizeze, cu prilejul constituirii cabinetului său, că schimbarea de guvern nu va afecta actuala politică externă a țării și că principalele obiective urmărite pe plan intern vor fi: restabilirea liniștii în țară, măsuri în domeniul agriculturii, educației și fiscalității.

Prevalindu-se de faptul că în alegerile generale care au avut loc (în decembrie 1970), Liga Awami a obținut victoria categorică în Pakistanul de Est, președintele acestui partid, MUJIBUR RAHMAN, a hotărît să proclame unilateral independența regiunii de est a țării, ceea ce a declanșat o criză politică acută și lupte violente între trupele guvernului central și unitățile militare și de poliție est-pakistaneze. Ulterior s-a anunțat la Dacca revenirea situației la normal.

«Pentru a obține pacea, trebuie să revenim la frontierele dinainte de 1967». Aceasta este convingerea fermă exprimată de fostul prim-ministru al Israelului, DAVID BEN GURION. Pornind de la ideea că în prezent «pacea, pacea adevărată» este necesitatea primordială pentru țara sa, experimentul om politic a subliniat într-un interviu acordat săptămînalului american «Saturday Review» că necesitatea reală constă în pacea reală cu vecinii arabi ai Israelului, în încrederea și prietenia reciprocă.

Problema aderării Angliei la Plata comună continuă să se mențină în sfera pertractărilor și incertitudinilor. După recente tratative de la Bruxelles și după aminarea repetată a discutării problemei, presa occidentală încearcă să deslușească sensul unor declarații nuanțate făcute, într-un dialog indirect, de Geoffrey Rippon și MAURICE SCHUMANN. Spre deosebire de optimismul ostentativ arborat de reprezentantul Marii Britanii, ministrul de externe francez, vădit mai prudent, a declarat că n-ar fi exclus ca Anglia să fie admisă în C.E.E., dar desigur la o reuniune viitoare...

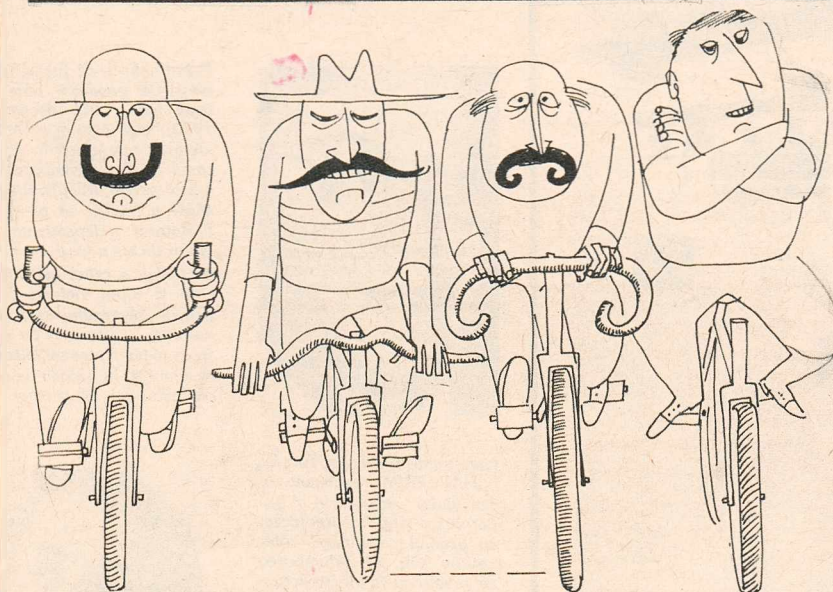

Recrudescența provocărilor fasciste în Italia este pusă în legătură cu un plan ocult al extremei drepte în vederea subminării actualului regim republican. O anchetă inițiată la sfîrșitul anului trecut a făcut să iasă acum la iveală firele unui complot de mari proporții avînd ca protagonist pe unul dintre exponenții de vază ai regimului fascist mussolinian, prințul VALERIO BORGHESE. Fugarul este urmărit acum de poliția italiană și de Interpol.

UMOR

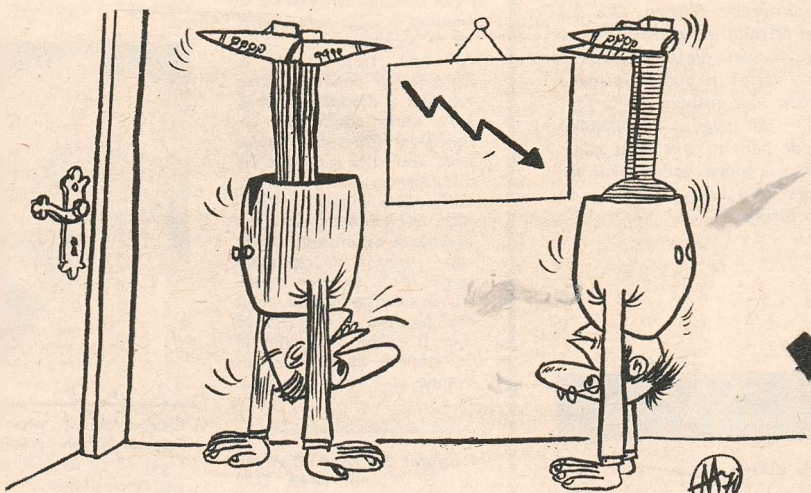
CIK DAMADIAN

ADRIAN ANDRONIC

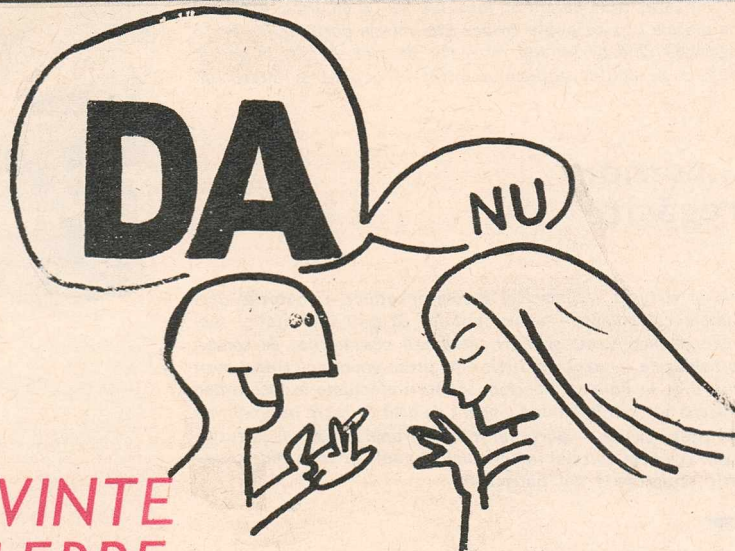
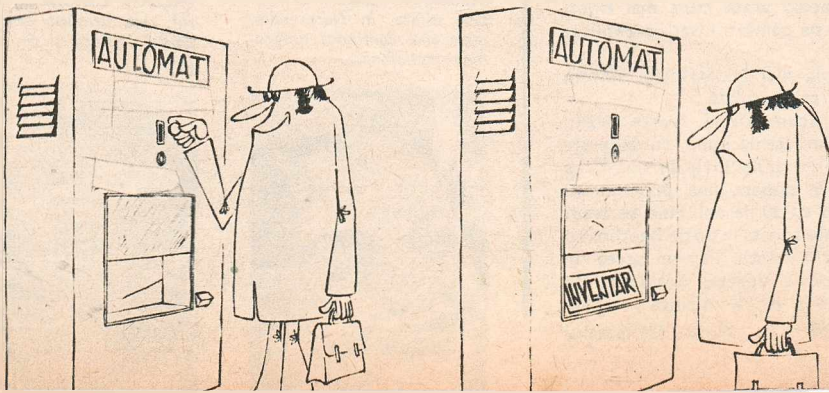

— Nu vă supărați, imi permiteți s-aprind și eu?...

— Nu trebuie să ne facem griji, tov. director. Totul depinde de unghiul din care privești lucrurile!!!

ANTON DRAGOȘ

CUVINTE
CELEBRE

1	C	2	E	3	Z	4	A	5	R	6	7	P	8	I	9	C	10	11	12
2		S	A	C						H	O	R	A	T	I	U			
3	C	O	B					H	E	R	O	D	O	T					
4	E	P						U				S	I	N					
5	R			G	A	G	A	R	I	N									A
6								O						A					
7																			
8																			
9	A	G																	
10																			
11																			
12																			

ORIZONTAL: 1) Cine a spus: «Veni, vidi, vici», adică «Am venit, am văzut, am învins» — Dramaturg francez, autorul atorismului: «Cine se crede bun la toate, adesea nu-i bun la nimic» (Louis Benoit). 2) Rivalitatea dintre fiii gemeni ai acestui personaj biblic, a generat expresia «A se vinde pe un blid de linte» — Poet latin, autorul cuvintelor «Dulce și frumos este să mori pentru patrie». 3) Culegere de legi — A fost poreclit «părintele istoriei». 4) Filozof antic grec al cărui principiu filozofic a fost formulat de poetul latin Lucrețiu astfel «Din nimic, nimic» — Piept. 5) Primul pilot cosmonaut, denumit de un ziarist «Columbul cosmosului» — Pofțim. 6) Ode! — A tăia în bucăți mici — Păun... celebru. 7) În viitor! — Interjecție... în plic! — Lichid. 8) Volum — Lăcomia de avere și prostia acestui rege al Frigiei au generat expresia «Aurul și urechile lui...» — În birlog! 9) Argint — Întreg — Existenți. 10) Una dintre cele două zeițe pe care romanii le numeau «Mamă care te hrănește» (Alma mater) — Soția lui Iason, al cărei nume semnifică femeia crudă, înclinată spre fărâdelegi. 11) Cultivator de in — Scriitor francez, autorul cugetării «Vorba e de argint, dar tăcerea e de aur» (Antoine). 12) «Cred, pentru că e absurd», paradox celebru provenit de la acest teolog latin — Ene!

VERTICAL: 1) Ilustrul orator roman care deplîngea moravurile vremii sale: «O, tempora! O, mores!» — Istoric latin care spune «O moarte demnă este mai frumoasă decît o viață rușinoasă». 2) Fabulist antic grec care a lansat expresia «Strugurii sînt acri» — «Butoiul lui...», adică al faimosului căutător de oameni cu lumina... 3) Roman în care Voltaire scrie «Prima lună de căsătorie e luna de miere, iar a doua, luna de pelin» — Teme! — Distins (fig.). 4) Unealtă casnică — Scriitor și om de stat roman al cărui nume semnifică omul înțelept și patriot — Al treilea. 5) Scriitor francez, autorul cuvintelor «Adesea femeia e schimbătoare» — Bătrîn. 6) A formulat axioma «Totul curge» — Rele! 7) Orificiu în piele — Raită — Zeci de sute. 8) A risipi — E cineva și nu prea e... 9) Sclavă la vechii turci — Oraș în Franța de rău augur pentru Napoleon al III-lea. 10) Fără accent — În cap! — Atmosferă. 11) Rînduială — După dezastrul de la Berezina a spus: «De la sublim la ridicol nu-i decît un pas». 12) E pe ducă! — Autorul replicilor celebre: «Aveți puținică răbdare»; «Sînt cestiuni arzătoare»; «S-avem și noi falșii noștri» etc.

Nicolae IONESCU

Dezlegarea jocului «PĂCĂLICI!», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) TRAPA — AVAT. 2) RAMASAGURI. 3) ITACA — R — SC. 4) SAGA — COPIL. 5) ACELEA — L — U. 6) ILA — REALI. 7) TRI — CURSA. 8) RE — NAS — ABA. 9) U — IADES — IV. 10) CACEALMALE.

carte

o În aceste îndoliate rinduri la moartea lui Perpessiciu, penia ne îndeamnă încăpăținat să subliniem sentimentul de mare tonicitate pe care-l radia prezența acestuia cărurar de seamă al culturii noastre. Dintre atitea nobile trăsături ce-i defineau personalitatea, generozitatea era esențială. O generozitate care i-a mobilizat toate strălucitele sale resurse. Ea, organica sa generozitate, l-a împins pînă la devoțiune să-și închine viața superioarelor interese ale literelor românești. Incredibilă, uriașă muncă pe care a depus-o la editarea operei lui Eminescu și definitivarea pentru marea disponibilitate a personalității lui Perpessiciu. Istoric și critic literar, ziarist și poet, în toată plurivalența sa activitate de muncitor cu condeiul, Perpessiciu rămîne una din cele mai umane figuri ale spiritualității noastre.

o Dintr-un interviu cu scriitorul Marin Preda, directorul Editurii «Cartea Românească», publicat în ziarul «Știința», aflăm că în programul de întîmpinare a semicentenarului P.C.R. al editurii se găsește și reeditarea unor volume de proză precum: **Desculț** de Zaharia Stancu, **Bietul Ioanide** de G. Călinescu, **Șoseaua Nordului** de Eugen Barbu, **Păsările** de Alexandru Ivasiuc, **Îngerul a strigat** de Fănuș Neagu, **Francisca** de Nicolae Breban, **nuvele** de D.R. Popescu, Ion Băieșu, Ștefan Bănuțescu.

o Poetul distins, eseistul elevat, talmăcitorul liric avizat, Vasile Nicolescu semnează la Editura Eminescu cartea de versuri **Clopotul nins**. Asupra acestei cărți care închide între copertele ei persistente, ca într-o scoică, melodiile de inefabile purități ale unor poeme trecute, deopotrivă, prin filtrul sensibilității și intelectului, se va reveni într-un viitor număr al revistei noastre.

o La Editura politică a apărut **Frontul invizibil** de Nicolae Minei, carte în care ni se relatează, cu talentul cunoscut și recunoscut de publicist al autorului, «secvențe» din lupta serviciilor secrete de pe «frontul fără tranșee» din timpul celui de-al doilea război mondial.

o Celebrele proze ale lui Prosper Mérimée, precum **Carmen**, **Colomba**, **Mateo Falcone** etc., sint adunate în volumul **Tamango**. Traducerile sint semnate de Al. O. Teodorescu, Virgil Teodorescu și N. Budurescu (Editura Univers).

o Victor Săhleanu: **Nobila aventură a științei**. Eminentul om de știință — care s-a dovedit a fi cu «Poemul didactic», nu demult apărut, și un fervent al frumosului artistic — meditează în concise eseuri asupra complexelor relații dintre societate și știință, dintre omul timpului nostru și impetuoașă dezvoltare a cuceririlor științifice (Editura Albatros).

o La Editura Minerva (seria Arcade) a apărut un volum de **Poezii** de V. Alecsandri.

o La Editura Academiei, sub egida Academiei de științe sociale și politice — Institutul de cercetări juridice, semnalăm apariția volumului **Rezervele la tratatele internaționale** de Erwin Glaser.

cinema

o **Gala filmului italian** s-a sfîrșit, dar nu și excesiva atenție acordată unor pelicule italiene submediocre, existente pe ecrane în această săptămînă:

o **Cei trei care au speriat Vestul** (Titlul original: «Merg, văd și împușc»). Poncifurile westernului dovedesc încă o dată că nu se lasă parodiate de oricine. Regia — Enzo G. Castelmarini. Interpreți — Antonio Sabato, John Saxon, Frank Wolff, Agata Flori, Leo Anchoriz și campionul mondial de lupte libere Hercules Cortez.

o **Adio, Granada**. Poate cu zece ani în urmă un film — fie și stupid — cu Claudio Villa ar mai fi spus ceva iubitorilor de muzică ușoară. Astăzi însă și mai greu să-l vezi și să-l ascuți pe cel care se încăpățînează să țină piept lui Al Bano, Gianni Morandi, Massimo Ranieri și altora mai nou veniți. Regia — Marino Girolami. În alte roluri — Susanne Martin, Maria Cuadra, Raimondo Vianello, Anita Durante, Massimo Bernardi.

o În ciclul de filme «Tineretul și problemele epocii», organizat — alături de alte manifestări cinematografice — pe timpul vacanței de primăvară, pot fi revăzute citeva filme care, la vremea lor, au fost bine primite: **Secerișul verde** (cu Danny Saval), **Adevărul sfîrșit al războiului**, **Podul, Dragostea lui Alioșa**, **Diminețile unui băiat cuminte**.

o Mari actori pe ecranele noastre: **Audrey Hepburn**, **Cary Grant**, **James Coburn** (Șarada), **Anthony Quinn**, **Anna Magnani** (Secretul din Santa Vittoria), **Marlon Brando** (Omul din Sierra), **Inna Ciurikova** (Începutul), **Toshiro Mifune** (Ultimul samurai).

o Kirk Douglas, Marlène Jobert și Tom Courtenay vor fi parteneri într-un film de aventuri intitulat **Prinde-mi un spion**.

Danny Saval

disc

o Încă o imprimare din «seriul» **Gică Petrescu**. Doi compozitori dintre cei mai populari, Temistocle Popa și Vasile Veselovschi, furnizează materia primă: «Cine știe a iubi», «Undeva, pe-o stradă mică-n București» de Temistocle Popa și «Dac-asa ti-e dat» și «Cîntecul drumușului» de V. Veselovschi (EDC-10 164).

o **Doina Spătaru** se înfățișează cu un nou dar oferit «fan»-ilor ei. «Aștept» — rock moderat de Ion Cristinoiu, «Toată viața ești tînăr» — vals (bine că-i și așa tot «moderat»), «la-ți florile ti e du» — soul de Camelia Dăscălescu și «Stai tînește pe loc» — slow-rock de Noru Demetriad. Acompaniază orchestra Bebe Prisada și orchestra de muzică ușoară a RTV, dirijor Sile Diniș (45 — EDC — 10 160).

o Într-o viziune grafică foarte atrăgătoare, coperta colecției «4 slagăre mondiale» (oare colecție să

fie?) ne îmbie însă mai ales prin titluri și interpreți: «L'Oriente» și «L'Arca di Noe» de Sergio Endrigo, «In the Summertime» de Mungo Jerry și «La lontanaza» de Domenico Modugno. Nici soliștii nu-s mai prejos: Margareta (se știe care), Jean Păunescu, Alex. Sălăjan, Octav Zemlicka, Doina Spătaru. Ba le mai cîntă și pe englezește și italienește. Și chiar bine! (EDC-10 183).

plastică

o **Pictura Margaretei Sterian** cumulează sentimente suave, melancolii, memororii. Lumea artistei e în primul rînd o reconstituire lirică, fertilizată de o fantezie abundentă, de aceea e posibilă pendularea între puritatea unui vis și realitate, între atmosfera de basm percepută într-o cromatică feerică ca la Chagall și expresionismul care aspiră spre simbol. O pictură peste care planează «dulcea pasăre a tinereții» (Apollo).

o **Compozițiile lui Fred Micoș** ne descoperă o grafică savant elaborată, o sinteză de inteligență și sensibilitate, adeseori de invenție tehnică («Grădina Hesperidelor», «Cascada»), subjugată unui decorativism agreabil (Apollo).

o Tot la Apollo expune lucrări de ceramică **Constantin Bulat**. Fără să caute prețiozități de angobă sau smalțuri, ceramistul e preocupat, în primul rînd, de crearea unor forme sculpturale.

o **Victor Timofte** descompune spațiul și obiectele cu pasiunea unui analist. Formele amintesc pe cele ale lumii sensibile dar pictorul le lasă pradă hazardului, sintaxa e ambiguă, de aici, poate, și farmecul investigației privitorului care trăiește de fiecare dată o aventură cîntînd să recompună fragmentele dispersate (Amfora).

o Cînd cotidianul nu-i oferă ineditul sau pitorescul, artistul fotograf **Szazs Adrian** apelează la artiștiile tehnice, de laborator. Totuși sensibilitatea artistului e mai productivă cînd explorează chipul omului sau strada unde se află adevărata sa vocație (Galeriile de artă fotografică, Brezoianu 23).

teatru

o **Voichita** (Teatrul Giulești): baladă populară transpusă scenic în coproducție Teatrul Giulești — Casa de cultură a studenților, spectacol surprinzător, ce se dorește «total», împletind versul popular (adaptare: Radu Rupea) cu dansul modern și muzica. Cincisprezece studenți, conduși de fantezia gravă a regizorului Mihai Maxim, student în anul IV la Politehnică, vizualizează în dans poezia răscolitoare, comunicată nouă cu fior tragic de Marga Anghelescu (în rolul mamei), secondată de Ileana Cernat și Șabina Făgărășanu.

o **De ce-a furat zmeul mingea?** de Octav Păncu-Iași, după I. Malik (Teatrul «Tăndărică»): un ceas — nici mai mult, nici mai puțin — de incintare, haz și candoare, un ceas de poezie trasă pe sforile marionetelor și trăită de interpreții-actori, un spectacol absolut fermecător (regia: Margareta Nicolescu, scenografia: Mioara Buescu muzica: Corneliu Cezar), mișcat scenic cu știutul har plin de frăgezime al lui Gh. Căciuleanu și excelent interpretat de marionetiștii de la «Tăndărică». Părinții își pot însoți copiii și pentru propriile delicii...

o **Destine** (Epoileii invizibili) de Silvia Andreescu și Theodor Mănescu (Teatrul de stat din Oradea): baladă dramatică, construită pe alternanțe de narație simbolică și poezie, celebrînd forța morală și dinamica acțiunilor comunistilor, închinată semicentenarului partidului. Spectacol realizat de Szombati Gille-Otto și interpretat de Eugen Tugulea, Nicolae Toma, Gina Nicoalaie, Alla Tăutu și alții.

Smaranda Toscani

o **Mini-jaz cu maxi-haz** (Teatrul «Ion Vasilescu»). Hazul cuplului de autori Sadi Rudeanu-Horia Șerbănescu, dar mai ales muzica totdeauna bine primită a lui Edmond Deda, participarea sextetului «Cantabile», esențială pentru calitatea muzicală a spectacolului, citeva bune nume de afiș (Șerbănescu, Zaharescu, Aurelian Andreescu, Luchi Marinescu, Mihaela Balaban, Norina Alexiu) — iată argumentele ultimei reviste prezentate în premieră de Teatrul «Ion Vasilescu».

o **Doja** — poem dramatic de Székely Janos (Teatrul din Tg. Mureș, secția maghiară): excelent recital poetic susținut de un actor căruia trebuie neapărat să-i reținem numele, Nemes Levente, prezentat în cadrul fazei zonale a «Zilelor dramaturgiei originale».

muzică

o Vă reamintim: azi la Filarmonică, muzică franceză cu un remarcabil dirijor european — **Jean Martinon** — pe care îl ascultăm și în calitate de compozitor. Programul mai cuprinde opusuri de Rameau și Saint-Saëns.

o Luni, în sala Studio, interesant program de prime audiții de creații contemporane în execuția formației «Grup 3», alcătuit din soprana **Steliana Calos**, clarinetistul **Valeriu Bărbuceanu**, pianistul **Sever Tipei**. Lucrări de Nicolae Coman, Earl Brown, Willem Breuker, Karlheinz, Stockhausen.

o Marți, în aceeași sală, recitalul pianistului sovietic **Anatol Dub**: Bach, Schumann, Liszt, Albeniz, Cornel Țăranu, Prokofiev.

o Miercuri. În Sala mică a Palatului, în cadrul «Săptămîinii creației românești», concertul cvartetului de coarde «Pro Arte» (Varujan Cozighian, Avy Abramovici, George Popovici, Alfons Capitanovici) cu cvartete de Pascal Bentoiu, Wilhelm Berger și Radu Paladi.

o Joi. Concertul săptămînal al Orchestrei simfonice a Filarmonicii (9 și 10 aprilie) se încadrează tot în «Săptămîna creației românești». Sub bagheta lui **Erich Bergel** vom asculta «Codex Cajoni» de Doru Popovici; Concert pentru pian și orchestră de Paul Constantinescu; Simfonia I de George Enescu. Solist, **Valentin Gheorghiu**.

Valentin Gheorghiu

o Marți, dirijorul **Emanuel Elenescu**, la pupitrul Orchestrei simfonice, interpretează: «Preludiu și Toccata» de Constantin Silvestri;

Concert pentru pian și orchestră de Edvard Grieg (tot cu **Valentin Gheorghiu** la pian) și Simfonia I de Brahms.

o Obșnuitul concert de joi este incredințat formației de studio dirijate de **Ludovic Baci**. În primă audiție ascultăm una dintre lucrările zise «de școală» din creația lui George Enescu — o simfonie, numerotată a IV-a; Concertul pentru orgă, violă și orchestră de Michael Haydn (fratele ilustrului) — soliști, organistul **Joseph Gerstenengst** și violistul **George Popovici**.

televiziune

o **ÎNTÎMPINÎND SEMICENTENARUL**. Emisiunile ciclului «50 de ani în 50 de evocări» includ perioada luptei împotriva dicatorii antonesciene precum și momente semnificative din primii ani ai renașterii de după 23 August 1944.

o **FILM**. Ne întîlnim din nou, prin mijlocirea peliculei, cu actorul greu de uitat, pe nume Fernandel, în comedia «Inamicul public nr. 1» (duminică), «Răzbuinarea», sau Gregory Peck în mediul atît de familiar lui — preriile vestului sâmbatic (miercuri). «Al 8-lea» — un film evocînd dramatice episoade din lupta antifascistă a poporului bulgar (vineri). La cererea telespectatorilor (care-și permit unori să fie de altă părere decît cronicarii de specialitate) se reia «Jocul de cuburi» cu Jean Seberg și Honor Blackman (sîmbătă). «Cavalerul Furtună», un nou serial pe care îl recomandăm pentru că e... un nou serial (luni). Ciclul «Istoria filmului» Dilema: mut sau vorbitor? That is the question! Expune D.I. Suchianu (joi).

o **TEATRU**. În reluare «Doi pe un balansoar» de W. Gibson, cu excepțenții interpreți Leopoldina Bălănuță și Victor Rebeniguc (duminică). Un scenariu pentru TV de Dan Tărcihă: «Alibi pentru eternitate», care se bucură de o bună interpretare: Gh. Cozorici, Ileana Predescu, Ion Marinescu, Anda Caropol, C. Răuțchi ș.a. (marți).

o **MUZICĂ**. Deosebit de operativă, redacția muzicală ne înfățișează fragmente din cea mai recentă premieră a Operei bucureștene — «Turandot» de Puccini (miercuri). **ȘTIINȚĂ**. Știați că pe planeta noastră, din a cărei suprafață două treimi este acoperită de apă, lipsește apa? Lămuriri în plus la emisiunea «Univers XX» (joi).

o **EMISIUNI CONCURS**. «Patrium carmen»: județele Galați, Dolj, Arad (duminică). «Floarea din grădina» — reușitul concurs folcloric patronat de «Steaua fără nume» (luni). Din cel mai bun concurs de muzică ușoară, «Premiul Eurovizivii», doar «selecțiunii» și doar «înregistrate». Era o vreme cînd ni se transmitea «întreg» și «în direct». Nici un mers pentru asemenea rabaturi (duminică).

o **SPORT**. Progresul — Dinamo, un meci de fotbal pe care deșteptii îl notează la Pronosport cu 1, x, 2. **DIVERTISMENT**. Din (supra) stocurile «Cerbului de aur»: Enrico Macias (joi) și Joséphine Baker (sîmbătă).

pronosport

Pronosticurile antrenorului TITUS OZON la concursul Pronosport nr. 14, etapa din 4 aprilie 1971

I. Dinamo-Progresul	1, x
II. Petrolul-U.T.A.	1
III. Farul-C.F.R. Cluj	1
IV. «U» Cluj-«Polii» Iași	1, x
V. Jiul-«U» Craiova	1
VI. F.C. Argeș-S.C. Bacău	1
VII. C.F.R. Tim.-Steagul roșu 1, x, 2	1
VIII. Cagliari-Roma	1
IX. Catania-Bologna	1, x
X. Fiorentina-Sampdoria	1
XI. Verona-Milan	x, 2
XII. Lazio-Foggia	1
XIII. Napoli-Torino	1

FLACĂRA-ALBUM

BERGIO ENDRIGO, artistul care ne-a demonstrat că muzica ușoară italiană nu se compune doar din «cuore-amore-flore» (vezi pagina 17)

Fotografie de **S. STEINER**

